

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

मोमीन की

सुह्र • शाम
और पचाईस

मुद्रित्तबः मौलाना शम्सुलहक हाशीम • यांग्गा

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَنْ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
نَعْمَتَانِ مَبْعُوثَانِ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ لَصِحَّةٍ وَالْفَرَاغِ (بخاری)
અલ્લાહ તઆલાને દો કિંમતી નેઅમતે અતાકી હે. બહોતસે
લોગ ઇસ્મે ઘોકે મેં પડે હુએ હે. એક તંદુરસ્તી દુસરી ફુરસત.
(બુખારી શરીફ)

“મોમિન કી સુબહ-શામ”

और पढाई

અલ્લાહકે ઇસ કિંમતી તોહફેકી કદર કીજીયે
और जींदगी में ईस्का सही ईस्तेमाल कीजिये.

મુરત્તિબ

મૌલાના શમ્સુલહક હાશીમ ચાંગા- જી. ખેડા.

પબ્લિશર

નુરાની ફુવુબખાના

મુ.પો. છાપી, રેલ્વે સ્ટેશન સામે,
જિ. બનાસકાંઠા, ઉ. ગુજરાત (ઈન્ડીયા)
પીન કોડ - ૩૮૫૨૧૦
[સર્વ હક્ક સ્વાધીન છે]

(ઝરૂરી એઅલાન)

૧. જવાની કા અનમોલ ખઝાના
૨. મોમીન કી સુખ્હો શામ
૩. ગુલ્દસ્તએ અતકાલ ગુજરાતી
૪. ગુલ્દસ્તએ અતકાલ ઉર્દુ

ચે ચારોં કિતાબેં હમને તરતીબ દે કરકે તૈયાર
કી હૈ. જરૂકે છપવાને કે જુમ્લા હુકુક ઓર
પ્રકાશક કે સર્વે હક્ક નુરાની કુતુબખાના છાપી
કો દે દિયે હૈ. નુરાની કુતુબખાના કે અલાવા
કીસીકો છાપને યા છપવાનેકી ઈજાઝત નહી
હૈ.

લી.

મૌલાના શમ્સુલહક હાશીમ
ચાંગા.

પ્રકાશકના સર્વે હક્ક સ્વાધિન છે.

પબ્લિશર

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, રેલ્વે સ્ટેશન સામે, જી. બનાસકાંઠા,

ઉ. ગુજરાત (ઈન્ડીયા)

પીન કોડ- ૩૮૫૨૧૦

ઈશદિ ખુદાવંદી

અય હમારે પરવર દિગાર હમારે ગુનાહોંકો માફ
ફરમાદીજીયે. ઔર હમારી બદીયોંકો ભી ઝાઈલ (ખત્મ) કર
દીજીયે. ઔર હમકો નેક લોગોંકે સાથ મૌત દીજીયે.

(પા-૪ રૂકુઅ-૧૦)

ઔર જો ચીઝેં ખુદાકે પાસ હૈ વો નેક લોગોંકેલીએ
બદરજહાં બેહતર હૈ.

(પા-૪ રૂકુઅ-૧૦)

જો નેક હૈ વો ઐસે જામે શરાબસે પીયેગેં જીસ્મે કાફુરકી
આમેઝીશ (મિલાવટ) હોગી

(પા-૨૯ રૂકુઅ-૧૯)

નેક લોગોંકા નામએ આમાલ ઈલ્લીયીનમેં રહેગા.

(પા - ૩૦ રૂકુઅ-૮)

નેકલોગ. બડી આશાઈશ (એશો આરામ) મેં હોગેં
મસેહરીયોંપર (બેઠે જત્તતકે અજાઈબાત) દેખતે હોંગેં.

(પા-૩૦ રૂકુઅ-૮)

निशां यही है अमानेमें अँछा कौमोका
के सुज्ज शाम नहलती है उन्की तकहीरे.

कमाले सिद्धक व मुश्कलत है अँछागी उन्की
मुआक़रती हैं कीतरतबी उन्की तकसीरे.

ઈલ્લિસાબ

(અર્પણ)

ઇન મુબારક :-

નેકદીલ ઈન્સાનોં કે નામ જોદીની
ઝીંદગીસે લગાવ રખતે હૈ. દીની
માલુમાત કે તલાશ કરનેવાલે
ઊમ્મતકી ખિદમત કે લીએ હર વક્ત
તૈયાર. ઓર આખેરત કી જવાબ
દહીકા ખ્યાલ રખતે હૈ.

بَلِّغِ الْعَالِيَّ بِكَمَالِهِ، كَشَفِ الدُّجَى بِجَمَالِهِ
حَسَنَتْ جَمِيعُ خِصَالِهِ، صَلُّوْا عَلَيْهِ وَآلِهِ

મઆખિઝ

યે કિતાબ તૈયાર કરને મેં નીચે લીખી ગઈ કિતાબોં સે મદદ લીગઈ હૈ.

- (૧) મઆરિકુલ કુર્આન (તફસીર)
- (૨) મઆરિકુલ હદીસ.
- (૩) ઈસ્લાહી ખુતબાત
- (૪) મિઅયારુસ્સુલુક
- (૫) બાગે જન્નત
- (૬) જવાહિરુલ હિકમ
- (૭) તામીરે હયાત (પખવાડીક) લખનૌ.
- (૮) સોહબતે બા અહલે દીલ
- (૯) વસીયતુલ ઈફાન (માસિક)
- (૧૦) ફઝાઈલે સદકાત
- (૧૧) કિશકુલે મઆરિકત
- (૧૨) મઆરિકતે હક
- (૧૩) મલ્કુઝઝતે શેખ મસીહુલ્લાહખાન (૨૬.)
- (૧૪) હયાતુસ્સહાબા (૨દી.)
- (૧૫) મઝાહિરે હક (શરહે મિશકાત)
- (૧૬) મઆરિકતે ઈલાહીયહ
- (૧૭) કમાલાતે અઝીઝીયહ
- (૧૮) આઈનએ અમલીયાત
- (૧૯) મજલીસુલ અબરાર
- (૨૦) મુજરબાતે દેરબી
- (૨૧) તિબ્બેનબવી (સ.અ.વ)
- (૨૨) હયાતુલ હયવાન

મુફીદ દીની બાતોંકા મજમુઆ પેશે ખિદમત હૈ. હો સકતા હૈ ભુલ
યુક હોગઈહો, ઈસ્લાહ ઔર મદદ કા તલબગાર હું- જરૂર મુતલેઅ
ફરમાયે.

-વસ્સલામ.

ફેહરિસ્ત

અર્જે મુઆલ્લિક

૧	દો બડી નેઅમતેં ઔર ઊન્સે ગફલત.....	૪
૨	અભી તો જવાન હે. (શયતાની ધોકા હે).....	૫
૩	દો રકાત કી હસરત હોગી.....	૬
૪	નેકીયોંસે અમલકા તરાતુ ભરલો.....	૭
૫	જવાની કી કદર કરલો.....	૮
૬	સેહત માલદારી ઔર ફરસત કી કદર કરો.....	૯
૭	બિમારી ઔર સફરમેં નેકીયોંકા લીખા જાના.....	૯
૮	અલ્લાહવાલોં કે પહાં વક્ત કી કદર.....	૧૦
૯	કયા નફસ ફીર ભી સુસ્તી કરેગા ?.....	૧૧
૧૦	ગંદે ખ્યાલાત કા ઈલાજ.....	૧૨
૧૧	રૂહાની ઈલાજ.....	૧૨
૧૨	ઝીંદગી કી ફિલ્મ ચલાદી જાયે તો ?.....	૧૩
૧૩	નેકે કામકો મત ટાલો.....	૧૪
૧૪	સુબ્હકી બરકતેં ઔર હમારી ગફલતેં.....	૧૫
૧૫	શયતાનને ગફલતમે ડાલ દીયા.....	૧૬
૧૬	હમને સબ કુછ છોડ દીયા.....	૧૭
૧૭	શયતાનકે દોસ્ત ઔર દુશ્મન.....	૧૮
૧૮	વક્ત સોના ચાંદીસે ઝપાદા કિંમતી હે.....	૨૦
૧૯	સિર્ફ અમલ સાથ જાયેગા.....	૨૧
૨૦	અચ્છી મૌતકી નિશાની.....	૨૧
૨૧	ખુદાસે ગફલત મૌત હે.....	૨૩
૨૨	ગુનાહોંકી મઆફી કે લીયે સિર્ફ ઈસ્તેગફાર કાફી નહી.....	૨૩
૨૩	હઝરત થાનવી (રહ.) ઔર નિઝામુલ અવકાત.....	૨૪
૨૪	મૌજુદા દૌર ઔર વક્ત કી બચત.....	૨૫
૨૫	વક્ત સે કામ લેનેકા આસાન તરીકા.....	૨૬
૨૬	બહેનોં મે વક્ત કી નાકદરી.....	૨૮
૨૭	આજ દીન કે સિવા હર ચીઝકી ફિકર હે.....	૨૯
૨૮	નઈ નસલ કી હાલત.....	૩૦

૨૯	કુછ ગલ્તીયા ઔર ઊન્કે જવાબ	૩૧
૩૦	સિર્ફ દસ મિનટ કા ટાઈમ નિકાલો	૩૩
૩૧	હમારી મજલીસોં કા હાલ	૩૪
૩૨	મજલીસ કી દુઆ ઔર કફરા	૩૪
૩૩	ગુનોહોં કા ખાત્મા હુજુર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા	૩૫
૩૪	મસ્તુન દુઆઓ કી અહમિયત	૩૫
૩૫	ઝબાની કી હિફાઝત કીજીયે.	૩૬
૩૬	ઝબાનકો કાબુંમે કરનેકા ઈલાજ	૩૭
૩૭	ઔરતેં ઔર ઝબાનકા ઈસ્તેમાલ.	૩૮
૩૮	ઝબાન જહન્નમમેં લેજાને વાલી હૈ.	૩૮
૩૯	છુપી હુઈ આગ	૩૯
૪૦	કિંમતી ઔર પ્યારી ઊમ્મસે ફાયદા ઊઠાલો.	૩૯
૪૧	એક મિસાલી મામલા	૩૯
૪૨	હમારે લીએ એક અકસીર નુસ્ખા.	૪૦
૪૩	નિયત સબ કુછ હૈ.	૪૦
૪૪	માલ દૌલતસે રાહત નહી ખરીદ સકતે.	૪૧
૪૫	સુન્નતકી પેરવી કરનેવાલો કે લીયે હુજુર (સ.અ.વ.) કી દુઆ	૪૨
૪૬	વક્તકા તકાજા દેખો	૪૨
૪૭	જો કુછ હૈ વો હમારે હુકમ મે હૈ.	૪૫
૪૮	બંદા અપની મરજીકા નહી હોતા	૪૬
૪૯	તમામ બિદઅતોં કી જડ યે હૈ.	૪૬
૫૦	શુક કી અહમિયત ઔર ઊસ્કા તરીકા	૪૭
૫૧	બેહતરીન કમાલ ઔર તરીકાએ ઝીંદગી	૪૮
૫૨	અલ્લાહવાલોંકી સોહબત ઔર તરબિયતકી અજીબ મિસાલ	૪૮
૫૩	અપના મામલા અલ્લાહ પર છોડ દો	૪૯
૫૪	કિંમતી ઊસુલ	૫૦
૫૫	મુફીદ ખાતે	૫૨
૧	પુશનસીબ ઔર બદનસીબ	૫૨
૨	શયતાનકી તદબીર કમઝોર હૈ	૫૨
૩	ત્રીન ખાતે ફુફકી હૈ	૫૨

૪	અશરીફી કો શયત કા બોસ દેના	૫૩
૫	સિફ કોટ પેન્ટ પહેનને સે તહજીબ નહી આતી	૫૩
૬	નમાઝ મે દો સિજદોંકી હિકમત	૫૩
૭	હર શખ્સ કી રોઝી અલ્લાહને હલાલ લીખી હૈ	૫૩
૮	દુનિયાકે પીછે પડનેકા નુકશાન	૫૪
૯	ત્રીન મામલે	૫૪
૧૦	દરમ્યાની ચાલ	૫૫
૧૧	ખુશનસીબ બંદે	૫૫
૧૨	પેશાબમે ખુશ	૫૬
૫૬	હર મુસલમાનકો રાત દીન ઈસ તરહ રેહના ચાહીયે	૫૬
૫૭	ફરમાને રસુલ (સ.અ.વ.)	૫૮
૫૮	કુર્આન મજીદકી અદદી માલુમાત	૫૯
●	કુર્આન મજીદકી મંઝીલે સાત હૈ	૬૦
૫૯	અમલીયાત ઔર વઝાઈફ	૬૦
●	વહેમ પરસ્તી	૬૧
૬૦	વઝાઈફ	૬૩
૧	ઈસ્લાહે ન ફસકે લીએ દુઆ	૬૩
૨	કેદકી સખ્તી સે નજાત	૬૩
૩	એહલો અમાલ કી આફિયતકે લીયે મુજરબ અમલ	૬૪
૪	તદબીરે મગફીરત	૬૫
૫	દરીયાકે મોજોંકે બરાબર ખતાએ માફ હો	૬૫
૬	નોકરીકા તબાદલા (બદલી) રોકનેકા વઝીફા	૬૬
૭	દુશ્મનોંકી અદાવત ઔર સખ્ત બિમારી દુર કરનેકા અમલ	૬૭
૮	નિકાહમે આસાની ઔર તિજારતમે બરકતકે લીએ	૬૭
૯	ઊમ્રમે બરકત ઔર બિમારીયોં સે હિફાઝત કે લીયે	૬૭
૧૦	ગમ ઔર બેચેની દુર કરને કે લીએ	૬૮
૧૧	નિગાહકી તેઝી ઔર કુવ્વતકે લીએ	૬૮
૧૨	હર પરેશાની કા ઈલાજ	૬૮
૧૩	ઈલાજે બલાં	૬૮
૧૪	ડરાનેવાલે ખ્વાબકો બંદ કરનેકે લીયે	૬૯

૧૫	હિફાઝતકી મુજરબ દુઆ	૬૯
૧૬	જબ દુશ્મન સતા રહા હો	૭૦
૧૭	મુશ્કીલ કો હલ કરનેકા નુસ્ખા	૭૦
૧૮	આમાલ કી કોતાહી પુરી હોનેકા અમલ	૭૦
૧૯	જાદુ યા નજરે બદકા અસર દુર કરનેકે લીયે	૭૧
૨૦	રોઝી કી બરકત (માલકી જલ્દી બિકી) કે લીયે	૭૧
૨૧	કોઈ તકલીફ ન પહોંચા સકે	૭૨
૨૨	અલ્લાહકે અઝાબકો મૌકુફ કરનેકા નુસ્ખા	૭૨
૨૩	કિસી ચીઝકા નુકશાન ન હોનેકી દુઆ	૭૩
૨૪	પહાડકે બરાબર કર્ઝ અદા હોનેકી દુઆ	૭૩
૨૫	ગમ ઔર કર્ઝ દુર કરનેકી દુઆ	૭૩
૨૬	ઔલાદ (લડકા) હાસિલ હોનેકે લીયે	૭૪
૨૭	ના ફરમાન બીવી યા શોહર કે લીએ	૭૪
૨૮	બિમારોંકી સેહત કે લીયે	૭૫
૨૯	બરથોંકી હિફાઝત કે લીયે	૭૬
૩૦	જાલીમકા ગુસ્સા ઠંડા કરનેકા અમલ	૭૬
૩૧	બુરી આદતોંસે બચનેકી દુઆ	૭૭
૩૨	કોઈ મુશ્કીલ કામ યા ગમ હોતો	૭૭
૩૩	કિસી ચીઝકો ખ્વાબમેં દેખના હોતો	૭૮
૩૪	દુશ્મનોં કે તાનો સે ઔર બદબખ્તીસે નજાત કે લીયે	૭૮
૩૫	હર ચીઝકે લીએ કાફી	૭૮
૩૬	શહાદતકા દર્જા ઔર ૭૦ હઝાર ફરિશ્તોંકા ઈસ્તેગફાર કરના	૭૯
૩૭	લાઈલાહ ઈલ્લ્લાહકા ૭૦ હઝાર મરતબા પઢનેકા ફાયદા	૮૦
૩૮	કિસીસે મુલાકાત કરના યાહો	૮૧
૩૯	અસ્માઝિલ અસ્મા	૮૧
	● અલ્લાહતઆલાકે મુબારક નામ યે હૈ	૮૨
૪૦	ખાનદાની ઝઘડેકો દુર કરનેકે લીયે	૮૪
૪૧	જબ ઘરસે નિકલા કરેતો	૮૪
૪૨	કહીં ભી જાયે તો	૮૪
૪૩	જબ સફરમેં જાયે તો	૮૪

પેશ લફઝ :-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ وَلِيَّتِهِ وَالصَّلَاةُ عَلَى أَهْلِهَا ۝ اتَّابَعُ :-

હુઝરત મૌલાના શમ્સુલહક સાહબ (મ.જી) કી તસ્નીફ સાની “જવાની કા અનમોલ ખઝાના” ખિરાજે તહસીન અવામો ખવાસ હાસિખ કર ચુકી હે. અભી ઝિયાદા અરસાભી નહી ગુજરા કે આપકી તીસરી તસ્નીફ “મૌમિન કી સુબ્હ-શામ ઓર વઝાઈફ” દર્દ ઓર ફિકે ઊમ્મત લેકર સામને આ ગઈ. બંદાને બગૌર મુતાલા કિયા.

માશાઅલ્લાહ હઝરત મૌલાનાને ઈસ મુખ્તસર કિતાબમેં મેહનતસે કાફી મુફીદ ખાતેં જમા કરદી હે. ખાસકર અલ્લાહતઆલાકી અનમોલ નેઅમતેં કુરસત ઓર સેહત ઓર તંદુરસ્તી કો ઊજાગર ફરમાકર કદરદાની કી તરગીબ-ના કદરીકા ઈલાજ - મોમિનકા મકસદે હયાત. ઓર મોમિનકી ઝીંદગીકો કિંમતી બનાને વાલી ઓર હર મોઢ પર કામ આનેવાલી કિંમતી ખાતેં ઓર વઝાઈફ કા જખીરા આયાતે કુર્આની યહ અહાદીસે નખવીયહ (સ.અ.વ.) મલ્હુઝત ઓર મામુલાતે મશાઈખ ઓર અવલિયા કી રોશનીમેં મુસ્તનદ હવાલોં કે સાથ જમા ફરમા દીયા હે.

મેં સમજતા હું કે યે કિતાબ જો આપકે હાથોમે હે. અગર કોઈ તલબે સાદિક કે સાથ અમલકી નિયતસે મુતાલા કરલે. તો ઈન્શા અલ્લાહ યે ઊસ્કે લીએ મુફીદ ઓર સહી રેહબરી સાબીત હોગી.

દુઆ હે અલ્લાહતઆલા ઈસ કિતાબ કો અગલી કિતાબોં કી તરહ મકબુલે આમ ઓર ખાસ બનાયે ઓર ઊમ્મતકે હર ફર્દ કો ઈસસે મુસ્તફીદ હોનેકી તૌફીક અતા ફરમાયે. અલ્લાહતઆલા આપકી ઈસ મુબારક કોશીષકો કુબુલ ફરમાકર નાફેએ ખલાઈફ બનાકર જખીરએ આખિરત ઓર સવાબે જારીયા બનાયે

- આમીન યારબબલ આલમીન

(બકલમ) બંદા ગુલામ રસુલ ગોધરવી

ખાદીમે હદીસ વ ઈફતા

જામેઆ અરબિયહ- આણંદ

૧. જમાદીલ આખર - ૧૪૧૭ હી.

અર્થ મુઅલ્લિફ :-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
نَحْمَدُهُ وَنُصَلِّي عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ

અલ્લાહ તઆલા કા શુક્ર વ એહસાન હૈ કે ઊસ્ને ઈન્સાન કો બહોત બડી ખુબીયોં
ઔર નેઅમતોં સે નવાજા હૈ. જીસ્કે સહી ઈસ્તિમાલ સે ઈન્સાન બડી શરાફત ઔર
ફઝીલત કા માલિક બનતા હૈ.

દુરૂદ વ સલામ હો હઝરત મુહમ્મદુર્રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહું અલયહિ વસલ્લમ
પર કે આપકે વાસ્તે સે હમં હિદાયત નસીબ હુઈ. ઔર જીંદગી ગુજારનેકા મુબારક
તરીકા મીલા. જીસ્સે હમ ફાયદા ઊઠાકર ખુદકે મેહબુબ બંદે બને.

ઈન્સાનકી ખુબીયોં મેં ઈન્સાનકા ઈમાનવાલા હોના, અકલમંદ હોના, ઈલ્મવાલા
હોના, તંદુરસ્ત હોના, કુરસદમેં હોના, માલવાલા હોના, વગેરહ. યે બડી ઊમ્દા
ખુબિયાં હૈ.

અગર ઈન ખુબીયોં કો અપને ઔર ઊમ્મતકે ફાયદેકે લીયે દીની તરીકે સે ખર્ચ
કરેગા તો દુનિયા આબાદ હોનેકે સાથ આખેરત મેં બડા અજર પાચેગા. ઔર ઊસ્મે
ગફલત બરતનેસે દુનિયા - આખેરત દોનોં બરબાદ હોગી. જો હકીકતમેં બહોત બડે
નુકશાન કી ખાત હૈ.

હર ખુબી મેં દુનિયા - આખેરત કી કામ્યાબીકે બડે ઈમ્કાન (ચાન્સ) પોશીદા હૈ.
ઈન્સાન કો ચાહીયે કે ઈન ખુબીયોં કી સલાહિયત કો ઈસ્તેમાલ કરતે વક્ત દીની
તરીકા અપનાયે તો “કલ્મી ખત્મ ન હોને વાલી” કામ્યાબી હાસિલ હોગી.

મતલબ યે હે કે હર ખુબીમેં બેપનાહ તાકત ઔર કુવ્વત છુપી હુઈ હૈ જૈસાકે
પાની તમામ જાનદારોં કી જરૂરત ઔર ફાયદે કી ચીઝ હૈ. અગર ઊસ્કા ઈસ્તિમાલ
ઔર બહાવ સહી હો. અગર પાની કા બહાવ નદી નાલોંકી તરફ હોગા તો ઊસ્કા
ઝખીરા (ભંડોળ) જાનદારોંકી જીંદગી કા ઝરીયા બનેગા. અગર ખેતમેં ખેતી કે લીયે
હોગાતો ખેતીકી આબપાશી હોગી. જીસ્કા નફા જાહીર હૈ. ઔર અગર ઊસ્કા બહાવ
દિવાર કી જડમેં કર દીયા જાયે તો દિવાર કમઝોર હો જાયેગી ઔર બંદ ન કીયા તો
ગીરનેકા ખતરા હોગા. એસે હી અગર પાનીકા બહાવ આબાદીકી તરફ હોતો બસ્તી
બરબાદ હો જાયેગી.

ચીઝ એક હૈ લેકીન બહાવકી તાકતકે રૂબકો સહી ઔર ગલત કરનેમેં “આબાદી ઔર બરબાદી” કા રાઝ છુપાહુઆહૈ. ઈસી તરહ ઈન્સાનકો ખુદાકી તરફસે દી ગઈ ખુબીયોં ઔર નેઅમતોં કા સહી ઈસ્તિમાલ દુનિયા આખેરત કી કામ્યાબી હાસિલ કરનેકા ઝરીયા હૈ.

અલ્લાહતઆલાને હમકો તંદુરસ્તી ઔર ફુરસદકી નેઅમતોંસે નવાઝા હૈ. “યે અનમોલ દૌલત હૈ” ઈસ્કો બહોત સંભાલકર ખર્ચ કરે. ઈસ્કી હિફાઝત કરના બહોત જરૂરી હૈ. લેકીન હમકો ઊસ્કે બરબાદ કરને મેં કબી ખટકા મેહસુસ નહી હોતા. હાલાકે તંદુરસ્તી ઔર ફુરસદ કી નેઅમતકે મુકાબલેમેં રૂપિયે પૈસે ઔર સોનાચાંદી કી ઈત્ની અહમિયત નહી હૈ. યે કિંમતી દૌલત હમ માલ દૌલતસે નહી ખરીદ સકતે. યે બહોત થોડે વક્ત કે લીએ હમારે પાસ આપી હૈ.

ઔર યેં રાત દીન ઔર સુબ્હ-શામ કી શકલમેં પીઘલ રહી હૈ. ઔર ઝીંદગી કે યહી દીન રાત ઔર સુબ્હ-શામ ઈન્સાનકે લીએ અમલ કરને કી પુંજી હૈ.

જબ યે હાસિલ હોતી હૈ તો હમ દુનિયાકે દિવાને બન જાતે હૈ. ઔર જબ ખત્મ હોજાયેગી પછતાયેગે.

ઈસ કિતાબમેં તંદુરસ્તી ઔર ફુરસદ કી કિંમતી દૌલત કો સહી કામોમેં ખર્ચ કરનેકી બાતેં જમાકી હૈ. તાકે ઈસ્કો પઢકર હમ બરબાદીસે બચ સકે.

આખિરમે વઝાઈફ ભી લીખ દીયે હૈ તાકે જરૂરતકે મૌકે પર ઊસસે ફાયદા ઊઠાયા જા સકે. ઔર ગલત જગોંમે જા કર કીસીકે ચુંગલ મેં ન ફસે. ઈસલીયે કિતાબ કા નામ “મોમિનકી સુબ્હ-શામ ઔર વઝાઈફ” રખા હૈ.

અલ્લાહતઆલા હમેં દુનિયાકી ચંદ રોઝા કિંમતી ઝીંદગીમેં આખેરતકો કામ્યાબ કરનેવાલે આમાલ કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાયે.

(આમીન યા રબ્બલ આલમીન)

(અહકર) મો. શમ્સુલહક હાશીમ

૪. જમાદીલ આખર - ૧૪૧૭ હી.

(તા. ૧૮-૧૦-૮૬ શુક્રવાર)

(૧) “દો બડી નેઅમતે” ઓર ઊન્સે ગફલત :-

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદી.) સે રિવાયત હેકે રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા :-

“અલ્લાહતઆલા કી અતા કી હુઈ દો નેઅમતે એસી હે કે બહોતસે લોંગ ઈસ્મે ધોકે મેં પડે હુએ હે. ઊન્મે સે “એક તંદુરસ્તી હે” ઓર દુસરી ફુરસત” હે.

(બુખારી શરીફ)

યે દો નેઅમતે એસી હે કિ જબ તક યે નેઅમતે હાસિલ રહેતી હે. વહાં તક ઈન્સાન ઈસ ધોકે મેં પડા રહેતા હે. કે યે નેઅમતે હંમેશા બાકી રહેગી. ચુંનાચે જબતક તંદુરસ્તી કા ઝમાના હોતા હે ઊસ વક્ત યે ખ્યાલભી નહી આતા કે કભી બિમારી આયેગી. યા ફુરસતકા ટાઈમ હોતો નહી સોચતા કે કભી મશગુલી ઈત્ની જયાદા હોજાયેગી.

જબ અલ્લાહતઆલા સેહત અતા ફરમાતે હે યા ફુરસદ અતા ફરમાતે હે તો ઈન્સાન અપના વક્ત ધોકેમેં ગુજારતા હે. ઓર અચ્છે કામોં કો ટાલતા હે. ઓર યે સોચતા હે કે અભી તો વક્ત બહોત પડા હે. ઓર નતીજા યે હોતા હે કે અપની ઈસ્લાહસે મેહરૂમ રહેતા હે.

સરકારે દોઆલમ (સ.અ.વ) ફરમા રહે હે કે ઈન નેઅમતોં કી ઈસ વક્ત કદર કરલો. જબ કે હાસિલ હે. યે સેહતકી નેઅમત ક્યા માલુમ ? કબતક બાકી રહેગી. કુછ પતા નહી. કબ ઓર કેસી બિમારી આજાયે.

ઈસ લીયે નેકી ઓર ભલાઈ ઓર અપની ઈસ્લાહ ઓર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ ધ્યાન કરકે આખેરત કી કામ્યાબી વાલે આમાલકો ઈસી ઝમાને મેં ઈન્જિયાર કરલો. ક્યા ખબર ? ફીર મૌકા મીલે યા નમીલે.

જબ બિમારી આતી હે તો પહેલે નોટીસ દેકર નહી આતી. અલ્લાહતઆલા બચાવે! અચ્છા ભલા તંદુરસ્ત ઈન્સાન હે મગર બેઠે બેઠે કીસી બિમારીકા હુમ્લાહો ગયા. ઓર ચલને ફીરને કી તાકત ભીનહી. ઈસલીયે તંદુરસ્તી કા ઝમાના ગફલતમેં ન ગુજારો. જો નેક કામ કરના હે વો અભી કરલો. યે સેહત અલ્લાહ તઆલાને અતા ફરમાઈ હે. કે ઈસ્કો આખેરત મેં કામ આને વાલે આમાલ મેં ખર્ચ કરો.

અગર સેહત કે ઈસ ઝમાને કો ગુમા દીયા. ઓર બિમારી આગઈ. તો ફીર ઊમ્ર ભર સરે પકડ કર રોવોગે. ઓર અફસોસ હોગા કે કાશ? સેહત કે ઝમાને મેં કુછ કર લીયા હોતા. ઊસ વક્ત અફસોસ કરને સે કુછ હાસિલ નહોગા. ઈસ લીયે ઈસ નેઅમતકી કદર કરલો.

નબીયે કરીમ (સ.અ.વ) જો હમ પર મા-બાપસે ઝયાદા મેહરબાન હૈ વો ફરમાતે હૈ. કે દેખો ! ઈસ વક્ત તુમ્હે જો “સેહત ઔર ફુરસદ” કી નેઅમત હાસિલ હૈ. જો બાદમેં રહે યા નરહે. ઔર અફસોસ કરનેકા વક્ત આજાયે ઈસ્કો કામમેં લગાદો.

“કુછ ન અપને રબ કી યાદકી = ઊમ્ર અપની મુફતમેં બરબાદ કી.”

(૨) “અભીતો જવાન હૈ” શયતાની ઘોકા હૈ :-

યે “નફસ” ઈન્સાન કો ઘોકા દેતા રહેતા હૈ કે ભાઈ! અભીતો આપ જવાન હૈ. અભીતો વક્ત બહોત પડા હૈ. હમને દુનિયામેં દેખાહી ક્યા હૈ ? અભી તો મજા કરનેકા વક્ત હૈ. બડી ઊમ્ર મેં જબ મૌકા આયેગાતો ઊસ વક્ત અલ્લાહ કી ઈબાદત કરેગેં ઔર અપની ઈસ્લાહકી ફિક કરેંગે. અભીસે ક્યા જલ્દી હૈ ?

હુજુર (સ.અ) ફરમા રહે હૈ નફસ ઔર શયતાનકે ઘોકે મેં ન ફસો જો કુછ કરના હૈ. કરલો. ઈસ લીયે કે યે વક્ત જો અલ્લાહ તઆલા ને અતા ક્રિયા હૈ. યે “બડી કીમતી ચીઝ હૈ” ઔર “બડી દૌલત હૈ” ઊસ્કા એક એક સેકન્ડ બહોત કીમતી હૈ. ઊસ્કો બરબાદ ઔર ખરાબ ન કરો. બલ્કે ઊસ્કો આખેરત કે લીયે ઈસ્તેમાલ કરો.

કુઆનમજીદ મેં ઈર્શાદ હૈ કે જબ ઈન્સાન આખેરતમેં અલ્લાહ તઆલાકે દરબાર મેં પહોંચેગા તો અલ્લાહ તઆલાસે કહેગા કે હમેં એક મરતબા વાપસ દુનિયામેં ભેજ દે. હમ નેક અમલ કરેંગે. તો અલ્લાહતઆલા જવાબમેં ફરમાયેગે.

أَوَلَمْ نَعْبَرِكُمْ مَا يَنْدُرُ فَبُئِىءَ مِنْ تَذَكُّرٍ وَأَعْلَٰمٍ

سورة قاف - ૨૮

“ક્યા હમને તુમકો ઈત્ની ઊમ્ર નહી દીધી કે અગર ઊસ્મે કોઈ શખ્સ નસીહત હાસિલ કરના યાહતા તો નસીહત હાસિલ કર લેતા. સિર્ફ યે નહી કે તુમકો જીંદગી દેકર એસે હી છોડ દીયા. બલ્કે તુમ્હારે પાસ ડરાને વાલે ઔર સમજાને વાલે ભેજતે રહે”

(સુરએ ફાતિર - ૩૭)

એક લાખ ચોબીસ હજાર અંબિયા (અ.લ.) ભેજે. ઔર આખિરમેં સરકારે દો આલમ (સ.અ.) કો ભેજા. ઔર ઊસ્કે બાદ ખુલફાએ રાશેદીન ઔર ઊલમાએ કિરામ તુમ્હે ગફલતસે બરાબર જગાતે રહે. કે ખુદાકે લીયે ઈસ વક્ત કો કામ મેં લગાવો.

સુસ્તીમેં રેહકર વક્ત ગુજરતા જાયેગા તો એક દીન ઊમ્રકે તકાએકી વજહસે સરકે બાલોંમે સફેદી જાહીર હોગી. તો સમજલોકે અલ્લાહકી તરફસે ડરાનેવાલા આગયા. અબ વક્ત આને વાલા હૈ. તૈયાર હો જાઓ. ઔર કભી કીસીકે યહાં પોતા (પોત્ર) પૈદા હુઆ. તો વો ભી ઈસ બાતસે ડરાને વાલાહૈ કે બેડે મિયાં ! તુમ્હારા વક્ત

આનેવાલા હે અબ હમારે લીયે જગા ખાલી કરો. જનાબ ડૉ. અબ્દુલહેય સાહબ (રહ.) ફરમાતે થે કે અલ્લાહતઆલાને તુમ્હે જવાની દી હૈ. સેહત દી હૈ. ઊસ્કો કામમે લેલો ઔર જો કુછ કરના હૈ ઈસ વક્ત કરલો. ઈબાદત - ઝિક - તિલાવત - વિ. કરલો ગુનાહોસે બચો. ફીર જબ બિમાર હો જાઓગે, તો ઊસ વક્ત નહી બન સકેગા. ફીર-યે રોઅર પઢતે.

અભી તો ઈન્કી આહટ પર આખે ખોલ દેતા હું.
વો કેસા વક્ત હોગા જબ ન હોગા યે ભી ઈમ્કાનમે.

ઊસ વક્ત દીલ ભી ચાહેગા. કે આખેરત કા કુછ સામાન કરલું. લેકીન અપને બસમે ન હોગા.

(૩) દો રકાતકી હસરત હોગી :-

એક મરતબા હુજુર (સ.અ.વ.) એક કબ્ર કે પાસ સે ગુજર રહેથે ઔર સહાબા (ર.દી.) ભી સાથ થે. આપ (સ.અ) ને ઈર્શાદ ફરમાયા યે દો રકાત નફીલનમાઝ જો કભી જલ્દી જલ્દીમે પઢલેતેહો ઔર ઊસ્કો બહોત મામુલી સમજતે હો. લેકીને યે શખ્સ જો કબ્ર મેં લેટા હુઆ હૈ. ઊસ્કે નજદીક યે દો રકાત નફીલ તમામ દુનિયા ઔર ઊસ્મે જો કુછ હૈ બેહતર હૈ.

ઈસ લીયે કે કબ્ર વાલા ઈસ બાંત પર અફસોસ કર રહા હૈ કે કાશ ! મુજે જીંદગીમેં દો મિનટ ઔર મીલ જાતે તો મેં દો રકાત નફીલ નમાઝ ઔર પઢ લેતા. ઔર અપને આમાલનામા મેં નેકીયોંકા ઈજાફા (વધારો) કર લેતા.

રિવાયતમેં હૈ કે એક મરતબા હઝરત અબ્દુલ્લાહબિન ઊમર (ર.દી) સફરમેથે. રાસ્તેમે એક કબ્ર દેખી તો સવારી સે ઊતરે ઔર દો રકાત નફીલનમાઝ પઢી ઔર આગે રવાના હુએ. સાથીયોંને પુછા આપને સવારી સે ઊતર કર નમાઝ ક્યું પઢી ? જવાબમેં આપને ફરમાયા કે જબ કબ્રકે પાસસે ગુજરાતો દીલમે ખ્યાલ આયાકે જો લોગ કબ્રોમેં પહોચ ચુકે હૈ ઊન્કા અમલ કરનેકા ઝમાના ખત્મ હો ચુકા હૈ. જૈસાકે હદીસ શરીફમેં હૈ કે યે લોગ કબ્રોમેં ઈસ બાતકી હસરત (અફસોસ) કરતે હૈ કે કાશ ! હમેં દો રકાત નમાઝ પઢનેકા મૌકા મીલજાયે. લેકીન ઊન્કો મૌકા નહી દીયા જાતા.

ઈસલીયે ખ્યાલ આયા કે અલ્લાહતઆલાને મુજે યે મૌકા દે રખ્યા હૈ. ચલો જલ્દીસે દો રકાત નમાઝ પઢલું ઈસલીયે મેં ને સવારીસે ઊતરકર દો રકાત નફીલ પઢી.

અલ્લાહતઆલા જન્કો યે ફિક અતા કરતે હૈ વો એક એક મિનટ કો ઈસ તરહ કામમે લાતે હૈ.

(૪) નેકીયાંસે અમલકા તરામું ભરલો :-

વક્ત કી યે ઘડીયાં બહોત કીમતી હૈ. ઈસ લીયે કહા ગયા હૈ કે મૌતકી તમના મત કરો. ક્યા માલુમ મૌતકે બાદ ક્યા હોને વાલા હૈ. અલ્લાહતઆલાને જો ફુરસદ ઔર મોહલત દી હૈ. સબ કુછ ઊસી મેં કરના હૈ. ઊસ્કો ગનીમત સમજો. ઔર ઊસ્કો કામમે લેલો.

અગર એક ઘડીમેં એક મરતબો “સુબ્હાનલ્લાહ” પઢલીયા તો હદીસ શરીફ મેં આંતા હૈ કે ઊસસે અમલકા આપા તરામું ભર જાતા હૈ ઔર એક મરતબા “અલ્હમ્દુલિલ્લાહ” પઢલીયા તો પુરા તરામું ભર જાતા હૈ.

દેખીયે ! યે ઘડીયાં કિત્ની કીમતી હૈ. લેકીન હમ ઊસ્કો ગુમાતે ફીર રહે હૈ. ખુદા કે લીયે ઊસ્કો નેક કામમે ઈસ્તેમાલ કરલો. (કન્ઝુલ ઊમ્માલ હદીસનં. ૨૦૧૮)

કુર્આનમજીદમેં અલ્લાહતઆલા કા ઈર્શાદ હૈ કે :-

“અપને પરવરંદિગારકી મગફિરત કી તરફ જલ્દી દોડો દેર ન કરો ઔર ઊસજન્મતકી તરફ દોડો જસ્કી યોડાઈ આસ્માન ઔર ઝમીન હૈ.

(સુરએ આલે ઈમ્રાન - ૧૩૩)

ઊમ્રકી એક એક ઘડી બહોત કીમતી હૈ. જો ફુરસદ ઈસ વક્ત મીલી હૈ ઊસ્કો મત ટાલો. ઈન્સાન કા યે સોચના કે અચ્છા ! યે કામ કલ સે કરેંગે. વો કલ ફીર નહી આતી. જો કામ કરના હૈ વો આજ હીસે શુરુ કરદો. ક્યા ખબર? કલ આયે ન આયે યા શોખ બાકી રહે યા નરહે. નેક કામોમેં જલ્દી કરના પસંદ કીયા ગયા હૈ.

ઐસે તો જલ્દબાજી કરના કોઈ અચ્છી બાત નહી. લેકીન નેકી કે કામમે જલ્દી કરના ઔર અમલ કર લેના અચ્છી બાત હૈ. નેકકામમેં દુસરોં સે આગે બઢને કી કૌશીશ કરો. ઈસી લીયે અલ્લાહતઆલાને યે વક્ત અતા ફરમાયા હૈ.

આજ કલ હમ લોગોનેં અપને આપકો ગફલત ઔર બેફીકરીમેં મુબ્તલા કીયા હૈ. દુન્યાકી ફિકરોંને આખીરત કા ધ્યાન બહોત કમ કરદીયા હૈ. ગફલત બઢતી જા રહી હૈ. ઈસી વજહસે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા હૈ કે પાંચ ચીજોં કો પાંચ ચીજોંસે પહેલે ગનીમત સમજો.

- (૧) બુઢાપેસે પહેલે જવાની કો ગનીમત સમજો.
- (૨) બીમારીસે પહેલે સેહતકો ગનીમત સમજો.
- (૩) માલદીરી કો મોહતાજીસે પહેલે ગનીમત સમજો.
- (૪) ફરસદકો મશ્ગુલીસે પહેલે ગનીમત સમજો.
- (૫) જીંદગીકો મૌતસે પહેલે ગનીમત સમજો.

હુજુર (સ.અ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા :-

મૌતસે પહેલે તૌબા જલ્દી કરલો.

માલકે જાનેસે પહેલે સદકા દેદો.

લડકીયો કી શાદી રૂસ્વાહોનેસે પહેલે કર લો.

મૈય્યતકો જલ્દી દફન કરદો.

કઝા હોને સે પહેલે નમાઝ અદા કરદો.

મલેકુલ મૌત કે આને સે પહેલે નેક આમાલ જલ્દી કરલો.

ઔર પછતાનેસે પહેલે દુશ્મનકો રાઝી કરલો. (મિઅયારુસ્સુલુક પેજ - ૩૬૬)

(૫) જવાનીકી કદર કરલો :-

ઉપર લીખી હુઈ પાચોં ચીજોં એસી હૈ જો ખત્મ હોને વાલી હૈ. ઈસ વક્ત જવાની હૈ મગર બુઢાપા આને વાલા હૈ. યે જવાની હંમેશા રહને વાલી નહી હૈ. બાદમેં બુઢાપા આયેગા. યા મૌત આયેગી તીસરા કોઈ રાસ્તા નહી હૈ. જવાની કો ગની મત સમજકર અચ્છે આમાલ કરલો. બુઢાપેમેં તો યે હાલ હોતા હૈ. “ન મુહમેં દાંત ઔર ન પેટમેં આત” ઈસ વક્ત કયા કરોંગે જબ હાથ પાંવ નહી હીલા સકોગે. શેખ સઅદી (ર.હ.) ફરમાતે હૈ

વક્ત પીરી ગુર્ગે જાલીમ મી શવદ પરહેઝગાર.

દરજવાની તૈબા કરદન શેવએ પયગમ્બરી.

બુઢાપેમેં તો જાલીમ ભેડીયા (વૃદ્ધ) ભી પરહેઝગાર બન જાતા હૈ. ક્યું ? ઈસ લીયે કે ખા નહી શક્તા. તાકત નહી. કે કીસી પર હુમ્લા કરે. અરે ! જવાની મેં તૌબા કરના. પયગમ્બરકા તરીકા હૈ. ઈસી લીયે ફરમાયા જવાનીકો બુઢાપેસે પહેલે ગનીમત સમજો.

يَا رَبِّ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا اَبَدًا : عَلَى حَبِيبِكَ خَيْرِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ

(૬) સેહત માલદારી ઓર ફુરસદકી કદર કરો :-

ઈસ વક્ત સેહત હૈ લેકીને યાદ રખો કોઈ ઈન્સાન દુનિયામેં એસા નહીકે સેહત કે બાદ બિમાર નહો. જરૂર હોગા. લેકીને યે ખબર નહી કબ હોગા. ઈસ લીયે મૌજુદા સેહત કો ગનીમત સમજો.

ઈસ વક્ત અલ્લાહને માલદારી અતા કી હૈ. ક્યા માલુમ કબતક કે લીયે હૈ. કીત્ને લોગ હૈ જીન્કે હાલાત બદલ ગયે. બડે અમીર થે. અબ ફકીર હોગયે. ખુદા જાને કબ ક્યા હાલ પેશ આજાયે. ઈસ વક્ત કે આને સે પહેલે માલદારી કો ગનીમત જાનો. ઓર ઊસ્કો આખેરત આબાદ કરનેમેં ખર્ચ કરલો.

અલ્લાહતઆલા અપને બંદે પર નેઅમતકા અસર દેખના ચાહતે હૈ. અગર માલદાર યે કહે કે મેં મુફલીસ હું તો હાજતમંદ કહાં જાયે ? ઓર કીસકે સામને અપની હાજત પેશ કરે. અગર જરૂરતસે જયાદા માલ રખતા હૌ ઓર ઊસ્કે પાસ કોઈ હાજતમંદ આયેતો ઊસ્કો યે ન કહે કે મેં મુફલીસ હુ. બલ્કે યે કહે કે અલ્લાહકા શુક હૈ તેરી ખીદમત કે લાયક મેરેપાસ માલ મૌજુદ હૈ.

હદીસ મેં હૈકે એક માલદાર આદમીકો રસુલે અક્રમ (સ.અ.વ.) ને મૈલે ગંદે કપડે પહેને હુએ દેખા. તો ફરમાયા યે ક્યા હાલત બના રખી હૈ ? અલ્લાહતઆલા અપને બંદે પર અપની નેઅમતકા અસર દેખના પસંદ ફરમાતે હૈ. કે અપને બંદે પર અપની નેઅમતકા અસર દેખે. જબ ખુદાને પહનને - ખાનેકો દીયા હૈ તો પહેનો ઓર ખાઓ. ઈસ્મે યે મસ્લીહત ભી હૈ કે હાજતમંદો કો માલુમ હૌ જાયે કે યે મુકામ હાજત પેશ કરને કે હૈ. નહીતો બિચારોકો ક્યા માલુમ કે હાજત કીસકે સામને પેશ કરે.

(મઅરિફતિ હક - ૨/૯૬ પેજ - ૩૦)

(૭) બિમારી ઓર સફરમેં નેકીયોંકા લીખા જાના :-

હુસુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા જબ કોઈ બંદા બિમાર હોતા હૈ યા સફરમેં હોતા હૈ. તો જો ઈબાદત ઓર નેક આમાલ તંદુરસ્તીકી હાલત મે યા વતનમેં કરતા થા અબ બિમારી યા સફરકી વજહ સે છુટ રહે હૈ તો અલ્લાહતઆલા વો સારે આમાલ કા સવાબ ઉસ્કે નામાએ આમાલમેં લીખતે હૈ. ચાહે બિમારી યા સફર કી વજહસે વો આમાલ નહી કર સકતા. ક્યું કે અગર વો તંદુરસ્ત હોતા યા અપને ઘરમેં હોતા તો યે આમાલા જરૂર કરતા.

નબીયે કરીમ (સ.અ.વ.) ને કિત્ની બડી તસલ્લી કી ખાત ખતાદી કે બિમારી ઔર મજબુરીકી વજહ સે જબ આમાલા છુટ રહે હૈ તો ઈસ પર સદમા કરને કી જરૂરત નહી. ક્યું કે અગર વો તંદુરસ્ત હોતા તો જરૂર યે આમાલ કરતા.

લેકીન ઈસ્કા તઅલ્લુક સિર્ફ નફિલ ઈબાદતસે હૈ. જો ઈબાદત ફર્જ હૈ. ઊસ્મે અલ્લાહતઆલાને જો આસાની કરદી ઊસ્કો તો અંજામ દેના હી હૈ. જૈસા કે નમાઝ હૈ ઈન્સાન ચાહે કીતના હી બિમાર હો. બિસ્તરેમર્ગ (મરણપથારી) પર હો ઔર મરનેકે કરીબ હો. તબબી નમાઝ માફ નહી હૈતી. હા ! અલ્લાહતઆલાને યે આસાની ફરમાદી કે ખડે હો કર નમાઝ પઢને કી તાકત ન હો તો બેઠકર પઢો. બેઠ કર પઢનેકી તાકત ન હોતો લેટ કર પઢો. વુઝું નહી કર સકતે તો તયમ્મુમ કરો અગર કપડે પાક રખના મુશ્કીલ હોતો ઈસી હાલતમેં પઢો. લેકીન નમાઝ કીસી હાલતમેં માફ નહી. જબ તક ઈન્સાનકે દમમેં દમ હૈ.

હા. અગર કોઈ બેહોશ હો જાયે ઔર ઐસી હાલતમેં છે નમાઝોં કા વક્ત ગુજર જાયે તો ઈસ વક્ત નમાઝ માફ હો જાતી હૈ. (શામી જીલ્દ/૧ - પેજ ૭૧૪)

(૮) અલ્લાહ વાલોંકે યહાં વક્ત કી કદર :-

- (૧) હાફીઝ ઈબ્ને હજર (રહ.) જીસ વક્ત કીતાબ લીખતે ઔર કલમ ખરાબ હોજાતા તો કલમ કો દુરૂસ્ત કરને મેં થોડાસા વક્ત લગ જાતા. તો ઈત્ના વક્ત ભી બેકાર ગુજરના પસંદ નહી થા. ચુંનાચેં જીત્ના વક્ત કલમ બનાને મેં ગુજરતા ઊત્ની દેર તીસરા કલેમા

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
وَالْحَوْلُ وَالْقُوَّةُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۝

“મુબ્બાનલ્લાહી વલ્લહ્મુ લિલ્લાહી વલા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહું વલ્લા હું અકબર”

પઢતે રહેતે થે. તાકે આખેરતકી કમાઈ હો.

- (૨) હજરત મુફતી મહંમદ શફી સાહબ (રહ.) ફરમાતે થે કે મેં પહેલેસે સોય લેતા હું કે ફલાં વક્ત મુઝે પાંચ મીનટકા વક્ત મીલેગા ઈસ પાંચ મીનટમેં મુઝે ક્યા કરના હૈ? યા ખાને પીને કે ફોરન બાદ લીખના પઢના મુનાસીબ

નહી. દસ મીનટકા વક્ફા ચાહીયે તો મેં પહેલેસે સોચ કર રખતા હું કે ખાનેકે બાદ યે ૧૦ મીનટ ફલા કામમે ખર્ચ કરને હે. ચુંનાચે ઊંસ વક્તમેં વો કામ કરલેતા હું.

જીન હઝરાતને હઝરત મુફતી શફીઅ સાહબ (રહ.) કો દેખા હે વો જાનતે હે કે આપ કારમેં સફર કર રહે હૈં ઔર કલમ ભી ચલ રહા હે. બલ્કે રિક્ષામેં બેઠે હુએ લીખતે દેખા હે. જીસ્મે ઝટકે ભી બહોત લગતે હૈં. ઔર એક બાત બહોત કામકી ઈર્શાદ ફરમાતે થે કે જો સબકો યાદ રખને જૈસી હે. ફરમાતે દેખો ! જીસ કામકો ફુરસદ મીલનેકે ઈન્તિજારમેં રખ્યા વો ટલ ગયા. મતલબ યે હૈં કે જબ ફુરસત મીલેગી તબ કરેંગે. વો ટલ જાતા હે. વો કામ ફીર નહી હોગા.

કામ કરનેકા રાસ્તા યે હૈં કે દો કામોં કે દરમ્યાન તીસરે કામકો જબરદસ્તી ઊસ્કે અંદર દાખિલ કરદો. તો વો કામ હો જાયેગા. જીસ કામકી અહમિયત ઈન્સાનકે દીલમે હોતી હે. ઊંસ કામકો વો કર લેતા હે. જબરદસ્તી કરલેતા હે. યાહે વક્ત મીલે યા ન મીલે.

(૯) કયા નફસ ફીરભી સુસ્તી કરેગા ?

હઝરત ડૉ. અબ્દુલહૈય સાહબ (રહ.) ફરમાતે થે કે દેખો વક્ત કો કામમેં લગાને કા તરીકા સુનલો. જૈસાકે તુમ્હે ખ્યાલ હુઆકે ફલાં વક્તમેં તિલાવત કરેંગે. યા નફિલ નમાઝ પઢેંગે - ઔર જબ કરનેકા વક્ત આયાતો તબિયત મેં સુસ્તી હો રહી હે. ઔર ઊઠનેકો જી નહી ચાહતા તો ઐસે વક્તમેં જરા અપને નફસકી તરબિયત કીયા કરો. ઔર નફસસે કહો અચ્છા ઈંસ વક્ત તો તુમ્હે સુસ્તી હો રહી હે. ઔર બિસ્તરસે ઊઠને કો જી નહી ચાહતા. લેકીન યે બતાઓ અગર ઈંસ વક્ત અગર મુલક કે સદર કી તરફ સે યે પૈગામ આ જાયેકે હમ તુમ્હે બહોત બડા ઈનામ યા બડી સર્વિસ દેના ચાહતે હે. ઈંસલીયે તુમ ઈંસ વક્ત ફીરન હમારે પાસ આ જાઓ બતાઓ? ક્યા ? ઊંસ વક્ત ભી સુસ્તી રહેગી ? ઔર ક્યા ? ઊંસ વક્ત યે જવાબ દે દોગે કે મેં ઈંસ વક્ત નહી આ સક્તા ઈંસ વક્ત તો મુજે નિંદ આ રહી હે કોઈ ભી ઈન્સાન જીસ્મે અકલ હોગી સદરકા યે પૈગામ સુનકર ઊંસ્કી તમામ સુસ્તી ઔર ગફલત દુર હો જાયેગી ઔર ખુશી ખુશી ઈંસ ઈનામકો લેને કે લીએ ચલ પડેગા કે મુજે ઈત્નાબડા ઈનામ મીલને વાલા હે.

માલુમ હુઆ કે હકીકતમેં ઊઠને મેં કોઈ તકલીફ નહી. અગર હોતી ઊંન્કે બુલાને પર ન જાતે. ઔર બિસ્તર પર પડે રહેતે. ઈંસ લીયે ખ્યાલ કરો કે દુનિયાકા એક સદર (જો ખૂદકે સામને આજીઝ હે) અગર તુમ્હે બુલાતા હે તો તુમ ઊંસ્કી તરફ ભાગતે હો.

લેકીન વો અહકમુલ હાકેમીન ખુદા છસ્કી કુદરતમેં પુરી કાઈનાત હૈ જો દેનેવાલા હૈ ઔર લેનેવાલા ભી હૈ. ઊસ્કી તરફસે બુલાયા જા રહા હૈ. ઔર તુમ ઊસ્કે દરબારમેં હાજર હોનેસે સુસ્તી કરતેહો ? ઈસ તરહ સોચને સે ઈન્શાઅલ્લાહ હિમ્મત પૈદા હોગી ઔર જો વક્ત બેકાર જા રહા હૈ. વો કામમેં લગ જાયેગા. اصلاحی خطبات

(૧૦) ગંદે ખ્યાલાત કા ઈલાજ :-

હઝરત ડૉ. અબ્દુલહૈય સાહબ (રહ.) ફરમાતે થે કે ગુનાહ કરનેકા જો તકાજા પૈદા હોતા હૈ ઊસ્કા ઈલાજ ઈસ તરહ કરો. જબ દીલમેં યે ખ્યાલ મજબુત હો જાયે કે નિગાહ કો ગલત જગા પર ઈસ્તિમાલ કરકે મઝા હાસિલ કરું. તો ઊસ વક્ત જરા યે ખ્યાલ કરો કે અગર મેરે વાલિદ મુજે ઈસ હાલતમેં દેખલે તો ક્યા ? ફીરભી યે કામ કરતા રહુંગા ? યા મુજે મેરી ઔલાદ યા મેરે શેખ મેરી ઈસ હરકતકો દેખ રહે હૈ. તો ક્યા ફીર ભી યે કામ મેં જારી રખુંગા ? જાહીરબાત હૈ કે અગર ઊન્મે સે કોઈ ભી મેરી ઈસ હરકતકો દેખ રહા હોગા. તો મેં અપની નજર નીચી કર લુંગા. ઔર યે કામ નહી કરુંગા. યાહે નફસ પર કિત્તાહી બોજ પડે.

ફીરયે ખ્યાલ કરો કે ઈન લોગોં કે દેખને ન દેખને સે મેરી દુનિયા ઔર આખેરત પર કોઈ ફર્ક નહી પડતા. લેકીન મેરી ઈસ હાલત કો જો “અહકમુલ હાકેમીન” દેખ રહા હૈ. ઊસ્કી પરવા મુજે ક્યું નહો. ક્યુંકે વો મુજે ઈસ પર સઝા ભી દે સકતા હૈ. ઈસ ખ્યાલ કી બરકતસે ઊમ્મીદ હૈ કે ઈન્શાઅલ્લાહ ગુનાહ સે મેહફૂઝ રહેગા.

(૧૧) રૂહાની ઈલાજ :-

આજકલ એક મુસીબત યે આગઈ હૈ કે તાવીઝ ગંડોકા નામ “રૂહાની ઈલાજ” રખ દીયા હૈ. તાવીઝ લીખવાલીયે ગંડે લીખવા લીયે ફુંકવા લીયા. બસ ઈસીકા નામ રૂહાની ઈલાજ રખ લીયા. ખુબ સમજ લીજીયે યે રૂહાની ઈલાજ નહી. બલ્કે રૂહાની ઈલાજ યે હૈ કે અપને દીલકી જો બિમારીયા હૈ. જૈસાકે તકબ્બુર (બડાઈ) હસદ (ઈર્ષા) અદાવત વગેરહ જો ઈન્સાનકે દીલમેં પૈદા હૈતી હૈ ઊન્કે ઈલાજ કે લીયે કીસી શેખ (અલ્લાહવાલે) કી તરફ રૂજુઅ ક્રિયા જોયે ઔર શેખ ફીર યે પતા લગાતે હૈ કે ઈસ્કે દીલમે તકબ્બુર તો નહી હૈ. અગર હૈ તો ઊસ્કા આસાન ઈલાજ ક્યા હૈ ? ફીર શેખ અપને તજુરબેસે હાલત કે મુનાસિબ ઈલાજ તજવીજ કરતે હૈ. ઈન્કી બતાઈ હુઈ તજવીજ પર અમલ કરના યે હૈ રૂહાની ઈલાજ.

હઝરત મૌલાના અશરફઅલી થાનવી (રહ.) કે યહાં સબસે ઝયાદા તાકીદ ઈસ ખાત પરથી કે ઐસી બિમારીયોં મે મુખ્તલા લોગ આતે ઔર આપ ઉન્કા ઈલાજ

ફરમાતે. ઊન્કા ઈલાજ કોઈ દવા પાલાકર નહી હોતાથા વઝીફે પઢવા કર નહી હોતાથા. બલ્કે અમલસે હોતાથા. બહોંતસે લોગોંકા ઈલાજ ઈસ તરહ કીયા ગયા.

એક શખ્સ તકબ્બુર કી બિમારીમેં મુબ્તલા થા. વો ઈલાજકે લીયે આયા. ઊન્કે લીયે ઈલાજ યે તજવીજ હુવાકે જો લોગ મસ્જીદ મે નમાઝ પઢને કે લીયે આવે તુમ ઊન્કે જુતે સીધે કીયા કરો. બસ ઈસ કામ પર લગા દીયા. ન કોઈ વઝીફા. ન કોઈ તસ્બીહ. ઊસ્કો દેખ કર પહેયાન લીયાકે ઈસ્કે અંદર તકબ્બુર કી બિમારી હૈ. ઔર ઈસ્કા યે ઈલાજ ઊસ્કે લીયે મુનાસિબ હોગા.

અલ્લાહતઆલા હમેં ઐસી બિમારીયોંસે બચાયે

- આમીન.

(૧૨) જીંદગીકી ફિલ્મ ચલા દી જાયેતો ?

જરા ઈન્ન બાત કા ખ્યાલ કરો કે અગર અલ્લાહતઆલા આખેરતમેં તુમસે યે ફરમાયે કે અચ્છા ! અગર તુમ્હે જહન્નમ સે રૂ લગ રહા હૈ. તો ચલો. હમ તુમ્હે જહન્નમસે બચા લેગેં-લેકીન એક શર્ત યે હોગી કે તુમ્હારી જીંદગી જો બચપનસે જવાની ઔર બુઢાપે તક ઔર મરને તક ગુજારી હૈ ઈસ્કી ફિલ્મ ચલાયેગેં. ઔર ઈસ ફિલ્મ કો દેખને મેં તુમ્હારે મા-બાપ-ભાઈબહેન. ઔલાદ ઔર તુમ્હારે ઊસ્તાદ-શાર્ગિદ ઔર દોસ્ત. અહબાબ હોગે. ઔર ઈસ ફિલ્મ મેં તુમ્હારી પુરી જીંદગી કા નકશા ઊન્કે સામને કર દેગે. અગર તુમ્હે યે બાત મંજૂર હો તુમકો જહન્નમસે બચા લીયા જાયેગા. ઐસે મૌકે પર આદમી શાયદ આગકે અઝાબ કો મંજૂર કર લેગા - મગરયે બાત પસંદ નહી કરેગા કે ઈન તમામ કે સામને મેરી જીંદગી કા નકશા આ જાયે.

જબ અપને મા - બાપ દોસ્ત અહબાબ કે સામન અપની જીંદગી કા અહવાલ આના પસંદ નહી તો ફીર ઈન અહવાલકા અલ્લાહતઆલા કે સામને આના કેસે પસંદ કરલોગેં ? ઈસ્કો જરા સોચ લીયા કરો.

જીસ શખ્સ પર ઝિક્રે ઈલાહીકા ગલ્બા હો જાતા હૈ. વો અલ્લાહતઆલાકી હરામકી હુઈ ચીજોંકે ઈરતિકાબ મેં (કરનેમે) અલ્લાહતઆલાસે હયા (શરમ) કરતા હૈ. ઔર જીસ પર દુનિયાકા ગલ્બા હોતા હૈ. વો સિફ ઊન ચીજોંસે બચતા હૈ જો એહલે દુનિયાકી નજરમેં મઅ્યુબ (એબવાલી) હોતી હૈ. (અલ્લામા મોહંમદ અન્વર શાહ કશ્મીરી (રહ.)

(૧૩) નેક કામકો મત ટાલો :-

હઝરત હસન બસરી (રહ.) કા ઈર્શાદ હૈ કે અય આદમ કે બેટે “ટાલ મટોલ સે બચો” યાની ઈન્સાન કા નફસ હંમેશા નેક અમલ કો ટાલતા રહેતા હૈ. કે અચ્છાકામ કલ કરેગે. જરા ફુરસત મીલેગી તો કરેગે. યા ફલા કામસે ફારિગ હોકર કરેગે. યે ટાલના અચ્છા નહી હૈ. ઈસ લીયે કે જીસ કામકો ટાલ દીયા વો ટલ ગયા. કામ કરનેકા તરીકા યે હૈ કે આદમી ઈસ કામકે લીએ એહતિમામ કરે.

જીસ કામકે બારેમેં યે કહા જાતા હૈ કે ફુરસત નહી મીલતી ઈસ્કા મતલબ યે હૈ કે ઊસ કામકી આદમીકે દીલમેં અહમિયત નહી. ક્યુંકે જીસ કામકી દીલમેં અહમિયત હાતી હૈ ઊસ કામકે લીયે આદમી ફુરસત ઔર વક્ત જબરદસ્તી નિકાલ હી લેતા હૈ. અગર દીલમેં કામકી અહમિયત નહોતો. ફુરસત ભી નહી મીલતી.

તુમ્હારે પાસ સિર્ફ આજકા દીન હૈ કલકા દીન મીલેગા યા નહિ યે યકીની નહી. ઈસ લીયે જો કામ જરૂરી હૈ વો આજહી કે દીન કરલો. અગર કલ કા દીન ફીર મીલ જાયે તો કલ કે દીનભી એસે હો જાઓ. જૈસે આજ હુએ થે. યાની યે યકીન કરલો કે આજકા દીન મેરે પાસ હૈ. કલ કા કોઈ ભરોસા નહી. હરદીનકો અપની જીંદગીકા આખરી દીન ખ્યાલ કરો. ઈસી લીયે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે તુમ નમાઝ પઢો તો ઈસ તરહ પઢો. જૈસા દુનિયાસે રૂબસત હોનેવાલા પઢતા હૈ. (ઈબ્નેમાજ)

ઈમાનકે દર્જે મે હર મુસલમાનકો માલુમ હૈ કે કલ કા ભરોસા નહી. લેકીન વો માલુમાત કીસ કામકી જીસપર ઈન્સાન કા અમલ નહો. ઈલ્મતો વોહે જો ઈન્સાન કો અમલ પર ડાલદે

બુઝુર્ગોંકી બાતોમેં બરકત હોતી હૈ. અગર ઊન્કો તલબકે સાથ પઢા જાયેતો. અલ્લાહતઆલા અમલ કી તૌફીક અતા ફરમા દેતેહૈ.

ખુલાસા યેકે અપની જીંદગીકી એક એક ઘડીકો કીમતી ઔર ગનીમત સમજો ઔર ઊસ્કો અલ્લાહકી ઈતાઅત ઔર ઝિકમે ખર્ચ કરનેકી કોશીષ કરો. ગફલત. બેપરવાઈ. ઔર વક્તકો બરબાદ કરને સે બચો.

અલ્લાહતઆલા અપને ફઝલસે હમારા યે હાલ બનાદ ક હમ અપને અવકાતે જીંદગી કો અલ્લાહતઆલાકે ઝિક ઔર આખેરતકે કામોમેં ખર્ચ કરને વાલે બને.

(આમીન)

بَارِ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا اَبَدًا : عَلَى حَبِيبِكَ خَيْرِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ

(૧૪) સુબ્હકી બરકતો ઓર હમારી ગફલતો :-

હુઝુર (સ.અ.) ને એક મોકે પર દુઆ ફરમાઈ થી

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَائِمَتِي فِي بَكْوَرِهَا (ترمذی)

“અલ્લાહુમ્મ બારિક લિઊમ્મતી ફિ બુકુરીહા ” (તિર્મીઝી)

અય અલ્લાહ મેરી ઊમ્મતકે સુબ્હ સેવરે કે કામોમે બરકત નાઝીલ ફરમા.

એક સહાબી (ર.દી.) ફરમાતે હૈ કે જબમેં અપના તિજારતી કાફલા રવાના કરતા હું તો સુબ્હ સવેરે રવાના કરતા હું - ઈસ્કી વજહસે મેરી તિજારતમેં બરકત હોતી હૈ. ઓર મેરામાલ બઢ જાતા હૈ.

જબ દુનિયાકી ચીઝોમે ફાયદા હોતા હૈ તો સુબ્હ સવેરે ઝિક્રે ખુદાસે ગફલતકા કિત્ના બડા નુકશાન હોગા. આજ હમારા મુઆશરા (સમાજ) સુબ્હકી બરકતોસે મેહરૂમહૈ. પહેલે અગર મુસ્લિમ મોહલ્લોસે ગુજરતે થે તો કુર્આન મજીદકી તિલાવત કાનોમેં સુનાઈ દેતી થી. અબ ગુજરના હોતા હૈ તો મૌત જૈસા સન્નાટા હોતા હૈ. યા રેઝીયો કે બજનેકી આવાજ આતી હૈ.

હમેં ઈસ ગફલત કો દુર કરનેકી કોશીષ કરના યાહીયે. તાકી હુઝુર (સ.અ.) કી દુઆકી બરકતોં સે મેહરૂમ ન રહે.

હિંદુસ્તાનમેં અંગ્રેજોકે આનેસે પહેલે દુકાનોં ઓર બજારોં ઓર દફતરોં મેં સુબ્હ સેહી ચહલ પહલ શુરૂ હોજાતી થી. ઓર ઊસ્કો બરકતકા સબબ સમજતે થે. લેકીન અંગ્રેજોકે આનેકે બાદ પુરે મુલ્કકે લોગોંકી આદતેં ખાસકર મુસલમાનોંકી આદતેં ઓર અપ્લાક ખરાબ હો ગયે.

જીસ્કા એક નમુના યે હૈ કે સોને ઓર જાગનેકા નિઝામ ભી બિગડ કર રહ ગયા. રાતમેં દેરતક જાગના. ઓર સુબ્હ દેરસે ઊઠના એક આદત બલ્કે ફેશન બન ગયા.

ઊંચે ઘરોંકે લોગ રાતકા જ્યાદા વક્ત કલબ ઓર પાર્ક - યા હોટલ મેં ગુજરતે હૈ. જહાં રાતકો ૧૨-૦૦ બજે તક ગપશપમેં વક્ત બરબાદ કરકે દેરસે ઘર પહોંચતે હૈ. સોતેસોતે રાતકે એક દો બજ જાતે હૈ. ઐસી હાલતમેં સુબ્હ જલ્દી ઊઠના બહોત મુશ્કિલ હો જાતા હૈ. જાન ખુઝકર નમાઝ - તિલાવત - ઝિક્ર દુઆ વિ. છોડને વાલે બનતે હૈ. જીસ્કી વજહસે જાંદગી કી બહારમેં અલ્લાહતઆલા કી તરફસે બરકતોંકા નાઝીલ હોના બંદ હોજાતા હૈ. દિલોંકા સુકુન રૂપસત હોજાતા હૈ. રૂહકી પાકીઝગી - આખોંકા નુર સચ્ચી ખુશી સબ ખત્મ હોજાતે હૈ.

આજકલ યે ગફલત હર જગા હર કૌમમે ફેલ ગઈ હૈ. ઊસ્કો દુરકરના બેહદ જરૂરી હૈ. વરના ઈસ્કા નુકશાન દીન દુનિયા કો બરબાદ કરેગા.

અલ્લાહતઆલા હમકો સુબહ સવેરે જલ્દી ઊઠકર ઊસ્કી બંદગી કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાયે. (આમીન)

આજ હમારે સમાજમેં સબસે જયાદા બે કિંમત ઔર બે પરવાઈકી ચીઝ “વક્ત” હૈ. ઊસ્કો જહાં ચાહા બરબાદ કર દીયા. ઈસ્કી કદર ઔર કિમત નહી. ઘંટે - દીન-મહીને બેફાઈદા કામોમેં ઔર ફુલૂલીયાતમેં ગુજર રહે હૈ. જીસ્મે નતો દીનકા ફાઈદા. ન દુનિયાકા ખુદાકેલીએ ઈસ તર્જ (આદત) કો બદલીયે ઔર જીંદગીકે કીમતી વક્ત કો કામમેં લગાઈયે.

(૧૫) શયતાનને ગફલત મેં ડાલ દીયા :-

શયતાનને યે સોચા કે જો વક્ત બચ ગયા હૈ કહીં એસા નહોકે અલ્લાહકી યાદમેં લગ જાયે. ઈસલીયે ઊસ્ને દુસરે ધંધે નિકાલે ઔર હમકો ટીપટાપમેં લગાદીયા. ઔર દીલમેં યે ખ્યાલ ડાલા કે ઘરમેં ફલાં ચીઝ હોની ચાહીયે. ઔર ઊસ ચીઝ કી ખરીદીકે લીએ પૈસા ભી ચાહીયે ઔર પૈસા કમાનેકે લીએ ફલા કામ કરના ચાહીયે. અબ એક નયા ધંધા શુરૂ હો ગયા.

હમ સબ ઈસ્કે અંદર મુબ્તલાહૈ સબ એક કિશ્તી (નાવ) કે સવાર હૈ. મીલ કર બેઠ ગયે તો ગપશપ હો રહી હૈ. ઔર એક બેકાર કામમેં વક્ત ગુજર જાતા હૈ.

આજકલ તો ટી.વી. કે શયતાની પ્રોગ્રામોને ઔર મેચકે પ્રોગ્રામોને ઔર રાતકો બહોત દેર તક હોટલો પર ચાપ પીનેકે બહાને હમારે બહોતસે ભાઈયોં કા વક્ત બરબાદ હો રહા હૈ. જીસસે હમારી દુનિયા ખરાબ હો રહી હૈ. ઔર આખેરતમેં અઝાબકા સામાન અલગ - લેકીન હમારી અકલપર એસા પર્દા ડાલ દીયા હૈ કે કોઈબાત માનને કો તૈયાર નહી. હદ હૈ. અકલકે દેવાલે પર કે ખુદહી અપની બરબાદીકો પસંદ કર રહે હૈ. ઔર ઊસ્કા એહસાસ ભી નહી.

ખુદાને આજ તક ઊસ કૌમકી હાલત નહી બદલી
જીસે નહો ખ્યાલ અપની હાલત બદલનેકા.

મૌતસે કીસ્કો દસ્તગારી હૈ
આજ વો કલ હમારી બારી હૈ.

(૧૬) હમને સબ કુછ છોડ દીયા :-

ઝમાના બદલા - હમભી બદલે. ઔર ઐસે બદલે કે હમેં યાદ નહી રહા કે હમ કૌન હૈ ? મઝહબ છુટા - મઝહબી તરીકા છુટા. અહકામ છુટે. દીલ - દિમાગ પર ગફલતકે પદે પડ ગયે. હમારી ગયરત બાકી નહી રહી. એહસાસ ખત્મ હો ગયા. ઈમાની ગયરત ઠંડી પડ ગઈ. આપ કીસીભી બડી ઊંમ્ર વાલે કો પુછો. વો બતાવેગા કે હમ પહેલે સબકુછ કરતે થે. લેકીન અબ કુછ નહી હૈ. ઔર સબ કુછ છોડ બેઠે હૈ. અગર આપ દિમાગ પર ઝોર ડાલકર સોચેંગે તો પતા ચલેગા કે હમને કયા છોડા હૈ.

જૈસાકે પહેલે ઊર્દૂ - અરબી પઢતે થે ઔર ઊસ્કી તાલીમ જરૂરી સમજતે થે. અબ હમારે બચ્ચે કુર્આન મજીદ ઔર દીન કી તાલીમ છોડ બેઠે - ઔર ઈસ્લામી માલુમાતસે ગાફિલ હો ગયે. પહેલે સલામ કરતે થે. અબ ઈસ્કા રિવાજ ખત્મ હો ગયા. પહેલે અબ્બા - અમ્મા કહેતે થે. અબ ડેડી ઔર મમ્મી કહેતે હૈ. પહેલે બેઠકર પેશાબ કરતે થે અબ ખડે હો કર લેતે હૈ. પહેલે મા - બાપ કી રઝામંદી સે મસ્જીદમેં નિકાહ કરતે થે અબ કોર્ટમેં લવ મેરેજ કરેત હૈ. પહેલે નમાઝકી અદાયગી હોતી થી. ઔર રોઝા ભી રખતે થે અબ નમાઝ બેકાર ઔર રોઝા ગેરજરૂરી ચીઝ બનગયા હૈ. પહેલે ઔરતેં શરમ ઔર હયા સે ઘરોંમેં રહેતી થી. અબ બન સવરકર બાહર આ રહી હૈ. ઔર અપના હુસ્ન ઔર ફેશન બતા રહી હૈ. પહેલે ઔરતે સિનેમા દેખનેકી બાત જબાન પર નહી લાતી થી અબ ઓરતોંકો સિનેમા દેખનેકી આદત બન ગઈ હૈ. પહેલે કીસી લડકેકો બીડી - સીગરેટ પીતે દેખ લેતે થે તો ઈસકી ખૈર નહી હોતી થી. અબ બેટા બાપ કે પાસ બીડી - માચીસ માગતા હૈ. પહેલે નમાઝ - કલ્મા વગેરહ યાદ કીયે જાતે થે. અબ અછ્છે અછ્છોકો પાંચ કલ્મે યાદ નહી. ફીલ્મી હીરો કે સબ નામ મુક પર યાદ હૈ લેકીન એહલે બૈત ઔર સહાબા (રદી.) કે નામ યાદ નહી. અકસરકો સિર્ફ અપને બાપ કા નામ યાદ હૈ. દાદાકા નામ પુછખજાયેતો જરા દેર સોચનેકે બાદ યાદ આતા હૈ. અબ હમેં ન તો અલ્લાહ આર રસુલ (સ.અ.વ.) કા ફરમાન યાદ હૈ. હમ સિર્ફ પેટકે ખાતીર જી રહે હૈ. ઔર પેટ હમસે ઐસે કામ કરા રહા હૈ જો ઈન્સાન કે કરને કે હરગીઝ નહી હૈ. આઈયે ! હદીસ શરીફ મેં પીછલે ઝમાનેકે નેક લોગોંમે ઔર હમારેમેં કીતના ફર્ક હૈ ઊસ્કો દેખે.

રસુલે અક્રમ (સ.અ.) ને ફરમાયા નેક લોગ એક એક કરકે ઊઠતે ચલે જાયેગે. યહાં તક કે ઐસે લોગ બાકી રહ જાયેગે જો ઊન્કી નિસ્બતસે ઐસે હોંગે જૈસે જવકી ભુંસી યા રદી ખજુરકે છીલ્કે. જીન્કી અલ્લાહતઆલાકો કોઈ પરવાહ ન હોગી.

(મીશકાત પેજ - ૪૫૮)

અબ સોચના યે હૈ કે હમસે પહેલે ઝમાનેકે નેક લોગોંકા ઈસ્લામ ક્યા થા ? ઔર આજ હમારે પાસ ઈસ્લામકા કીત્ના હિસ્સા બાકી હૈ ?

આઈયે ! ઈસ્કા જવાબ ખુદ એક સહાબી (રદી.) કી ઝબાનસે સુનાહું. ઈસ કે બાદ આપ ખુદ ઈસ્કા અંદાજ ફરમા સકેગેં.

હઝરત અબુ દરદા (રદી.) એક દીન ગુસ્સેમેં ભરે હુએ અપને ઘર તશરીફ લાવે તો ઊન્કી બીવી ને પુછા આજ આપકે ઈત્ને ગુસ્સેકા સબબ ક્યા હૈ ? ઊન્હોને જવાબ દીયા. ખુદા કી કસમ મેં નબુવ્વતકે ઝમાનેકી કોઈ બાત અબ નહી દેખતા. સિવાય ઈસ્કે કે લોગ એક જગા જમા હોકર નમાઝ પઢ લેતે હૈ. ઔર બસ ! બાકી કામોં મેં બહોત તબ્દીલી મહેસુસ કરતા હું. (મિશ્કાત પેજ-૯૮)

હઝરત અબુ દરદા (ર.દી.) કી યે બાત સમજને કે લીએ વોહી નજર ચાલીયે જો ઊન્કો અતા હુઈ થી. યે બયાન ઊસ દૌરકા હૈ જીસ્મે સહાબા (રદી.) મૌજુદ थे. અબ ઈસ્સે અંદાજા ફરમાઈયે. કે હમારે દૌરમેં અગર હઝરત અબુ દરદા (રદી.) મૌજુદ હોતે તો હમારી યે હાલત દેખકરક્યા ફરમાતે ?

હમમેં જોનમાઝી હૈ. વો કીસ તરહ નમાઝ અદા કરતે હૈ. વક્ત ઔર સુન્નતો ઔર આદાબકા ઉન્કો કિત્ના ખ્યાલ હૈ ? ઈસમેં ખુશુઅ ઔર ખુજુઅ ઔર ઈખ્લાસ કી કિત્ની રૂહ હૈ ?

ઈસ્કેબાદ દીનકે દુસરે અહકામ પર નજર ડાલીયે તો જબાનસે નિકલેગા. “ઈન્નલિલ્લાહી વઈન્ના ઈલ્યહી રાજીઉન”

(૧૭) શયતાન કે દોસ્ત ઔર દુશ્મન :-

એક મરતબા અલ્લાહતઆલાને શયતાનકો હુકમ દીયા કે તું હમારે રસુલ હઝરત મોહંમદ (સ.અ.વ.) કે પાસ જા. ઔર ઊન્કી બાતોં કા જવાબ દે. શયતાન આપકો મીલા. ઔર કહા કે ખુદાને મુઝે આપકે પાસ ભેજા હૈ. આર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા. મુસલમાનોંમેં તેરે દોસ્ત કૌન હૈ ? ઔર દુશ્મન કૌન હૈ ? કહા પંદરહ કીસ્મકે લોગ મેરે દુશ્મન હૈ.

- (૧) સબસે બડે દુશ્મન તુમ હા.
- (૨) ઈન્સાફ કરનેવાલા બાદશાહ ઈસ્મે સુબોં કે હાકીમ ભી આ ગયે.
- (૩) વો માલદાર જો અપને કો દુસરોંસે છોટા સમજે.
- (૪) જો આદમી તિજરત કરતા હૌ ઔર સચ બોલતા હો.

- (૫) વો આલિમ ઔર નમાઝી જો ખુદા સે ડરતા હો.
- (૬) વો આદમી જો લોગોંકો દીનકી બાતેં સીખલાતા હો.
- (૭) વો આદમી જો લોગોં પર રહમ કરતા હો.
- (૮) જો આદમી ખુદા કે સામને તૌબા કરતા હો.
- (૯) જો હલાલ ખાતા હો ઔર હરામ કમાઈસે બચતા હો.
- (૧૦) જો પેશાબ વગેરહ કી નાપાકી સે બચતા હો ઔર પાક સાફ રહેતા હો.
- (૧૧) જો ખૈરાત ઝયાદા કરતા હો.
- (૧૨) જો અચ્છી આદતેં રખતા હો.
- (૧૩) જો લોગોં કો બહોત નફા પહોંચાતા હો.
- (૧૪) જો કુર્આન મજીદ હંમેશા પઢતા હો.
- (૧૫) જો તહજજુદ કી નમાઝ પઢતા હો.

ઔર યે દસ કિસમ કે લોગ મેરે દોસ્ત હૈ. વો મેરે હૈ ઔર મેં ઊન્કા હું.

- (૧) જુલ્મ કરનેવાલા બાદશાહ ઊસ્મે સુબો કે હાકિમભી આગયે.
- (૨) બડે માલદાર જો અપને કો દુસરોં સે બઝા સમજતાહો.
- (૩) જો અપનામાલ જુઠ બોલકર ધોકા - ફરેબસે બેચતા હો. કમતોલતા ઔર નાપતા હો.
- (૪) શરાબ પીતા હો.
- (૫) ગીબત-યુગલી કરતા હો.
- (૬) જો નેક કામોં મેં દિખાવા કરતા હો.
- (૭) જો યતીમોં કા માલ ખાતા હો.
- (૮) હંમેશા વક્ત પર નમાઝ ન પઢતા હો.
- (૯) જો ઝકાત અદા ન કરતા હો.
- (૧૦) જો દુનિયાકી લાલચ ઝયાદા કરતા હો.

બસ ! અય મુહંમદ (સ.અ.વ.) યે લોગ મેરે પ્યારે હૈ. ઔર બડે દર્જે કે દોસ્ત હૈ. યે કેહકર શયતાન ભાગ ગયા.

(બાગે જન્મત પેજ ૧૨૮)

દીલકો મેરે ઊલ્ફતે દુનિયાસે કરદે પાકસાફ
મેરે સબ કામકો તેરી રઝાકે વાસ્તે

(૧૮) વક્ત સોના ચાંદીસે ઝયાદા કીમતી હે :-

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારક (રહ.) ફરમાતે હે કે મૈને એસે લોગોં યાની (સહાબા રદી.) કો પાયા હે ઔર ઊન્કી સોહબતમેં બેઠા હું જુન્કા અપની જંદગીકે અવકાત પર બુખ્લ (કંટ્રોલ) સોના ચાંદી દિરહમ ઔર દિનાર સે કહી ઝયાદા થા. યાની જૈસા આમ આદમીકી તબીયત સોનાચાંદીકી તરફ રગબત કરતી હૈ. ઔર ઊસ્કો હાસિલ કરનેકા શોક હોતા હૈ. ઔર અગર હાસિલ હોજાયે તો બડી હિફાઝત સે રખતા હૈ. ઔર ચોરી ન હો જાયે ઊસ્કી ફિકર કરતા હૈ.

ઈસી તરહ યે સહાબા (રદી.) થે જો સોનાચાંદીસે કહીં ઝયાદા અપની ઊમ્મકે અવકાત કી હિફાઝત કિયા કરતે થે. ઈસલીયેકે જંદગી કી એક ઘડી સોનાચાંદી કી અશરફીસે કહીં ઝયાદા કિંમતી હૈ. કહીં એસા નહો કે ઊમ્મ કી કોઈ ઘડી કીસી બેકાર કામમેં યા નાજાઈઝ કામમેં ખર્ચ હોજાયે. વો મુબારક હસ્તીયાં વક્ત કી કદર ઔર કિંમત જાનતે થે કે ઊમ્મકી યે કિંમતી ઘડીયા જો ખુદાવંદે આલમને અતા ફરમાઈ હૈ. વો બહોત કિંમતી હૈ. જુસ્કા હિસાબ નહી. ઔર યે કિંમતી દૌલત કબતક બાકી રહેગી? કુછ માલુમ નહી. ઈસલીયે ઊસ્કો ખર્ચ કરનેમેં બહોત એહતિયાતસે કામ લેતે થે.

દુનિયાકી તમામ ચીઝેં બરબાદ હો જાયે તો ફિર હાસિલ હો સક્તી હૈ. લેકીન જો વક્ત બેકાર બરબાદ હોગયા. વો કબી વાપસ નહી આસક્તા. ખુબ સમજ લો.

હમારી મિસાલ ઊસ શખ્સ જૈસી હૈ. જો બહોત માલ દૌલત સોનાચાંદી લેકર સફર પર રવાના હુઆ હો. ઔર ઊસ્મે સે બહોત ઝયાદા માલ દૌલત રાસ્તેમેં ખર્ચ હો ગયા હો. ઔર અબ સિર્ફ થોડાસા માલ બાકી રેહ જાયે ઔર સફર લંબા હો. તો વો શખ્સ અબ માલકો બહોત સોચ સમજકર એહતિયાતસે ખર્ચ કરતા હૈ. તાકે વો બેકાર કામો મેં ખર્ચ ન હો જાયે.

ઈસી તરહ હમારી ઊમ્મ તો બહોતસે ફુઝુલ કામોં મે ખર્ચ હોગઈ. અબ ચંદ ઘડીયા બાકી હૈ. કહીં એસા નહોકે વોભી કીસી બેફાઈદા કામોંમે ખર્ચ હો જાયે.

જાગના હૈ જાગલે અફલાક કે સાયે તલે = હશ્ર તક સોતા રહેગા ખાક કે સાયે તલે.

હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ હૈ કે અલ્લાહ કે “ખાસ નેક બંદે” વો હૈ. જીન પર નજર પડેતો ફીરન ખુદા યાદ આ જાયે.

ઔર સબસે બદતર વો લોગ હૈ જો દુસરોંકી યુગલીયાં (ચાડીયા) ખાતે ફીરતે હૈ. ઔર મુખ્લીસ દોસ્તોકે દરમ્યાન તફરીક (જુદાઈ) ડાલતે હૈ.

ઔર બે ગુનાહોંકી મુસીબતમેં ફસાતે રહેતે હૈ. (મિશકાત પેજ - ૪૧૫)

(૧૯) સિફ અમલ સાથ જાયેગા :-

નબીયે કરીમ (સ.અ.વ.) કે સમજાને કે કિત્ને અજીબ અંદાજ હૈ કીસકીસ તરીકે સે ઊમ્મતકો સમજાયા હૈ.

હદીસ શરીફમે હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ હૈ કે જબ મુર્દકો કબ્રસ્તાનમે લેજાતે હૈ તો ત્રીન ચીજે ઈસ્કે સાથ જાતી હૈ.

(૧) દોસ્ત - બિરાદર ઔર રિશ્તેદાર જો ઊસ્કો છોડને કે લીયે કબ્રસ્તાન તક જાતે હૈ.

(૨) ઊસ્કા માલ - જૈસા ચારપાઈ. ઔર દફન કરનેકા સામાન. વિ.

(૩) ઊસ્કા અમલ. અચ્છા યા બુરા. (બુખારી શરીફ)

પહેલી દો ચીજે મુર્દ કો કબ્ર તક પહોંચાકર વાપસ આ જાતે હૈ. ઔર આગે જો ચીઝ ઊસ્કે સાથ જાતી હૈ વો સિફ ઊસ્કા અમલ હૈ.

હઝરત અલી (રદી.) ને યે સબક દીયા કે જબભી કીસી કબ્રકે પાસ સે ગુજરોતો જરા દેરકે લીયે યે સોચ લીયા કરો કે યે ભી હમારી તરહ એક ઈન્સાન થે ઔર ઊન્કો જીંદગી મીલીથી. ઊન્કે પાસભી માલ દૌલત થા. ઊન્કેભી દોસ્ત બિરાદર રિશ્તેદાર થે. ઈસ્કે ભી ચાહને વાલે થે. મગર આજ સબ છુટ ગયા. અગર કોઈ ચીઝ સાથ હૈ તો ઊસ્કા અમલ હૈ. ઔર અબ થોડી દેરકી મોહલત કે લીએ તરસ રહે હૈ કે અગર મીલ જાયે તો નેક કામ કરલું.

ઈસી લીયે નબીયે કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા મૌતકી તમન્ના ન કરો. ચાહે તુમ કિત્ની હી તકલીફ ઔર મુસીબતોં મે હો. તબભી યે દુઆ ન કરો કે યા અલ્લાહ મુઝે મૌત દે દે.

અગર યે તુમ તકલીફ મેંડુબે હુએ હો લેકીન ઊમ્ર કી યે ઘડીયાં જો તુમકો નસીબ હૈ હો સકતા હૈ ઊસ્મે કોઈ નેક કામ હોજાયે. ઔર ઈસ્કી બરકતસે અલ્લાહતઆલા કે યહાં બેઝ પાર હો જાયે. ઈસલીયે કભી મૌતકી તમન્ના ન કરો. બલ્કે અલ્લાહતઆલાસે આફિયત કી દુઆ માગો. ઔર યે દુઆ કરો “યા અલ્લાહ મુઝે આપને જો કિંમતી ઝીંદગી અતા ફરમાઈ હૈ ઊન્કો આપકી રઝામંદી હાસિલ કરને વાલે નેક કામોમેં ખર્ચ કરનેકી તૌફીક અતા ફરમા.”

(૨૦) અચ્છી મૌતકી નિશાની :-

રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે

મૌતકા એકદમ આના અફસોસકે કાબિલ હૈ કે મરનેવાલા કુછ ન કર સકે.

आप (स.अ.व.) के जमानेमें कोई आदमी बेठा हुआ अकेल मर गया. तो किसीने कहा.

क्या अच्छी मौत मरा है. न कोई बिमारी देखी और न कुछ ज्ञान निकलनेकी तकलीफ़ हुई -

हुजुर (स.अ.व.) को जब उसका ये कहना मालूम हुआ तो आप (स.अ.व.) ने उस आदमीसे इरमाया के -

तेरे पास इसकी क्या दलील है के अयानक अकेल मरनेसे उसको तकलीफ़ नहीं हुई. अगर अल्लाहतआला उसको इस हालमें मौत देता के वो बिमारी की तकलीफ़ गिठाता तो उसके सब गुनाह मआफ़ होजाते. (मिशकात)

बिमार छोकर मरने में ये फ़ायदा है.

- बिमार तौबा कर लेता है. अपने गुनाहोंकी मआफ़ी माग़ लेता है.
- किसीका कोई हक़ उस पर बाकी हो तो उसको अदा कर देता है. या हक़ वालों से मआफ़ करा लेता है.
- नमाज़ या रोज़े वगैरह उसके जिम्मे हो तो उसका फ़िदया यानी बदला देनेकी वसीयत करता है.
- और भुद वारिसोंका हक़ अदा कर देता है.

हुजुर (स.अ.व.) ईश्राफ़ इरमाते है :

अल्लाहतआला अपनी ईज़ाज़त और बड़ाई की कसम के साथ इरमाता है के जब मैं किसी मुसलमान बंदेके बारेमें ये यादता हूँ के उसको अपनी रहमत में छुपावुं - तो दुनियासे उसको ऐसी हालतमें मौत देताहूँ के वो दुनियामें अपने तमाम गुनाहोंका बदला पा लेता है. और हर तरह की बिमारीया और सज़्तीयां गिठा लेता है. (मिशकात)

हुस्ने ખાત્મા કે લીએ :-

હર ફર્જ નમાઝકે બાદ યે દુઆ પઢે.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِزْهَادَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝ بِ آل عمران

રબ્બના લા તુઝીગ કુલુબના બઅદ ઈજા હદ્યતના વહબ લના મિલ્લદુન્ક રહમતન ઈન્નક અન્નલ વહ્હાબ.

(પા - ૩ સુરએઆલે ઈમ્રાન)

(૨૧) ખુદાસે ગફલત મૌત હૈ :-

હઝરત બાયઝીદ ખુસ્તામી (રહ.) કે બારેમં નકલ ક્રિયા ગયા હૈ કે ઊન્કે મુસલ્લેકી દોનો તરફ દો બિલ્લીયા બેઠી રહતી થી. એક સાહબ હઝરતકી મુલાકાત કે લીયે બગદાદ આયે. દેખાકે બિલ્લીયાં ખડી હુઈ બાતેં કર રહી હૈ. - કે “બાયઝીદતો મર ગયા અબ સડેગા, ગલેગા.” (ખુદાકી કુદરતસે બિલ્લીયોંકી બાત કરના તઅજજુબ નહી)

ગજકે વો સાહબ જામેઅમસ્જીદ પહોંચે ઔર પુછા કે હઝરત બાયઝીદ (રહ.) કા મઝાર કહાં હૈ ? લોગોંને કહા તુમ કોન હો ? ઔર કહાંસે આયે હો ? હઝરતકે બારેમં ઐસી બાત કરતે હો હઝરત તો જીંદા હૈ. વો સાહબ હઝરતકી ખિદમતમેં હાજર હુએ. ઔર કીસી મૌકે પર હઝરતસે પુછા કે મુઝે રાસ્તે મેં દો બિલ્લીયા મીલીથી ઔર વો યે કેહ રહીથી. હઝરતને ફરમાયા બિલ્લીયોંને જો કહા સય કહા. કુછ વક્ત મેરા ગફલતમેં ગુજરાયા. ઔર ખુદાસે ગફલત મૌત હૈ. જબ મુઝે ગફલત હુઈ તો બિલ્લીયોંને મુઝે મુદ્દા સમજકર સફર ક્રિયા. ઈસ મૌતકી બદબુ જાનવર ઔર ફરિશ્તે ભી મેહસુસ કરતે હૈ.

અલ્લાહતઆલાને ઈસ મૌત સે હિફાઝત ઔર હયાતકા ઈન્જેક્શન ભી પૈદા ક્રિયા હૈ. જીસસે આદમી ભી હયાત હાસિલ કર સક્તા હૈ. ઔર વો ઈન્જેક્શન હૈ “ઈસ્તિગફાર” (સોહબતે બા એહલે દીલ પેજ - ૩૬૭)

اَسْتَغْفِرُاللهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ لَقِيْنًا وَتَوْبًا لِيْهِ

(૨૨) ગુનાહોંકી માફીકેલીએ સિર્ફ ઇસ્તિગફાર કાફી નહી :-

અગર મગફીરત ચાહતે હોતો અલ્લાહતઆલાસે અપને ગુનાહોંકી માફી ચાહો. ઔર માફ કરાનેકા યે માયના (અર્થ) નહીકે સિર્ફ તસ્બીહ હાથમેં લેકર “અસ્તગફીરુલ્લાહ” “અસ્તગફીરુલ્લાહ” પઢતે રહો. બલ્કે ઈસ્કે સાથ હકવાલોંકે હકભી અદા કરતે રહો. અગર તુમ્હારે પાસ દુસરેકી ઝમીન દબી હો ઊસ્કો છોડ દો. કીસીકે ઝીમ્મે કીસીકા કર્ઝ હો ઊસ્કો અદા કરદો. લોગ યે પઢકર અપને દીલમેં સોચતે હોંગે ઝમીન છોડદે તો ફીર ખાયેંગે કહાંસે ?

ભાઈ ! જરા સોચો કે અગર કીસીકી ઝમીન મે સે કોઈ રેલ નહેર - રોડ વગેરહ સરકાર નિકાલે ઔર સબ ઝમીન ઊસ્મે આજાયે (ઔર થોડીસી રકમ બદલેમે મીલે) તો બતાઓ યે શખ્સ કયા કરેગા ? ઔર કહાંસે ખાયેગા ?

અફસોસ કે હુકુમત કે સામને તો કાન ન હીલા સકે ઔર હુકમે ખુદા કે સામને ચુનો ચિરાકી ગુંજાઈશ હો ? અસલ બાત યે હૈ કે હમારે દીલોંમે ઈસ્લામી અહકામકી કદર ઔર કિમત નહી હૈ ક્યું કે બગૈર કુર્બાની કે મીલ ગયે હૈ.

અલ્લાહતઆલા કા ઈર્શાદ હૈ કે “લોગોંને ખુદા કા હક જૈસા કે પહેચાન ના ચાહીયેથા નહી પહેચાના. “

સબબ યે હૈ કે ઈમાન મીલનેમેં માલ દૌલત તો ખર્ચ હુઆ નહી કે ઊસ્કી કદર હોતી.

હકીકતમેં જો ચીઝ સસ્તી ખરીદી જાતી હૈ સસ્તી બેચી જાતી હૈ. દેખો. બચ્ચા અપની કિમતી ચીઝ એક ચોકલેટ ઔર બિસ્કીટ કે બદલેમેં દે દેતા હૈ.

અલ્લાહતઆલા હમકો હક્ક કી અદાયગી કે સાથ ઈસ્તિગ્ફાર કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાયે. (આમીન) {વચ્ચ હકીમુલ ઊમ્મત (૨૬.)}

(૨૩) હઝરત થાનવી (૨૬.) ઔર નિઝામુલ અવકાત :-

હઝરત થાનવી (૨૬.) કે યહાં સુબહ સે શામ તક પુરા નિઝામુલ અવકાત (ટાઈમટેબલ) મુકર્રર થા. આપકા મામુલ થાકે અસરકી નમાઝ કે બાદ અપની બીવીયોંકે પાસ તશરીફ લે જાતે આપકી દો બીવીયા થી. દોનોંકે પાસ ઈન્સાફ સે અસર કે બાદ ઊન્કી ખૈર ખબર લેને કે લીએ જાયા કરતે થે. ઔર યે અમલ નબીયેકરીમ (સ.અ.વ.) કી સુન્નત હૈ.

હદીસ મે હૈ કે હુઝુર (સ.અ.વ.) અસરકી નમાઝ કે બાદ એક એક કરકે તમામ અઝવાજે મુત્તહરાત કે પાસ ઊન્કી ખબરગીરી કે લીએ તશરીફ લે જાતે થે. ઔર યે આપકા રોઝાનાકા મામુલ થા.

દુનિયાકે સારે કામ હો રહે હૈ. જિહાદ ભી હો રહા હૈ. તાલીમભી હો રહી હૈ. દર્સ (સબક) ભી હો રહા હૈ. દીનકે તમામ કામ હો રહે હૈ. ઔર સાથમેં અઝવાજે મુત્તહરાતકી ખબરગીરી ભી હો રહી હૈ.

હઝરત થાનવી (૨૬.) ને અપની ઝીંદગીકો હુઝુરે અકરમ (સ.અ.) કી સુન્નતકે મુતાબિક બનાઈથી. ઔર ઈસ્કી પેરવી મેં આપ અસરકે બાદ અપની દોનોં બીવીયોંકે પાસ તશરીફ લે જાતે થે. લેકીન વક્ત મુકર્રર થા જૈસાકે ૧૫ મિનટ એક બીવીકે પાસ બેઠે તો દુસરી કે પાસ ભી ૧૫ મિનટ બેઠેગેં. આપકા મામુલ થા કે ઘડી દેખકર દાખિલ હોતે ઔર ઘડી દેખકર બાહર નિકલ આતે. યે નહી થા કે ૧૫ મિનટકે ૧૬ મિનટ

હોજાયે યા ૧૪ મિનટ હો જાયે. બલ્કે ઈન્સાફકે મુતાબિક પુરે ૧૫ મિનટ દોનોંકે પાસ તશરીફ રખતે. તોલતોલકર એક એક મિનટકા હિસાબ રખકર ખર્ચ ક્રિયા જા રહા હૈ.

દેખીયે ! અલ્લાહતઆલાને જો વક્ત કી યે નેઅમત અતા ફરમાઈ હૈ ઊસ્કો ઈસ તરહ બરબાદ ન કરે. અલ્લાહતઆલાને યે બહોત કિમતી દૌલત અતા કી હૈ. એક એક ઘડી કિમતી હૈ. ઔર યે દૌલત જા રહી હૈ. પીધલ રહી હૈ.

કીસીને મુબ કહા હૈ.

હો રહી હૈ ઊમ્ર મિસ્લ બરફ કે કમ

ચુપકે ચુપકે રફતા રફતા દમબદમ

જીસ તરહ બરફ હર ઘડી પીધલતા રહેતા હૈ ઈસી તરહ ઊમ્ર ભી હર ઘડી પીધલ રહી હૈ ઔર જા રહી હૈ.

(૨૪) મોજુદા દૌર ઔર વક્ત કી બચત :-

યે ભી જરા સોચા કરો કે અલ્લાહતઆલાને ઈસ દૌરમેં હમકો કિલ્ની નેઅમતે અતા ફરમાઈ હૈ. યાની ઔસી નેઅમતેં મીલી હૈ જો હમારે બાપદાદાકે ગુમાનમેં ભી નહી થી.

જૈસાકે પહેલે યે હોતાથા કે અગર કોઈ ચીઝ પકાની હૈ તો પહેલે લકડીયા લાવી જાતી. ઊન્કો સુકાયા જાતા. ફીર ઊન્કો જલાયા જાતા. અબ અગર ચાય ભી બનાની હોતો આધા કલાક ચાહીયે.

લેકીન અબ અલ્હમ્દુલિલ્લાહ ! ગેસકે ચુલે આગયે હૈ ઊસ્કા જરાસા કાન મરોડા ઔર દો મિનટ મેં ચાય તૈયાર ! અબ સિર્ફ ચાય બનાનેમેં ૨૮ મિનટ બચે.

પહેલે રોટી પકાનેકે લીયે ઘેહું લાના - પીસવાના - ઔર ફીર બડી મુસીબતસે ચુલેમેં લકડીયાં જલાના. તબ રોટી તૈયાર હોતી. અબતો આટા તૈયાર હૈ. મસાલાભી તૈયાર. જરા બટન દબાયા ઔર રોટા તૈયાર ! ઈસ્મે ભી વક્ત બહોત બચ ગયા. બતાઓ ! યે સારા વક્ત કહા ગયા ? કોન સે કામમેં ખર્ચ ક્રિયા.

ઔસી સહુલત કે બાવજુદ અગર બહેનોં સે કહા જાયેકે ફલાકામ કરલો તો જવાબ મીલતા હૈ “ફુરસત નહી મીલતી” પહેલે ઝમાનેમેં યે તમામ કામ કરનેકે બાદ ભી બહેનોંકો ઈબાદતકી ફુરસત મીલતીથી ઝિક - તિલાવત હોતા થા - અબ અલ્લાહતઆલાને સહુલતકે નયે સામાન કી નેઅમતેં અતા ફરમાઈ હૈ ફીર ભી અગર

બહેનોં સે પુછા જાયેકે તિલાવતકી તૌફીક હો જાતી હૈ ? તો જવાબ મીલતા હૈ કેસે કરે ? ઘરકે ધંધાસે દુરસદ નહી મીલતી.

પહેલે ઝમાને મે સફર પંદલ યા જાનવરોં પર સવાર હોકર હોતાથા. આજ મોટરકાર ઔર પ્લેન મેં હોતા હૈ જો સફર પહેલે મહીનોં મે હોતા થા આજ ચંદ ઘંટો મેં પુરા હોતા હૈ.

આજ અલ્લાહકે ફઝલો કરમસે ઈત્ની આસાનીયા હો ગઈ હૈ કે જુમેરતકો ઈશાંકી નમાઝ મદીના શરીફમે પઢી ઔર જુમ્મા કી નમાઝ અપને વતનમેં પઢી. કયા પહેલે ઝમાનેમેં કોઈ યે બાત સોચ સકતા થા ?

પહેલે કોઈ હજ હો જાતા તો લોગોંસે અપની ખતાએ માફ કરાકર જાતાથા ક્યુંકે મહીનોંકા સફર હોતા થા. અબ અલ્લાહતઆલાને સફરકો ઈત્ના આસાન કર દીયા કે આદમી ચંદ ઘંટો મેં વહાં પહોંચ જાતા હૈ. જો સફર પહેલે મહીનેમે હોતા થા અબ વો એક દીનમેં હો જાતા હૈ જુસ્કી વજહસે ૨૯ દીન બચે. અબ હિસાબ લગાઓ વો ૨૯ દીન કહાં ગયે ? ઔર કીસ કામમેં ખર્ચ હુએ. તો કોઈ જવાબ નહી બન પડતા. યાની વો બેકાર બરબાદ હો ગયે.

અલ્લાહતઆલાને યે નેઅમતેં ઈસલીયે અતા ફરમાઈથી કે વક્ત બચાકર મુઝે યાદ કરો. ઔર મેરી તરફ પલટકર આવો. ઔર આખેરતકી તૈયારી કરો.

અલ્લાહતઆલામેં વક્તકી કદર કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાયે (આમીન)

(૨૫) વક્તસે કામ લેનેકા આસાન તરીકા :-

ત્રીન બાતોંકા ખ્યાલ રખો.

- (૧) નિયત દુરસ્ત હો. યાની હરકામ કરનેમે ઈખ્લાસ હો, જો કામ કરો અલ્લાહતઆલાકી રજામંદી હાસિલ કરનેકે લીએ કરો. કમાઈમે - ખાને - પીનેમે - ઘરવાલોંકો મીલને મેં અલ્લાહતઆલાકી રજામંદી કા ખ્યાલ હો. ઔર સુન્નતે રસુલ (સ.અ.વ.) કી ઈત્તેબાઅ (પેરવી) હો.
- (૨) અલ્લાહતઆલા કા ઝિક્ર કસરતસે (ઝયાદા) કરો. ચલતે ફીરતે.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

“સુબ્હાનલ્લાહી વલ્હમ્દુ લિલ્લાહી વલાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહું વલ્લાહુ અકબર.”

પઢતા રહે. ઈસ્કો પઢનેમેં કુછ મેહનત નહી. બોજ નહી. ઔર ઝીંદગીકા

કિંમતી વક્ત કામમેં લગ જાયેગા. હુજુર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા અય અબું મુન્જર તુમ કસરત સે યે પઢા કરો. યે સૈય્યેદુલ ઈસ્તિગફાર હૈ. ઔર યે ગુનાહોંકો મિટાને કા ઝરીયા હૈ. ઔર યે કલેમાત જન્નત મેં દાખિલ હોનેકા ઝરીયા હૈ. (જન્નતકી કુંજ-૨૧૯)

- (૩) ફુજુલ કામોં ઔર બાતોંસે પરહેઝ કરો. ઔર અવકાત કો તોલ-તોલ કર ખર્ચ કરને કે લીએ ટાઈમટેબલ બનાઓ. જેસા કે હર તાજીર અપની તિજારતકા હિસાબ રખતા હૈ. કિત્ના આયા. કિત્ના ખર્ચ હુઆ. ઈસ તરહ આપભી અપના હિસાબ કરો કે અલ્લાહતઆલાને ૨૪ ઘંટે અતાફરમાયે થે. ઈસ્મે સે કિત્ના વક્ત અલ્લાહકી રજાકે કામોંમે ખર્ચ હુઆ. ઔર કિત્ના ગફલતમેં ખર્ચ હુઆ. ઈસ તરહ નફા નુકશાનકા હિસાબ લગાઓ. અગર આપ ઐસા નહી કરતે તો ઈસ્કા મતલબ યે હૈ કે આપકી તિજારત (વેપાર) ખોટમેં જા રહી હૈ - કુર્આન મજીદમેં અલ્લાહતઆલાકા ઈર્શાદ હૈ.

“અય ઈમાન વાલોં કયા તુમ્હે ઐસી તિજારત બતાગિં જો તુમ્હે દર્દનાક અઝાબસે નજાત (છુટકારા) અતા કર દે. (વો તિજારત યે હૈ) અલ્લાહતઆલા પર ઈમાન લાવો. ઔર ઊસ્કે રસુલ (સ.અ.) પર ઈમાન લાવો. ઔર અલ્લાહકે રાસ્તે મેં જિહાદ કરો. (સુરએ સફ આયત-૧)

લોગ જિહાદ કા મતલબ સિર્ફ યે સમજતે હૈ કે આદમી તલવાર ઔર બંદુક લેકર મૈદાને જિહાદ મેં જાયે. બેશક વો જિહાદકા આઅલા (ગિંયા) દર્જ હૈ. લેકીન જિહાદ સિર્ફ ઈત્નાહી નહી હૈ. બલ્કે આદમી અપને નફસસે જિહાદ કરે. નફસમેં ખુદાકે હુકમકે ખિલાફ કોઈ ખ્યાલ પૈદા હો રહા હો ઊસ્કો રોકે. યે ભી જિહાદ હૈ. ઔર આખેરત કી તિજારત હૈ. જીસ્કા નફા ઔર ફાયદા આખેરતમેં મીલેગા.

હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે થે કે જો આદમી અપના નિઝામુલ અવકાત (ટાઈમટેબલ) નહી બનાતા ઔર અપને અવકાતકા હિસાબ નહી રખતા કે કહા ખર્ચ હો રહા હૈ. હકીકતમેં વો આદમી નહી હૈ.

અલ્લાહતઆલા જીંદગીકે અવકાત કી કદર કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાયે. (આમીન)

يَا رَبِّ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا اَبَدًا ۝ عَلَىٰ حَبِيبِكَ خَيْرِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ

(૨૬) બહનોમે વક્તકી નાકદરી :-

ટીપટાપમે વક્ત બરબાદ કરનેકી બિમારી બહનોમે ઝયાદા પાઈ જાતી હૈ. જો કામ ચંદ મિનટોમે હો સકતા હૈ. ઊસ્મે એક ઘંટા લગા દેતી હૈ. અગર અપની બહેન યા સહેલીસે બાતચીત કરને બેઠેગી તો લંબી બાતે કરેગી. જુસ્મે - જુઠ - ગીબત ઔર કીસીકે દીલકો દુઃખાને વાલી બાતે ભી કરેગી. ખુદા જાને કિનકિન ગુનાહોંકો બાતચીતમે શામિલ કરેગી.

હઝરત હસન બસરી (રહ.) ફરમાતે હૈ કે મૈને ઊન લોગોંસે મુલાકાત કી હૈ. જો અપની ઝીંદગી કે અવકાત કો સોના ચાંદી સે જયાદા કિંમતી સમજતે થે. જરૂરી કામોં મેં ભી થોડા વક્ત આખેરતકી ફિકર કરતે હુએ લગાતે થે. કયું કે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને યહી તાલીમ ઊમ્મત કો દી હૈ.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઊમર (રદી.) ફરમાતે હૈ કે મેરા મકાન જગા જગાસે થોડા ટૂટા હુઆ થા. મેં ઊસ્કો ઠીક કર રહા થા. કે હુઝુર (સ.અ.વ.) મેરે પાસસે ગુજરે ઔર પુછા કયા કરતે હો ? મૈને જવાબ દીયા કે યા રસુલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) મકાન કી મરમ્મત (ઠીક) કર રહા હું. હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા મામલા ઈસસે ભી જલ્દીકા હૈ.

(અબુદાવુદ શરીફ)

વો સહાબી (રદી.) કોઈ આલીશાન મકાન નહી બના રહેથે. બલ્કે અપને મામુલી મકાન કો ઠીક (રીપેર) કર રહે થે. ઈસ પર હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા મામલા ઈસે જલ્દીકા હૈ.

ઊલ્માને ઈસ હદીસકા મતલબ યે બયાન ફરમાયા કે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને સહાબી (રદી.) કો ઈસ કામસે મના નહી ફરમાયા કે આપ યે કામ મત કરો. યે ગુનાહ કા કામ હૈ. કયું કે ગુનાહ કા કામ નહી થા. બલ્કે જાઈઝ ઔર જરૂરીથા.

લેકીન આપ (સ.અ.વ.) ને સહાબી (રદી.) કો તાકીદ ફરમાઈ કે કહીં એસા નહો કે તુમહારી કોશીષ ઔર ધ્યાન સિફ ઈસી દુનિયા કે લીએ ન રેહ જાયે.

અગર હમ એસી બાતોંમે ઈન બુઝુર્ગોં કી પુરી ઈત્તેબાગમ (પેરવી) નહી કર સકતે. તો કમસે કમ ફુઝુલ કામોં મેં અપના વક્ત બરબાદ કરનેસે તો બચ જાયે. આદમી ઝિક કી દૌલતસે અપની જીંદગી કો આખેરત કી કમાઈ કરનેમેં લગાકર બડી કામ્યાબી હાસિલ કર સકતા હૈ. દુનિયાવાલોંકો દેખા દેખી ગફલતમેં પડ કર સુસ્તીકા શિકાર મત બનો. કયું કે ટાલ મટોલ ઔર સુસ્તી ઈન્સાનકો બરબાદ કર દેતી હૈ.

સુસ્તીકા એક હી ઈલાજ હૈ. ઊસ્કે સામને મજબુતીસે જમ જાઓ. ઔર હિમ્તસે મુકાબલા કરો. ઈસ્કા ઈલાજ “હિમ્તકે સિવા કુછ નહી.” અગર હમારી જીંદગીમેં યે બાત આ જાયે. યાની “સુસ્તીકા મુકાબલા કરના” તો સમજલોકે આધા કામ હો ગયા. બાકી આધે કામકો હાસિલ કરનેકી કોશીષ કરો. ઈસ્કે સિવા ઈસ્કા કોઈ ઈલાજ નહી. આજમાકર દેખીયે. ફાયદા હોગા.

(૨૭) આજ “દીન” કે સિવા હર ચીઝ કી ફિકર હૈ :-

હઝરત નુહ (અલ.) કે બેટેકી મિસાલ દી જાતી હૈ કે ઊન્કા બેટા કાફિર રહા. વો ઊસ્કો અઝાબ સે નહી બચા સકે. યે બાત દુરૂસ્ત નહી. ક્યુકે હઝરત નુહ (અલ.) ને ઊસ્કો સહી રાહપર લાનેકે લીએ. ૮૦૦ સાલ તક લગાતાર કોશીષ કી. ઊસ્કે બાવજુદ જબ સહી રાહ પર નહી આયા તો અબ બાપ પર કોઈ મુતાલબા ઔર પકડ નહી.

લેકીન હમારા હાલ યે હૈ કે એક - દો મરતબા કેહદીયા ઔર ફિર ફારિગ હોકર બેઠ ગયે. કે હમને તો કેહ દીયા. હોના તો યે ચાહીયે કે ઊસ્કો ગુનાહોં સે ઈસ તરહ બચાઓ. જીસ તરહ આગસે બચાતે હો. અગર ઈસ તરહ નહી બચાતે તો ઈસ્કા મતલબ યે હૈ કે ફરીઝા અદા નહી હો રહા હૈ. આજમે ઔલાદ કી હર ચીઝકી ફિકર હૈ. ઊસ્કી તાલીમ અચ્છી હો. ઊસ્કા કેરીયર અચ્છા બને. સમાજમેં ઊસ્કા મકામ ઊંચા હો. ઊસ્કે મકાન ઔર ખાને પીનેકા ઈન્તિઝામ અચ્છા હો. લેકીન દીનકી ફિકર નહી.

હમારે એક જાનને વાલે સાહબ જો ઝયાદા પઢે લીખે થે ઔર દીનદાર તહજજુદ ગુજાર થે. ઊન્કે લડકેને ભી બહોત અચ્છી તાલીમ હાસિલ કી ઔર અચ્છી સર્વિસ મીલ ગઈ. એક દીન વો ખુશી મેં બતાને લગે. કે માશાઅલ્લાહ હમારે બેટેને ઈત્ની તાલીમ હાસિલ કરલી કે સર્વિસ મીલ ગઈ. ઔર સમાજમે ઊસ્કો ઊંચા દર્જા મીલ ગયા. “થોડાસા બેદીન તો હો ગયા” લૈકીન સમાજમેં ઊસ્કા કેરીયર બહોત શાનદાર બન ગયા હૈ.

અબ અંદાઝ લગાઈયે ઊન્હોને ઈસ બાતકો ઈસ તરહ બયાન કિયા કે “વો જરાસા બેદીન તો હોગયા” મગર ઊસ્કા કેરીયર શાનદાર બનગયા. માલુમ હુઆકે બે દીન હોના કોઈ બડી બાત નહી. બસ. જરાસી ગરબડ હો ગઈ હૈ. હાલાકે વો સાહબ ખુદ બડે દીનદાર ઔર તહજજુદ ગુજાર થે.

હઝરત મુફતી શફીઅ સાહબ (રહ.) એક કિસ્સા સુનાયા કરતે થે કે એક શખ્સકા ઈન્તેકાલ હો ગયા. લેકીન લોગ ઊસ્કો ઝિંદા સમજ રહે થે. ઈસલીએ ડૉક્ટર કો

બુલાયા. તાકે વો દેખે ડૉક્ટર સાહબને ચેક કરકે બતાયાકે યે બિલકુલ ઠીક ઠીક આદમી હૈ. સરસે પાવ તક તમામ બદન ઠીક હૈ. બસ ! જરાસી “જાન” નિકલ ગઈ હૈ.

બસ ઈસી તરહ ઊન સાહબને અપને બેટેકે બારેમેં કહાકે માશા અલ્લાહ ઊસ્કા કેરીયર શાનદાર બન ગયા હૈ. બસ જરાસા બે દીન હોગયા હૈ. ગોયા “બેદીન” હોના કોઈ એસી બાત નહી જસસે બડા નુકશાન પૈદા હોતા હો.

(૨૮) નઈ નસલ કી હાલત :-

આજ હમારા યે હાલ હૈ કે હર ચીજકી ફિકર હૈ. લેકીન દીનકી ફિકર નહી. શુરૂસે બચ્ચોંકો દીનકી તાલીમ નહી દેતે. બલ્કે ઊસ્કો એસી નર્સરી મેં ભેજ દીયા જાતા હૈ જહાં ઊસ્કો કુત્તા-બિલ્લી કે નામતો સિખાયે જાતે હૈ. લેકીન અલ્લાહકા નામ નહી સિખાયા જાતા. દીનકી કોઈ બાત નહી સિખાઈ જાતી.

ઈસ વક્ત યે નસલ તૈયાર હોકર હમારે સામને આ ચુકી હૈ ઔર ઊસ્ને સરદારી કી લગામ પર કાબુ પા લીયા હૈ. ઝીંદગીકી લગામ ઊન્કે હાથમેં આ ગઈ હૈ. જસને પૈદા હોતેહી સ્કુલ-કોલેજ કી તરફ રૂખ કીયા. ઔર દીની તાલીમ દેનેકા ઈન્તિઝામ ન કરનેકી વજહ સે કુર્આન મજ્હદ નાઝરા (અંદર દેખકર) ભી પઢનેકી તાકત નહી. નમાઝ પઢના નહી આતા. દીનકે અહકામ ઔર સુન્નતે રસુલ (સ.અ.વ.) કા ઈલ્મ નહી. અગર ઈસ વક્ત પુરે સમાજકા રિપોર્ટ તૈયાર ક્રિયા જાયેતો શાયદ એસી કોરી નસલ ઝયાદા મીલેગી.

ઈસ્કી વજહ યે હૈ કે મા - બાપને બચ્ચેકે પૈદા હોતે હી ઈસ્કી ફિકર કી કે બચ્ચેં કો કૌનસી ઈંગ્લીશ મીડીયમ મેં દાખિલ ક્રિયા જાયે. લેકીન દીનકી તાલીમકી તરફ ધ્યાન ઔર ફિકર નહી કી.

યાદ રખો ! એસા કરનેસે ઔલાદ મા - બાપ કે સરપર સવાર હો જાયેગી. અલ્લાહતઆલાકી સુન્નત હૈ. જો હદીસ શરીફમેં બયાન કી ગઈ હૈ.

“જો શખ્સ મુખ્લુકકો રાજી કરનેકે લીએ અલ્લાહકો નારાજ કરે તો અલ્લાહતઆલા ઊસી મુખ્લુક કો ઊસ પર મુસલ્લત ફરમા દેતે હૈ. આઝમા કર દેખલો.

આજ હમારી હાલાત યે હૈ કે અપની ઔલાદ ઔર બચ્ચોંકો રાજી કરનેકે લીએ યે સોચતે હૈ કે ઊન્કા કેરીયર અચ્છાહો જાયે. ઊન્કી કમાઈ અચ્છી હો જાયે. ઔર સમાજમેં ઊન્કા નામ હો જાયે. ઈન કામોંકી વજહસે ઊન્કો દીન નહી સીખાયા. ઔર અલ્લાહકો નારાજ ક્રિયા. ઈસ્કા નતીજા યે હુઆકે વહી ઔલાદ સવાર હો જાતી હૈ. આજ આપ ખુદ દેખલો કિસ તરહ ઔલાદ મા - બાપકી ના ફરમાની કર રહી હૈ.

ઔર મા - બાપકે લીએ અજાબ બની હુઈ હૈ. વો અગર અપની નફસાની ખ્વાહીશાતકે મુતાબિક ફેસ્લા કરતા હૈ તો મા - બાપ બેઠે રો રહે હૈ કયા ? હમને ઈસ મક્સદ કે લીએ તાલીમ દીલાઈથી ?

અરે ! બાત અસલ યે હૈ કે આપને ઊસ્કો અંસે રાસ્તે પર ચલાયા જુસ્કે નતીજે મેં વો આપકે સરપર મુસલ્લતહો. ઊસ તાલીમકી તહજીબતો યે હૈ કે જબ મા - બાપ બુઢ્ઢે હો જાયે. તો અબ વો ગરમેં રખનેકે લાયક નહી. ઊન્કો Old Ege Homes (ઘરડા ઘર) મેં દાખિલ કરદીયા જાતા હૈ. ફીર સાહબજાદે પલટકર ભી નહી દેખતે કે વહાં મા - બાપ કીસ હાલમે હૈ. ઔર કીસ ચીજકી ઊન્કો જરૂરત હૈ.

(૨૯) કુછ ગલ્તીયાં ઔર ઊન્કે જવાબ :-

(૧) કુછ લોગ કહા કરતે હૈ કે :-

અભીતો ગુનાહ કરલો બાદ મેં તૌબા કરકે મઆફ કરા લેગેં કોઈ ઊન્સે પુછે કે જરા અપની ઊન્ગલી આગમેં ડાલદો ફીર હમ ઊસ પર મરહમ (મલમ) લગાકર અચ્છી કર દેગેં - કયા ? યે લોગ ઈસ બાત કો માનેગેં - હરગીઝ નહી. તોયે અફસોસ કી બાત નહી કે ગુનાહ કરનેકી હિમ્મત કેસે હોતી હૈ. ઔર ઈન લોગોકો યેકેસે માલુમ હો ગયાકે અભી હમ ઝીંદા રહેગેં હો સકતા હૈ ચલતે - ફીરતે મૌત આજાયે. યા રાતકો સોતે કે સોતેહી રેહજાયે. બસ ! તૌબા કરનેમેં હરગીઝ દેર ન કરની ચાહીયે.

(૨) કુછ લોગ યે ભી કહા કરતે હૈ કે :-

અલ્લાહ બડા “ગુફુર્રહીમ” હૈ. હમારે ગુનાહોંકી ઈસ્કે યહાં કયા હકીકત હૈ ? ઊન્કે લીએ યે જવાબ હૈ કે બેશક - અલ્લાહ ગુફુર્રહીમ હૈ. મગર કહ્દાર ઔર બદલા લેને વાલાભી તો હૈ. તુમકો યે કેસે માલુમ હો ગયા કે જરૂર બખ્શે જાઓગે. હો સકતા હૈ કે તુમકો ના ફરમાનીકી સજા દે.

કુર્આન મજીદ સે યે માલુમ હોતા હૈ કે :-

અલ્લાહ ઊન લોગોંકે લીએ ગફુર્રહીમ હૈ. જો અપને કિયે હુએ ગુનાહોંસે તૌબા કરે. ઔર આઈન્દા અપને અમલોંકો દુરૂસ્ત કરે. અગર બગૈર તૌબાકે મરગયેતો ગુનાહોંકી સજા જરૂર મીલેગી. બાકી અલ્લાહકે ફઝલકો કોઈ રોકને વાલા નહી. મગર ઈન લોગોંકે પાસ કયા સુબુત હૈ કે જરૂર બખ્શે જાયેગે. - યે શયતાની ધૌકા હૈ. ઈસસે બચના જરૂરી હૈ.

يَا رَبِّ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا اَبَدًا ۝ عَلَىٰ حَبِيبِكَ خَيْرِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ

(૩) કુછ લોગ કહા કરતે હૈ કે :-

હમ કયા કરે ? હમારી તકદીરમેં હી યું લીખા હૈ. યે બાત એંસી આસાન હૈ કે હર શખ્સ ઈસસે ધોકા ખાતા હૈ.

ઈસ્કા જવાબ યે હૈ કે અગર આપ લોગોંકો તકદીર પર એંસાહી ભરોસા હૈ તો દુનિયા કે કામોમેં તકદીર પર એંસા ભરોસા કયું નહી કરતે ? અગર કોઈ શખ્સ તુમકો નુકશાન પહોંચાયે તો સમજ લીયા કરો કે મેરી તકદીરમેં યેહી લીખા હૈ. કે વો હમકો નુકશાન પહોંચાયે ફીર ઊસસે બદલા લેનેકી કોશીષ કયું કરતેહો ? વહાં તકદીરસે ફીર જાતેહો ઓર દીનકે હુકમોં મેં તુમ્હારા સબસે ઝયાદા તકદીર પર ઈમાન હોતા હૈ. યે ભી શયતાની ધોકા હૈ. અકલસે કામલો.

(૪) કુછ લોગ કહા કરતે હૈ કે :-

અગર હમારી કિસ્મતમેં જન્નત લીખી હૈ તો જન્નતમેં જાયેંગે ઓર દોઝખ લીખી હૈતો દોઝખમેં જાયેંગે - તદબીર ઓર મેહનત બેકાર હૈ.

એંસે લોગોંકો માલુમ હોના ચાહીયે કે :-

અગર યે બાત સચ્ચી હૈ તો દુનિયાકે કામોમેં તદબીરે ઓર મેહનતેં કયું કરતેહો. દેખો ! પેટ ભરનેકે લીએ કિત્ની તદબીરેં કરતે હો. મેહનતેં કરતેહો. જમીનમેં હલ ચલાતે હો ફીરદાના ડાલતે હો. ફીર અનાજ તૈયાર હોતા હૈ. ફીર આટા બનાતે હો ફીર ઊસ્કો ગુંદકર રોટી પકાતે હો ફીર લુકમા બનાકર મુંહમેં ડાલતે હો ફીર ચબાકર નિગલતેહો. બસ કુછ ભી ન કિયા કરો. અગર કિસ્મતમેં હૈતો ખુદબખુદ બનકર પેટમેં ઊતર જાયેગા. યા નોકરી કયું કરતે હો - તિજારત ઓર ખેતી ઓર મજદુરી કયું કરતે હો. ઓલાદ હાસિલ કરનેકે લીયે નિકાહ કયું કરતે હો ?

બસ ! જીસ તરહ દુનિયાકે કામોં મે કિસ્મતકો માનતે હો ઓર અસ્બાબ જમા કરતે હો ઈસી તરહ જન્નત હાસિલ કરનેકે લીએ અલ્લાહ ઓર રસુલ (સ.અ.વ.) કે હુકમોં પર મેહનતેં કયું નહી કરતે. યાદ રખો યે ભી શયતાની ધોકા હૈ.

(૫) કુછ લોગ કેહતે હૈ કે :-

ખુદાકો હમારી ઈબાદતકી કયા પરવા વો તો બે પરવા હૈ.

સાહેબો ! યે સચ હૈ કે ખુદા કો હમારી ઈબાદતકી પરવા નહી હૈ ઓર ન ઈસ્મે ઊસ્કા કોઈ નફા હૈ. મગર કયા ? આપ અપની ઈબાદતસે નફા હાસિલ કરના નહી ચાહતે. જો ઈબાદત ઓર તાબેદારી પર મીલતા હૈ. અગર ખુદા બે પરવા હૈ તો આપ બેપરવા નહી હૈ.

ઈસ્કી મિસાલ યે હૈ કે :-

અગર કોઈ હકીમ યા ડૉક્ટર બિમાર પર રહમ કરકે દવા બતા દે ઔર બિમાર (અપની જાનકા દુશ્મન) યે કેહકર બાત ટાલ દે કે દવા કરનેસે હકીમકો ક્યા નફા હોગા ?

ભલે આદમી હકીમ કા ક્યા નફા હોતા ? તેરા હી નફા હૈ. કે બિમારી નહી રહેગી - ઔર તું તંદુરસ્ત હો જાયેગા. ઈસસે નસીહત હાસિલ કરો ઔર શયતાનકે ધોકસે બચો.

(૬) કુછ જાહીલ ફકીર દીનકે દુશ્મન કહા કરતે હૈ કે :-

હમ મેહનત ઔર મુજાહિદા કરકે અલ્લાહકે કરીબ પહોંચ ગયે હૈ. ઔર ઊસ્કી જાતમેં ફના હો ગયે હૈ. અબહમ ખુદ કુછ નહી કરતે. જો કુછ અચ્છા ઔર બુરા કરતા હૈ. વોહી કરતા હૈ. ઔર યે ભી કેહતે હૈ કે અસલી જહતો ખુદાકી યાદ હૈ. જો દીલમેં હોતી હૈ. ઔર યે જાહીરીનમાઝ રોઝા તો એક ઢોંગ હૈ. જો મૌલવીયોને નિકાલા હુઆ હૈ. ઈસ્કા યે જવાબ હૈ કે રસુલેઅકરમ (સ.અ.વ.) સે બઢકર નકોઈ ખુદા કે કરીબ પહોંચા ઔર નકોઈ આપકે જૈસા ખુદાકી જાતમેં ફનાહુઆ. ઔર ન આપકે સહાબા (રદી.) સે બઢકર આજતક કીસીને ખુદાકી તલાશ કા રાસ્તા દેખા. બસ ! આપ (સ.અ.વ.) ઔર સહાબા (રદી.)કી ઈબાદત - ઈતાઅત ઔર નમાઝ રોઝેકી પાબંદી દેખલો.

યે સબ શયતાની મકર હૈ. એસે ખબીસ લોગોંકો શયતાનકે સિપાહી સમજો. ઔર ઊન્સે બચો. (બાગેજનત - ૨૩૨)

(૩૦) સિર્ફ દસ મિનટ કા ટાઈમ નિકાલો :-

(૧) ઘરમે સુબ્હ સે શામતક મેં જીસ વક્ત મુનાસિબહો કમસેકમ વક્ત મુકર્રર કરકે ધર વાલોંકો તાલીમ દીજાયે.

(૨) મસ્જીદમેં કીસીકે જીમ્મે યેકામ લગાદીયા જાયેકે કીસી એક નમાઝકે બાદ સિર્ફ દસ મિનટ કિતાબ સુનાયે ક્યુંકે હદીસ શરીફમે હૈ કે

જો શખ્સ સુબ્હ કો મસ્જીદમેં ગયા ઔર ઊસ્કી ગર્જ સિર્ફયેથી કે કીસીનેક બાતકો સીખે યા સિખાયે તો ઊસ્કો કામિલ હજકા સવાબ મીલતા હૈ (તિબરાની)

(૩) કિતાબકો શુરૂસે આખિરતક સબક કે તૌર એક બાર મુતાલા કિયા જાયે.

(૪) દોબારા પઢનેપર અપની ઝીંદગીકા હિસાબ કરે ઔર જહાં જહાં કોતાહી માલુમહો ઊન્કી નિશાની કી જાયે. ઔર જબતક ઊસ્કી ઈસ્લાહ નહો આગે ન બઢે.

ઈસ તરહ કરનેસે ઈલ્મ ભી હાસિલ હોગા ઔર અમલ કરનેકી તૌફીક ભી હોગી.

اصلاحی خطبات

(૩૧) હમારી મજલીસો કા હાલ :-

અબ હમ જરા અપને હાલાતકી તહકીક કરે તો માલુમ હોગા કે હમારી કિત્ની મજલીસે ઔર મેહફિલે ગફલત વાલી હોતી હૈ. અલ્લાહતઆલા કા ઝિક્ર યા દીનકી કોઈ બાત નહી હોતી.

હુઝુર (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈ કે કયામત કે દીન એસી તમામ મજલીસે વબાલ ઔર અફસોસકા સામન બનેગી.

આજકલ હરજગે મજલીસે જમાનેકા રિવાજ ચલ પડા હૈ. ઊસ્મે હુઝુલબાતે ઔર ગીબત કરનેમેં ગપશપમેં ઔર ગાલીયોંકી બકવાસમેં કિંમતી વક્ત બરબાદ ક્રિયા જાતા હૈ. એસી ગફલતકી વજહસે યે મજલીસે ગુનાહકા ઝરીયા બના જાતી હૈ. આખેરતમેં એક ઘડી ઔર નેકી કી કિંમત હોગી. ઊસ વક્ત હર ઈન્સાનકા હિસાબ હો રહા હોગા. ઔર અલ્લાહતઆલાકે સામને પેશી હોગી. ઊસ વક્ત એક નેકીકા કાલ (દુષ્કાલ) હોગા. ઊસ વક્ત તમન્ના કરેગા કે હાય ! એક નેકી મેરે આમાલ નામામે બઢ જાતી.

(૩૨) મજલીસકી દુઆ ઔર કફફારા :-

સરકારે દો આલમ (સ.અ.વ.) પર સલાતો - સલામ હો કે હમ ગાફિલોંકે લીએ ઔર કમઝોરો કે લીયે આસાન નુસ્ખા બતા ગયે. આપ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે જબ મજલીસ સે ઊઠને લગો તો યે કલેમાત પઢલો.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَنَّا يَصُفُّونَ ۖ وَسَلَامٌ
عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۖ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۖ

સુબ્હાન રબ્બીક રબ્બીલ ઈઝઝતી અમ્મા યસીફુન વસલામુન અલલ મુરસલીન વલ્હમ્દુ લિલ્લાહી રબ્બીલ આલમીન.

મજલીસમે જો કમી કોતાહી હોતી હે ઈસ્કે લીયે યે દુઆ કફારા હો જાયેગી દુસરી યે દુઆ પઢલે.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
نَسْتَغْفِرُكَ وَنَتُوبُ إِلَيْكَ ۝

સુબ્હાનકલ્લાહુમ્મ વબિહમ્મદીક અશહદુઅલ્લાહ ઈલ્લાઅન્તઅસ્તગફીરુક વઅતુબુઈલયક.

યે દોનોં દુઆએ પઢનેકી વજહસે કયામતકે દીન હસરત ઓર અફસોસ કા સામાન નહી બનેગી. ઓર મજલીસકી કમી કોતાહી માફ હો જાયેગી.

અલબત્તા જો કબીરા (બડે ગુનાહ) કીયે હૈ વો બગૈર તૌબાકે માફ નહી હોગે. જુઠ બોલના - ગીબત કરના. કીસીકા દીલ દુઃખાના વિ. યે સબ કબીરા ગુનાહ હૈ. ઈસસે ખાસ તૌર પર બચનેકી કોશીષ કરે.

(૩૩) ગુનાહોંકા ખાત્મા હુઝુર(સ.અ.વ.) ને ફરમાયા :-

તમામ બુરાઈયોંકા ખાત્મા હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે ન પોલીસ હૈ ન ફૌઝ હૈ. ન અદાલત. આપ (સ.અ.વ.) ને જબ બંદેકો અલ્લાહસે મીલા દીયા ઓર ખુદાકા ધ્યાન નસીબ હો ગયા. તો અબ અગર કીસીસે કોઈ ગુનાહ હોગયા તો વો રોતા હુઆ આ રહા હૈ. કે યારસુલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) મુજ પર સજા જારી કરદી જાયે. તાકે મૈ આખેરતક કે અઝાબસે બચ જાઝી. બસ ખાત યે થી કે અલ્લાહતઆલાકા ધ્યાન ઓર ખૌફ દીલમેં સમા ગયાથા.

ઈસી લીયે કસરતસે ઝિક્ર કરનેકો કહા જાતા હૈ. હમારે ઝિક્રસે અલ્લાહતઆલાકો કોઈ ફાઈદા નહી. લેકીન જીત્ના ઝિક્ર ઝયાદા કરોગે. ઈત્નાહી અલ્લાહતઆલાકે સામને જવાબ દેહીકા અહેસાસ હોગા. ફીર ઈ.અ. ગુનાહોંસે બચાઝી હોગા.

(૩૪) મરનુન દુઆઓં કી અહમીયત :-

હર મૌકે પર અલ્લાહતઆલાસે માગનેકા તરીકા હુઝુર (સ.અ.વ.) ને સિખાયા. હમારા કામ યે હૈ કે ઈન દુઆઓંકો યાદ કરે. ઓર જબ પઢનેકા મૌકા આવેતો ધ્યાનસે પઢ લીયા કરો.

ઊલ્માએ કિરામને મસ્તુન દુઆઓ કે નામસે બહોતસી કિતાબે લીખી હૈ. તાકે હર મુસલમાન ઊસ્કો યાદ કરલે. પહેલે મુસ્લિમ ઘરોંમે યે રિવાજથા કે જબ બચ્ચા બોલના શુરુ કરે તો પહેલે ઊસ્કો દુઆએ સિખાઈ જાતી કે ખાનેસે પહેલે ઔર બાદમે ઔર જબ બિસ્તર પર જાઓ તો યે દુઆ પઢો. કપડે પહેનોતો યે પઢો. ઈસકો સિખાનેકે લીએ અલગ ક્લાસ બનાવેકી જરૂરત નહી પડતી થી. બચપનકા હિફઝ ભી ઐસા હોતા હૈ જૈસે પથ્થર પર લકીર કે તમામ ઊમ્ર યાદ રહતા હૈ. બડી ઊમ્ર મે યાદ કરના આસાન નહી. યે મસ્તુન દુઆએ ઝયાદા લખી નહી હોતી. છોટી છોટી હોતી હૈ. રોઝાના કિતાબમેં સે એક એક દુઆ યાદ કરલો. ઔર મૌકે પર પઢનેકા પક્કા ઈરાદા કરલો. ફીર દેખીયે. અલ્લાહતઆલા કેસી બરકતેં અતા ફરમાતે હૈ. અલ્લાહતઆલા હમકો હર વક્ત ઝિકમેં મશગુલ રેહનેકી તૌફીક અતા ફરમાયે.

(આમીન)

(૩૫) ઝબાન કી હિફઝત કીજીયે :-

અલ્લાહતઆલાને હમેં જો ઝબાન અતા ફરમાઈ હૈ. ઊસ્મે જરા સોચોતો સહી. યે કિત્ની બડી નેઅમત હૈ. યે બોલનેકી ઐસી મશીન હૈ કે પૈદાઈશ સે લેકર મૌત તક ઈન્સાન કા સાથ દેતી હૈ. ન ઈસકી સર્વિસ કી જરૂરત - ન પેટ્રોલકી જરૂરત.

યે મશીન હમારી મિલ્કીયત નહી હૈ. બલ્કે હમારે પાસ અમાનત હૈ. યે સરકારી (અલ્લાહતઆલાકા) મશીન હૈ. ઈસ લીયે ઈસ્કો અલ્લાહતઆલાકી રઝાકે મુતાબિક ઈસ્તેમાલ કીયા જાયે. ઐસા ન હોકે જો દીલમેં આયા બક દીયા. બલ્કે જો બાત કહો ઠીક કહો.

હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ હૈ કે જો શખ્સ અલ્લાહતઆલા પર ઔર આખેરત પર યકીન રખતા હો ઊસ્કો યાહીયે કે અચ્છી ઔર નેક બાત કહે. વરના ખામોશ રહે.

(બુખારી શરીફ)

હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે જબ ઈન્સાન સોચે સમજે બર્ગેર કોઈ બાત ઝબાન સે નિકાલ દેતા હૈ તો વો બાત ઊસ્કો જહન્નમકે અંદર ઈત્ની ગેહરાઈ (ઊંડાઈ) તક ગીરા દેતી હૈ. જીત્ના મશરીફ ઔર મગરીબ (પૂર્વ - પશ્ચિમ) કે દરમ્યાન ફાસ્લા હૈ.

(બુખારી શરીફ)

અલ્લાહતઆલા ને ઝબાનકો ઈત્ના કિંમતી બનાયા હૈ કે અગર કોઈ શખ્સ ઊસ્કો સહી ઈસ્તિમાલ કરે. તો અલ્લાહતઆલા ઊસ્કે દર્જે બુલંદ ફરમા દેતે હૈ. ઔર બહોત બડા અજરા સવાબ હાસિલ હોતા હૈ.

હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે -

સુબ્હાનલ્લાહી વબિહમ્દીહી સુબ્હાનલ્લાહલ અજમ.

દીન રાત મેં ૧૦૦ મરતબા પઢેતો ઊસ્કે સબ ગુનાહ માફ હોજાયેગે. ચાહે સમંદર કી જાગ(ફીણ) કે બરાબર રહો. (બુખારી શરીફ)

હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા. જો શખ્સ બાઝારમેં જાયે ઔર યે (ચોથા) કલમા પઢે. તો અલ્લાહતઆલા ઊસ્કો દસ લાખ નેંકીયા અતા ફરમાતે હૈ. ઔર દસલાખ બુરાઈયા દૂર ફરમાતે હૈ ઔર દસ લાખ દર્જે બુલંદ ફરમાતે હૈ.

(બરકાતેઆમાલ, ૪૬ - તિમીઝી)

અગર આપને કીસીકો દીનકી છોટીસી બાત સિખાદી યા ગલત નમાઝ પઢનેવાલેકો અકેલા બુલાકર નરમી ઔર મોહબ્બતસે ઊસ્કો સમજાયા કે ભાઈ ! આપકી નમાઝમેં યે ગલતી હૈ. અબ ઈસ તરહ કીયા કરો. આપકી ઝબાન કી જરાસી હરકત સે ઊસ્કી ઈસ્લાહ હો ગઈ. ઔર ઊસ્ને સહી નમાઝ પઢના શુરૂ કરદી. અબ તમામ ઊમ્મ જલ્લી સહી નમાઝ પઢેગા. ઊસ્કા અજરોસવાબ તુમ્હારે આમાલનામામેં લીખા જાયેગા.

(૩૬) ઝબાનકો કાબુમે કરનેકા ઈલાજ :-

હઝરત અબુ બક (રદી.) જો ઊમ્મતમેં બડે અફઝલ ઈન્સાન હૈ. વો એક મરતબા અપની ઝબાન કો પકડ કર બેઠે થે ઔર ઊસ્કો મરોડ રહે થે. લોગોંને પુછા એસા કયું કરતે હો ? આપને જવાબ દીયા.

“ઈસ ઝબાનને મુઝે બડી હલાકતમેં ડાલદીયા હૈ ઈસ લીયે મેં ઊસ્કો કાબુમેં રખના ચાહતા હું”

મતલબ યે હૈ કે ઝબાન એસી ચીઝ હૈ કે ઈસ્કે ઝરીયે ઈન્સાન જન્નતભી કમા સકતા હૈ. ઔર દૌઝખભી. ઊસ્કો કાબુમેં કરનેકી જરૂરત હૈ. તાકે બેકાર બાતોંમે ઈસ્તિમાલ નહો.

ઈસ્કા ઈલાજ યે હૈ કે ઝયાદા બાતેં કરનેસે પરહેઝ કરે. કયું કે ઈસ્મે ગુનાહવાલી બાતેં હોનેકા ખતરા હૈ.

ચુનાચેં અપની ઈસ્લાહ કે ખ્વાહીશમંદ હઝરાત જબ કીસી શેખકે પાસ ઈલાજકે લીએ જાતે હૈ તો શેખ હર આદમીકે લીએ ઊસ્કે મુનાસિબ અલગ અલગ નુસ્ખા તજવીઝ કરતે હૈ. બહોત સે હઝરાતકે લીએ સિર્ફ ઝબાનકો કાબુમેં રખનેકા ઈલાજ બતાતે હૈ.

(૩૭) ઔરતે ઔર ઝબાનકા ઈસ્તિમાલ :-

એસેતો સબલોગ ઝબાનકે ગુનાહોમે મુબત્તલા હૈ. લેકીન હદીસ શરીફમે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઔરતોમે જન બિમારીયોં કો બતાયા હૈ. ઊન્મે એક બિમારી યે ભી બતાઈકે ઈન્કી ઝબાન કાબુમે નહી હોતી.

હુઝુર (સ.અ.વ.) ને એક મરતબા ઔરતોંકો ખિતાબ કરતે હુએ ફરમાયા :

અય ખવાતિન ! (બેનો) મૈને જહન્નમવાલોંમે તુમકો સબસે ઝયાદા પાયા (યાની મદોસે ઝયાદા ઔરતે દેખી) ખવાતિનને પુછા. યા રસુલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ઈસ્કી ક્યા વજહ હૈ ? તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે “તુમ લાઅન તાઅન બહોત કરતી હો ઔર શોહરકી ના શુકી બહોત કરતી હો. ઈસ લીએ જહન્નમમેં તુમ્હારી તઆદાદ (સંખ્યા) જયાદા હૈ. (બુખારી શરીફ)

દેખીયે ! ઈસ હદીસ મે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને જો દો બાત બયાન ફરમાઈ. ઈન દોનોંકા તઅલુક ઝબાન સે હૈ. લઅનતકી કસરત ઔર શોહરકી નાશુકી.

(૩૮) ઝબાન જહન્નમ મે લે જાને વાલી હૈ :-

હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા, કે જહાન લોગ જહન્નમ મે જાયેગે. ઊન્મે અકસર વો લોગ હોગે જો અપની ઝબાન કે કરતુત કા વજહસે જહન્નમ મે જાયેગે કબી જુદ બોલ દીયા. ગીબત કરલા. કાસીકા દીલ દુ:ખાયા. કાસીપર બોહતાન લગા દીયા. કીસીકી તક્લીફ પર ખુશી જાહીરકી. જબયે ગુનાહક કામ કીયે તો ઈસકી વજહસે જહન્નમ મે ચલા ગયા.

ઈસીલીયે ફરમાયા કે ઝબાનસે સહી બાત બોલો. વરના ખામોશ રહો. ઈસ લીયે કે ખામોશી ઈસસે હઝાર દર્જ બેહતર હૈ કે આદમી છોટીસી ગલત બાત ઝબાનસે નિકાલે કયું કે ઈસસે દુનિયામેં ફિત્નાફસાદ હોતા હૈ. ઔર આખેરત મેં અઝાબ કા ફેસલા હોતા હૈ.

હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ હૈ કે ઝબાનકા જહ્નમ (સાઈઝ) છોટી હૈ ઔર ઊસ્કા જુર્મ (ગુનાહ) બડા હૈ.

રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા :-

ત્રીન બારે એસી હૈ કે જો શખ્સ ઈસ પર અમલ કરતા રહેગા તો મૌતકે વક્ત ઊસ્કી રૂહ બહોત સહુલતસે નિકલેગી.

૧. કમઝોરો કે સાથ નરમીસે પેશ આના.
૨. અપને મા-બાપ પર શફકત (મોહબ્બત) કરના.
૩. અપને ગુલામોં (નોકરો) પર એહસાન કરના. (મિશકાત પેજ - ૨૮૧)

(૩૯) છુપી હુઈ આગ :-

માચીસકી સીલી (દિવાસળી) કિત્ની મામુલી હોતી હૈ. છોટીસી ડબ્બીમેં બંદ હોતી હૈ. નગરમી - ન આગ - મગર જરા ઊસ્કો રગડ દીજીએ. આગકા શોલા નિકલેગા. ઔર જહાં ભી લગે. આગ ભડક ઊઠેગી. ઈસ ડીબીયામેં દેખને મેંતો આગ નહી હૈ. મગર હકીકતમેં આગ ભરી હૈ. બસ. ઈસ્તિમાલ કરનેકી દેર હૈ. પેટ્રોલકે પીપ મેં જો કારખાનામેં રખા હુઆ હૈ. જર ઈસમેં માચીસકી સીલાઈ રગડ કર ઊસ્મે છોડ દો. ફીર દેખો કયા નતીજા હોગા ? પુરા કારખાના જો અંભી તક પુર ચુકનથા. આગકે શોલોંકી નજર હો જાયેગા.

ઈસ તરહ “બુરે આમાલ” ઔર ખુદાકી ના ફરમાનીયા હૈ. કે દેખનેમેં કુછ નહી. મગર ઊસ્કે ઊપર અમલ કરનેસે ઐસી આગ લગતી હૈ કે “ખુદાકી પનાહ”
(સોહબતે બા એહલેદીલ - ૩૬૫)

(૪૦) કિંમતી ઔર પ્યારી ઊમ્રસે ફાયદા ઊઠાલો :-

દુનિયા ઔર આખેરતકો કામ્યાબ કરનેકે લીએ મુફીદ બાત યે હૈ કે જો નેક ખ્યાલ દીલમેં પૈદા હૌ ઊસ પર ફોરન અમલ કરલો. ક્યું કે નેક ખ્યાલ થોડી દેરમેં દીલસે નિકલ જાતા હૈ. ઔર દુસરા ખ્યાલ શુરૂ હોતા હૈ.

અબુલ હસન એક બુતુર્ગ થે. એક મરતબા પાયખાનામેં જા ચુકે થે. કે વહીસે અપને શાગિર્દ કો આવાજ દી ઔર અપના કુર્તા નિકાલકર કહાકે યે ફલા ફકીરકો દે આવો. શાગિર્દ ને કહા આપ ઈસ્તિન્જાસે તો ફારિગ હો જાતે તો કેહને લગેકે મુઝે ઈસ્કી જરૂરતકા ખ્યાલ આકર યે ખ્યાલ હુઆ કે યે કુર્તા ઊસ્કો દેદો. ઔર અપને નફઅપર ઈસ્કા ભરોસા નહીથા. કે વો ઈસ્તિન્જાસે ફારીગ હોનેકે તક બદલન જાયે.
(ફઝાઈલે સદકાત - ૫૨૩)

(૪૧) એક મિસાલી મામલા :-

એક મરતબા હઝરત ઊમર (રદી.) ને હઝરત અબુ બક્ર (રદી.) સે ફરમાયા કે મેરી તમામ ઊમ્રકી નેકીયાં મુઝસે લેલો. ઔર વો એક રાત જો આપને હુઝુર (સ.અ.વ.) કે સાથ ગારે સૌરમેં ગુજારીથી. ઊસ્કા સવાબ મુઝે દે દો. (ક્યું કે વો મેરે તમામ નેક આમાલ સે ભારી હૈ)

સહાબા (રદી.) કી ઝીંદગી મેં કહીં યે બાત નજર નહી આતી કે ઊન્હોને કભા ય સોચા હોકે ફલાને ઈન્તામાલ જમા કરલીયા હૈ. મેં ભી જમા કરલું ફલા કા મકાન

શાનદાર હૈ. મેરા ભી એસા હી હોજાયે, ફલાંકી સવારી બહોત અચ્છી હૈ એસી મુઝે ભી મીલ જાતી.

લેકીન નેક આમાલ મે આગે બઢના નજર આતા હૈ. આજ હમારા મામલા બિલ્કુલ ઊલ્ટા ચલ રહા હૈ. નેક આમાલ મે આગે બઢનેકી કોઈ ફિકર નહી. બલ્કે માલ દૌલત કમાનેમે સુબ્હ સે શામતક એક દુસરેસે આગે બઢને કી ફિકર હૈ.

(૪૨) હમારે લીએ એક અકસીર નુસ્ખા :-

હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે દુનિયાકે મામલેમે હંમેશા અપનેસે નીચે વાલોંકો દેખો. ઔર અપનોસે કમ હૈસિયત વાલોંકે સાથ રહો. ઔર ઊંકે હાલાત દેખો.

ઔર દીનકે બારેમે હંમેશા અપનેસે ઊંચે દર્જેકે આદમીકો દેખો. ઔર ઊંકી સોહબત ઈષ્તિયાર કરો.

ઈસલીયે કે જબ દુનિયાકે મામલેમે અપનેસે કમતર (નીચે દર્જેવાલોં) કો દેખોગે તો અલ્લાહતઆલાને તુમ્હે જો નેઅમતેં અતા કી હૈ ઊંકી કદર હોગી. કે યે નેઅમતેં જો મેરે પાસ હૈ વો ઊસ્કે પાસ નહી હૈ. ઔર ખુદાકા શુક અદા કરનેકી તૌફીક હોગી.

ઔર દીનકે બારેમે જબ અપનેસે ઊપર વાલોંકો દેખોગે કે યે શાપ્સ દીનમે મુઝસે આગે બઢગયા તો અપની કમીકા એહસાસ હોગા ઔર આગે બઢનેકી ફિકર હોગી.

(તિર્મીઝી શરીફ)

(૪૩) નિચ્ચત સબ કુછ હૈ :-

શેખ સઅદી (ર.હ.) ફરમાતે હૈ કે એક બાદશાહ ઔર એક દરવેશકા ઈન્તેકાલ હુઆ. કીસીને ખ્વાબ મેં દેખા કે દરવેશ દોઝખમે પડા હુઆ હૈ. ઔર બાદશાહ જન્નતમેં ટેહલ રહા હૈ. કીસી બુઝુર્ગસે ખ્વાબકી તાબીર પુછી તો કહા કે વો બાદશાહ તખ્તોતાઝ વાલા થા મગર દરવેશી તમન્ના કરતા થા. ઔર દરવેશોંકો બડી પ્યારકી નિગાહસે દેખા કરતા થા. ઔર યે દરવેશ થેતો ફકીર. મગર બાદશાહકો રશક (લાલચ) કી નિગાહસે દેખતે થે

ઈસી તરહ અગર કોઈ શાપ્સ મસ્જદમેં હૈ. ઔર ઊસ્કે દીલમેં યે ખ્યાલ હૈ કે જલ્દી નમાઝ હો ઔર મેં અપને કામકો જાઊ. તો ગોયા વો મસ્જદસે બાહર નિકલ ચુકા.

يَا رَبِّ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا اَبَدًا : عَلَى حَبِيبِكَ خَيْرِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ

ઔર કોઈ શખ્સ બાઝાર મેં હૈ ઔર ઝિસ્કા દીલ મસ્જીદ ઔર નમાઝમેં લગા હુઆ હૈ. તો ગોયા વો નમાઝમેં હી હૈ યહી મતલબ હૈ “નમાઝકા ઈત્તિઝાર કરના નમાઝકે બાદ”

ઝોહદ (બુઝુર્ગી) ખાનકાહમેં બેઠનેકા નામ નહી.

માલુમ નહી હમ કહા હૈ? ઈસકી ખબરતો કયામતમેં હોગી. જીન્કી નેકીયોં કા પલ્લા ભારી હોગી વોહી કામ્યાબ હોગે. (સોહબતે બા એહલે દીલ - ૧૬૮)

(૪૪) માલ દૌલતસે રાહત નહી ખરીદ સકતે :-

રાહત અલ્લાહતઆલાકા ઈનામ હૈ. ઔર હમને આજ માલ દૌલતકા નામ રાહત રખ દીયા હૈ.

એક શખ્સકે પાસ રાહતકે તમામ અસ્બાબ મૌજુદ હૈ. લેકીન સાબહકો બગૈર ગોલી ખાચે નિંદ નહી આતી. એક શખ્સ હૈ કે અસ્બાબ કમ હૈ. ફર્સ પર સો રહા હૈ. ઔર મીઠી નિંદમેં હૈ. ઔર આઠ ઘંટેકી ભરપુર નિંદ લેકર સુબ્હકો બેદાર હોતા હૈ. જીસે પાસ રાહતકે અસ્બાબ હૈ લેકીન રાહત નહી ઔર મઝદુરકે પાસ રાહતકે અસ્બાબ નહી લેકીન રાહત મીલ ગઈ.

યાદ રખ્ખો ! અગર દુનિયાકે અસ્બાબ જમા કરનેમેં લગ ગયે. ઔર દુસરોંસે આગે બઢનેકી ફિક્કમેં લગ ગયે તો સમજ લો. અસ્બાબતો જમા હો જાયેગે લેકીન રાહત નસીબ નહી હોગી.

એક સાહબ રમઝાન શરીફમેં ઊમરા કરને (મક્કા મુકર્રમા) તશરીફ લે ગયે. ઊન્કે સાથ એક દૌલતમંદ ભી ઊમરા કરને જા રહે થે. ઊન્હોને કહા ભાઈ ! સફરમેં જા રહે હોતો જરા ઈત્તિજામ કરલો. તાકે રેહને ઔર ખાને પીને મે સહુલતહો. વો દૌલતકે ઘમંડમેં કહેને લગે. અરે ભાઈ ! છોડો ઈત્તિજામકી બાતે ! અલ્લાહકા શુક હૈ. પૈસે બહોત હૈ. પૈસેસે દુનિયાકી હર ચીઝ મીલ જાતી હૈ. અચ્છા મકાનભી મીલ જાતા હૈ. ખાનાભી મીલ જાતા હૈ. કોઈ ફિકર કી બાત નહી. પૈસા બહોત હૈ. ૧૦ રીયાલકી જગા ૨૦ રીયાલ ખર્ચ કરદેગે. વો સાહબ બતા રહેથે કે મૈને દો દીનકે બાદ દેખાકે વો સાહબ હરમ શરીફકે દરવાજે પર સર ઝુકાયે બેઠે હૈ. મૈને પુછા ભાઈ ! ક્યા હુવા ? કહેને લગે સેહરીમેં ઊઠેતો હોટલમેં ખાના નહી મીલા. ખાના ખત્મ હો ગયા થા.

દિમાગમેં મે ઘમંડ થા કે પૈસેસે હર ચીઝ ખરીદી જા સકતી હૈ. અલ્લાહતઆલાને ઊન્કો દીખા દીયા કે દેખો પૈસા તુમ્હારે જૈબ (ખિસ્સે) મેં રખ્ખા રેહ ગયા. ઔર રોઝા બગૈર સેહરીકે રખ્ખા.

(૪૫) સુન્નતકી પેરવી કરને વાલોકે લીએ

હુઝુર (સ.અ.વ.) કી દુઆ :-

હદીસ મે હું કે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ખુદ યે દુઆ કી :-

યા અલ્લાહ જો મુઝ પર ઈમાન લાવે, ઔર ઊન અહ કામ કો સચ્ચા જાને જીસ્કો મેં લાયા હું. તો ઊસ્કો માલ કમ અતાકર ઔલાદ કમ અતાકર. ઔર અપની મુલાકાતકા શોક ઊસ્કો ઝયાદા અતાકર.

ઔર જો મુઝ પર ઈમાન ન લાવે ઔર ઊન અહ કામકો સચ્ચા ન જાને ઊસ્કો માલભી ઝયાદા દે, ઔર ઔલાદ ભી ઝયાદા દે, ઔર ઊસ્કી ઊમ્ર ભી ઝયાદા કર. (કન્ઝ)

બહરહાલ ગુનાહોંકી કસરત (ઝયાદતી) કે સાથ નેઅમતોં કા ઝયાદા હોના ખતરનાક હૈ. ઔર એસે વક્ત મેં બહોત ઝયાદા તૌબા - ઈસ્તગફાર ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરનેકી જરૂરત હૈ.

ઈસી વજહ સે હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ હૈ કે કીસી ફાજીર (ગુનેહગાર) કે પાસ કોઈ નેઅમત દેખકર રશક (લાલચ) ન કરો. તુમ્હે ખબર નહી વો મરનેકે બાદ કીસ મુસીબત મેં ગીરફતાર હોને વાલા હૈ. (ફઝાઈલે સદકાત - ૨ પેજ - ૪૪૪)

(૪૬) વક્તકા તકાજા દેખો :-

હઝરત ડૉ. અબ્દુલહેય સાહબ (રહ.) બહોત બડે કામકી બાત ફરમાયા કરતે થે. હકીકત મેં બુઝુર્ગોંકી છોટી છોટી બાતોંસે ઈન્સાનકી જીંદગી કે દરવાઝે ખુલ જાતે હૈ.

ફરમાતે થે. મિયાં - હર વક્ત કા તકાજા દેખો. ઈસ વક્ત તકાજા ક્યા હૈ? ઈસ વક્ત મુઝ સે કૌનસે અમલકા મુતાલિબા હૈ યે ન સોચોકે ઈસ વક્ત મેરા દીલ કીસ કામકો કરના ચાહતા હૈ. દીલકી ચાહત અસલ નહી. બલકે યે દેખો કે ઈસ વક્ત તકાજા ક્યા હૈ? ઈસ તકાજેકો પુરા કરો યહી અલ્લાહ તઆલાકી મરજી હૈ.

તુમ્હારે દીલ મેં યે બાતથી કે રોઝાના તહજજુદ પડુંગા. કુર્માન મજીદકી તિલાવત કરુંગા - તસ્બીહ પડુંગા ઔર જબ ઈન કામોંકો કરનેકા વક્ત આયા ઔર દીલ ચાહતા હૈ કે ઈસ્કો પુરા કરું. અબ એન ઈસી વક્ત પર ઘર મેં કોઈ બિમાર હોગયા. ઔર ઈસ્કી વજહસે ઊસ્કી ખિદમત ઔર ઈલાજ કરાને મેં લગના પડા, ઔર ઊસ્કી વજહસે મામુલ છુટ ગયા. ઊસ વક્ત દીલ મેં અફસોસ હોતા હૈ કે ક્યા હોગયા? આજતો મામુલ છુટ જાયેગા. ઈસ વક્ત મેં બેઠકર તિલાવત કરતા ઝિક્ર કરતા. અબ પરેશાની મેં મારા મારા ફિર રહા હું. કબી ડૉક્ટર દે પાસ - કબી હકીમ કે પાસ. કબી દવાખાને મેં - મેં યે કીસ ચકકર મેં ફસ ગયા!

બસ ! અલ્લાહ તઆલાને જીસ હાલતમે ડાલા ઈસ વક્તકા તકાજા યે હે કે ઊસ્કી ખિદમત કરો.

યાની અગર કોઈ દુસરા ખિદમત કરને વાલા નહી હે. ઔર ઊસ્કો છોડકર તિલાવત કરને બેઠ જાઓગે. તો ઈસ વક્તકે તકાઝે કે, પુરા કરને વાલે નહી હોગે. બલ્કે શરીઅતકે હુકમકે ખિલાફ કરને વાલે બનોગે.

ઈસી તરહ રોઝા ઈસ્લામકે ફર્જો મે સે હે. ઔર અહમ ઈબાદત હે. લેકીન અય્યામે તશરીક (નવમી જુલ્હજસે ૧૩ વી જુલ્હજ તક) ઔર દોનોં ઈદોં કે દીન અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે બંદોકી મેહમાની કે દીન હે. ઈન દીનોં મેં રોઝા રખના મના હે. ઈસસે માલુમ હુઆ કે ઈસ વક્ત કા તકાઝા રોઝા ન રખના હે. અગર કોઈ રોઝા રખેગા તો ગુનેહગાર હોગા. શરીઅત કે હુકમકે ખિલાફ કરનેવાલા શુમાર હોગા.

શરીઅતમેં એસી સેંકડો મિસાલે હે. કે વક્ત કે તકાઝે કી વજહસે એક અહમ હુકમકી હેસિયત બદલ જાતી હે.

“અસલ દીન” કા મતલબ યે હે કે હર મૌકે પર તમામ કામોંકો અલ્લાહ તઆલા કે હુકમકે મુતાબિક ઔર હુઝુર (સ.અ.વ.) કી સુન્નતકે મુવાફિક અંજામ દિયા જાયે. હમારી યાહત ઔર શોખ પુરા કરનેકા નામ દીન નહી હે. કયું કે બંદેકા અપની યાહત ઔર શોખ પુરા કરના ખુદાસે ગાફિલ કર દેતા હે. ઔર બેદીની પર ડાલ દેતા હે.

ખુદાવંદ તઆલા અપને તમામ બંદોસે યે યાહતા હે કે વો સબ ઈસ્કી ઈબાદત કરે. ઔર ઈસ્કે બંદે બનકર રહે. મગર ઈન્સાન ખુદાકે હુકમ કો છોડકર અપની યાહત પર અમલ કરકે દુસરી ચીઝોં કો અપના માઅબુદ બનાતા હે. હાલાકે ખુદાને કભી ઈસ્કી ઈજાઝત નહી દી. ખુદા કા હુકમ ઔર ઊસ્કી યાહત હી અસલ હે. કયું કે ઊસ્મે બંદોકી દીન-દુનીયા કી ભલાઈયાં છુપી હુઈ હે. બંદે કી યાહત ઔર શોખ મેં અપના મતલબ પુરા કરના હોતા હે.

ઈસ હકીકત કો જાનના ઔર માનના હી અકલમંદી હે. કયુંકે જો ઈસ હકીકતકો માનેગા વોહી સીધે રાસ્તે પર (દીન) પર રહેગા. ઔર જો ન માને વો ભટક જાયેગા. ઔર જો ભટક જાયે વો ના કામીમેં ગિરફતાર હોગા.

આજ જો લોગ દીન પર ચલને સે લોગોં રોકતે હૈ. ઔર દીનકી ઈત્તેબાઅ કરને ઔર ખિદમત કરને વાલોંકો પુરા સમજતે હૈ. યે લોગ લઅનત ઔર જીલ્લતકે હકદાર હૈ.

ઔર વો લોગ જો ખુદાકે બંદોકો દીન કી દઅવત દેતે હૈ. ઔર હર વક્ત કોશીષ મે લગે રહતે હૈ. ઊંકે લીયે નેક બખ્તી-ચૈન-સઆદત ઔર અઝાબસે નજાત લીખ દી ગઈ હૈ. કયુંકે ઊંકી કોશીષ સે અલ્લાહતઆલા ઐસે અહબાબ પૈદા ફરમાયેગે જો હર કામકો અપને અપને વક્ત પર અલ્લાહ કી રઝામંદી હાસિલ કરનેકે લીયે કરેગે. યાની ઈસ બાત કા ખુબ ખ્યાલ કરેગે કે ઈસ વક્ત કોનસા તકાજા હૈ ? ઔર અલ્લાહતઆલાકી તરફસે કોનસા મુતાલીબા હૈ ? ઊસ્કો ખુબ સમજકર અમલ કરેગે ઔર ખુદાબંદ તઆલાકી રઝા હાસિલ કરેગે.

હઝરત મુફતી શફીઅ સાહબ (રહ.) હીંદી જબાનકી એક મશહુર મસલ (કહાવત) સુનાયા કરતે હૈ.

“સુહાગન વો જીસે પિયા ચાહે.” (પિયા જીસ્કો ચાહે સુહાગન વોહી હૈ)

કિસ્સા યે હૈ કે એક લડકીકો દુલ્હન બનાયા જા રહા થા. ઔર સંવારા (શણગારા) જા રહા થા. અબ જો કોઈ આતા ઔર દેખતા તો ઊસ્કી તારીફ કરતા. કે બડી ખુબસુરત લગ રહી હો. તેરા ચહેરા ઔર બદન ઔર ઝૈવર બહોત ખુબસુરત હૈ. ગર્જકે ઊસ્કી એક એક ચીઝકી ખુબ તારીફ કી જા રહી થી. લડકી હર એક કી તારીફ સુનતી લેકીન ખામોશ રહેતી. ખુશીકો જાહીર ન કરતી. દુસરોંને કહા. કે તેરી સહેલીયા તેરી ઈત્ની તારીફે કર રહી હૈ. ઔર તુઝે ઈસ્સે કોઈ ખુશી નહી હો રહી હૈ ?

લડકીને જવાબ દીયા. ઊંકી તારીફસે ક્યા ખુશી હો. ઈસ લીયેકે યે જો તારીફે કરેગી વો હવામેં ઊડ જાયેગી બાત જબ હૈ. કે જીસ્કે લીયે મુઝે સવારા જા રહા હૈ વો તારીફ કરે ઔર વો પસંદ કરકે કેહ દે કે હા ! તુ અચ્છી લગ રહી હૈ. તબ તો ફાયદા હૈ. ઔર ઈસ્કે નતીઝે મેં મેરી જીંદગી સવર જાયેગી.

લેકીન યે ઔરતેં તો તારીફ કરકે ચલી ગઈ ઔર જીસ્કે લીયે મુઝે સવારા ગયા થા ઊસ્ને ના પસંદ કર દીયા તો ફીર દુલ્હન બનને ઔર શનગાર (શણગાર) કા ક્યા ફાયદા ?

કિસ્સા સુનાને કે બાદ હઝરત મુફતી સાહબ (રહ.) ને ફરમાયા યે દેખો કે જો કામ તુમ કર રહે હો ઔર જીસ્કે લીયે કર રહે હો ઊસ્કો પસંદ હૈ યા નહી ? લોગોંને તો તારીફ કરદી કે બડે મુફતી સાહબ હૈ બડે આલિમ હૈ. લોગોંને તારીફ કરદીકે તબ્લીગમેં બહોત વક્ત લગાતા હૈ કીસીકે બારેમેં કેહ દીયા બડા સખી હૈ. ઔર બડા મુજાહિદ હૈ. અરે ! લોગોંકે કેહનેસે ક્યા હાસિલ. જીસ્કે લીયે કર રહે હો વો યે કેહ દે.

તવહીદ તો યે હૈ કે ખુદા હશ્ર મે કેહદે.

યે બંદા દો આલમ સે ખફા મેરે લીએ.

(જફર અલી ખાન)

ઊસ વક્ત ફાયદા હૈ. લિહાઝા જબ હર કામકા મક્સદ ઊન્કો રાઝી કરના હૈ. હર વક્ત ઈન્સાનકો યે ફિકર રહેની ચાહીયે કે ઈસ વક્ત મુઝસે ક્યા ચાહા જા રહા હૈ ?

(૪૭) જો કુછ હૈ વો હમારે હુકમ મેં હૈ :-

અલ્લાહતઆલાને હજ બડી અજીબ ઈબાદત બનાઈ હૈ. અગર આપ હજકી આશિકાના ઈબાદતકો શુરૂઅસે આખિરતક દેખેગેં તો યે નજર આયેગા. કે અલ્લાહતઆલાને કદમ કદમ પર અહંકામકી તરતીબ કો બદલા હૈ. દેખો મસ્જીદે હરામમેં એક નમાઝ કા સવાબ એક લાખ નમાઝોકે બરાબર હૈ. લેકીન આઠ ઝિલ્લતજકો યે હુકમ દીયા જાતા હૈ કે મસ્જીદે હરામકો છોડદો ઔર મિનામેં જાકર પઝાવ ડાલો. વહાં “ન હરમ હૈ ન કાઅબા” ઔર ન વહાં કોઈ કામ. બસ યે હુકમ હુઆકે એક લાખ નમાઝો કા સવાબ છોડો. ઔર મિનામે જાકર પાંચ નમાઝો અદા કરો. યે સબ કયું ? ઈસલીયેકે યે બતાના મક્સુદ હૈ કે ન કાઅબા મેં કુછ રખ્યાહૈ. ન હરમ મેં કુછ રખ્યા હૈ. “જો કુછ હૈ હમારે હુકમ મેં હૈ.” જબ હમને કેહ દીયા કે મસ્જીદે હરામ મેં જાકર નમાઝ પઢો તો એક લાખ નમાઝોંકા સવાબ મીલેગા. ઔર જબ હમને કેહ દીયાકે મસ્જીદે હરામકો છોડદો. અબ અગર કોઈ હાજી મસ્જીદે હરામ મેં નમાઝ પઢેગા તો એક લાખ નમાઝોંકા સવાબ તો ક્યા મીલેગા ? બલ્કે ઊલ્ટા ગુનાહ હોગા. ઈસલીયે કે ઊસ્ને હમારે હુકમકો તોડ દીયા.

હર નમાઝકો વક્તકી પાબંદીસે પઢનેકા હુકમ દીયા ગયા હૈ કે વક્ત નિકલ જાનેસે પહેલે પઢલો.

લેકીન અરફાત કે મૈદાનમાં મગરીબ કી નમાઝ ગુરુબેઆફતાબકે બાદ ફોરન પઢોગે તો નમાઝ ન હોગી. (ઈમામ અબુ હનીફર રહ. ઓર ઈમામ મોહમ્મદ (રહ.) કે નજદીક) બલ્કે મગરીબ કી નમાઝ ઈશાંકી નમાઝકે સાથ મિલાકર પઢો અબં તુમ્હારે જીમ્મે યહી ફરજ હૈ.

હજમેં કદમ કદમ પર અલ્લાહતઆલાને અહકામ કી તરતીબ કો બદલા હૈ. ઓર તરબિયત ઈસ બાતકી દીજા રહી હૈ કે કીસી ચીઝકો અપની જાતમેં મક્સુદ ન સમજના. મક્સુદ સિર્ફ અલ્લાહ તઆલાકી ઈતાઅત હૈ.

(૪૮) બંદા અપની મરજુકા નહી હોતા :-

“ગુલામ” સે આગે ભી એક દર્જા ઓર હોતા હૈ. ઓર વો હૈ “બંદા” વો ગુલામસે ભી આગે હૈ ઈસ લીયે કે ગુલામ અપને આકાકી પરશતીશ (ઈબાદત) નહી કરતા.

“બંદા” અપને આકાકી ઈબાદતભી કરતા હૈ. ઓર બંદા અપની મરજુકા નહી હોતા હૈ. બલ્કે અપને આકાકી મરજુકા હોતા હૈ. વો જો કહે વો કરે. “દીનકી રૂહ” ઓર હકીકત યહી હૈ.

اصلاحی خطبات

(૪૯) તમામ બિદઅતોંકી જડ યે હૈ :-

ઓર યે જીત્ની બિદઅતે ચલ રહી હૈ. ઈનસબકી જડ યહાંસે કટતી હૈ અગર યે બાત દીલમેં ઊતરજાયે કે હમારા શોખ કુછનહી. અલ્લાહતઆલા જો હુકમ દે ઊસ પર અમલ કરના હૈ. બિદઅતકા મતલબ ક્યા હૈ ? ઊસ્કા મતલબ યે હૈ કે હમ ખુદ રાસ્તા નિકાલેગેં કે અલ્લાહકો રાઝી કરનેકા ક્યા રાસ્તા હૈ ? અલ્લાહતઆલાસે નહી પુછેગેં.

૧૨. રબીઊલ અવ્વલકો ઈદ મિલાદ મનાના. મિલાદ પઢના. યે સહી તરીકા હૈ યે બાત અપને દિમાગસે નિકાલી ઓર ઊસ પર અમલ શુરુ કરદીયા. ન અલ્લાહને ફરમાયા. ઓર ન હુઝુર (સ. અ. વ.) ને ફરમાયા ઓર ન સહાબા (રદી.) ને ઊસ પર અમલ ક્રિયા. બલ્કે હમને અપને દિમાગ સે નિકાલા કે યે તરીકા સવાબકા કામ હૈ.

કીસીકે મરનેકે બાદ તીજા (જયારત) કરના અપને દિમાગસે નિકાલા. અલ્લાહતઆલાકો ઓર રસુલે અકરમ (સ. અ. વ.) સે પુછે બગૈર ઊસ પર ચલ ખડા હુઆ ઈસીકા નામ બિદઅત હૈ. ઈસી કે બારેમેં ફરમાયા :

كُلُّ مُخْدِتٍ بِدْعَةٌ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ (نسائي)

“યાનીહર નઈબાત બિદઅત હૈ ઔર હરબિદઅત ગુમરાહી હૈ.”

અબ જાહીરમેં દેખનેમેં તીજા એક અચ્છા અમલ હૈ કે બેઠ કર કુર્આન મજીદ પઢ રહે હૈ. ખાના પકા કર લોગોમેં તકસીમ કર રહે હૈ. ઈસ મેં કયા હરજ હૈ. ઔર ઊસ્મે કોનસા ગુનાહ હૈ.

ગુનાહ ઈસ્મે યે હૈ કે અલ્લાહતઆલા ઔર ઊસ્કે રસુલ (સ.અ.વ.) સે પુછે બગૈર કીયા હૈ. ઔર જો કામ જાહીર મેં નેક હો. લેકીન ઊન્કે બતાએ હુએ તરીકે કે ખિલાફ ક્રિયા જાએ વો અલ્લાહકે યહાં મકબુલ નહી.

મેરે મેહબુબ મેરી એસી વફા સે તૌબા
જો તેરે દીલ કી કદુરતકા સબબ બન જાએ.

યાની જો ચીઝ જાહીરમેં વફાદારી નજર આરહી હૈ લેકીન હકીકત મેં તેરી દીલકી કદુરત (રંજીશ) કા સબબ બન રહી હૈ. એસી વફાદારી સે તૌબા માંગતા હું. ઔર ઈસીકા નામ બિદઅત હૈ. જીસ હાલમેં અલ્લાહ રખ્ખે બસ ! ઊસી હાલમેં ખુશ રહો. ઔર ઊસ્કી મરજીકો પુરા કરો.

(૫૦) શુક કી અહમિયત ઔર ઊસ્કા તરીકા :-

હઝરત અનસ (રદી.) રિવાયત કરતે હૈ. હઝરત નબીયે કરીમ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા. અલ્લાહતઆલા ઊસ બંદેસે રાજી હો જાતે હૈ. જો બંદા લુકમા. ખાતા હૈ. તો અલ્લાહકા શુક અદા કરતા હૈ. ઔર પાની પીતા હૈ તો અલ્લાહકા શુક અદા કરતા હૈ. (મુસ્લિમ શરીફ)

મતલબ યે હૈ કે જો બંદા અલ્લાહતઆલાકી હર નેઅમત પર શુક અદા કરતા હૈ. અલ્લાહતઆલા ઊસ્સે રાજી હો જાતે હૈ. હઝરત ડૉ. અબ્દુલ હૈય સાહબ (રહ.) ફરમાયા કરતે થે કે મેં તુમ એક નુસ્ખા ઈખ્તેયાર કરલો. કે હર બાત પર અલ્લાહકા શુક અદા કરનેકી આદત ડાલો. ખાના ખાઓતો શુક. પાની પીઓતો શુક. હવા ચલે તો શુક. બચ્ચા અચ્છા લગેતો શુક. ઘરવાલોંકો દેખો ઔર રાહત હોતો અલ્લાહકા શુક અદા કરો. શુક અદા કરનેકી આદત ડાલો. ઔર રટ લગાઓ.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ

“અહમ્દુલિલ્લાહ અલ્લાહુમ્મ લકલહમ્દ, વલકશ્શુકર”

યાદ રખ્ખો ! યે શુકકી આદત એસી ચીઝ હૈ કે બહોતસી બિમારીયોંકી બાતીની જડ કાટ દેતી હૈ. તકબ્બુર. હસદ. સબકી જડે કાટ દેતી હૈ. જો આદમી

ઝયાદા શુક અદા કરતા હે. વો આમ તૌરસે તકબ્બુરમેં મુબ્તલા નહી હોતા. યે બુસુર્ગોકા તજુરબા હે.

(૫૧) બેહતરીન કલામ ઓર તરીકએ જુદગી :-

ઈસ દુનિયાકી ઝમીન પર બેહતરીન કલામ ઓર સબસે અચ્છા કલામ અલ્લાહકી કિતાબ હે. ઈસસે બઢકર ઓર ઈસસે અફઝલ ઓર ઝયાદા બેહતર કોઈ કલામ નહી.

ઓર ઝીંદગી ગુજારને કે જીત્ને તરીકે હૈ ઊન્મે સબસે બેહતર તરીકએ જુદગી હઝરત મોહમ્મદ (સ.અ.વ.) કા તરીકએ જુદગી હૈ. કયું કે અલ્લાહતઆલાને આપકો ભેજાહી ઈસ લીયે હૈ કે લોગોંકે લીએ આપ નમુના હો. ઊઠને બેઠનેમેં. પાને પીનેમેં. સોને જાગનેમેં. દુસરોકે સાથ મામલા કરનેમેં. અલ્લાહતઆલાકે સાથ તઅલ્લુક કાયમ કરનેમેં જો તરીકા હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા ઊસસે બેહતર કોઈ તરીકા નહી હો સકતા.

(૫૨) અલ્લાહ વોલોં કી સોહબત ઓર તરબિયતકી

અજુબમિસાલ :-

આમલે (આંબળા) કે દો દાને દરખ્ત (ઝાડ) પરસે ગીરે એક હકીમ સાહબને એક દાનેસે કહા કે કયા ? તુમકો મુરબ્બા બનાદું ? આમલે ને સવાલ કે મુરબ્બા કેસે બનાતે હૈ ? હકીમ સાહબને કહા કે હમ આપકે અંદર સુઈ (સોય) ચુંબો ચુંબો કર આપકે અંદરસે ખટ્ટા પાની નિકાલ દેંગે ફીર પાનીમેં ગરમ કરકે જોશ દેગે. યહાંતક કે આપકા એક એક તાર પકકર નરમ હો જાયેગા. ફીર શીરે (ચાસણી) મેં ડાલ દેંગે ઓર આપકો પુબસુરત કાયકે બરતનમેં સજા કર રખ્યા જાયેગા. ઓર હકીમ આપકો ચાંદીકે વરકમેં લપેટકર બિમારોકો ખિલાયેગેં મુફતીએ આઝમ ઓર વઝીરે આઝમભી ખાયેગેં. જન્કા દીલ કમઝોર હોગા. તો દીલકી તાકતકે લીએ આપકા ઈસ્તિમાલ કીયા જાયેગા. ઓર દીલોકી તાકાત બઢાને વાલેં હોગેં. યે સુનકર આંમલા મુરબ્બા બનનેકે લીએ તૈયાર હો ગયા. ઓર તરબિયત શુરુ કરાદી.

દુસરે આમલે ને તકબ્બુરીમેં આકર ઈન્કાર ક્રિયા. ઓર કહા હમસે યે મુજાહીદા બરદાશત નહી હોગા. હકીમકી તરબિયત પાને વાલા આમલા મુરબ્બા બનકર એક રૂપિયેકા એક બીકેગા. ઓર ઈન્સાનોંકે દીલોંકી તાકતકે લીએ ઈઝઝતસે ઈસ્તિમાલ હોગા.

દુસરા જો હકીમકી તરબિયતમેં નહી આયા વો સુરજકી ધુપમેં સુકકર કાલા હોગયા. ઔર જાડુ (સાવરણી) સે જમા કરકે બોરીમેં ઠોંસકર દુકાન પર ફેંકદીયા જાયેગાં. સુરત ઔર તાસીર દોનોં ખરાબ હો જાયેગેં. કિંમત ઘટ જાયેગી. તો કમ કિંમતમેં ત્રિફલા કે નામસે બિકેગા. ઔર અગર કિસીકો કબજ્યાત હોગીતો પેટ સાફ કરનેકે લીએ આમલેકા પાવડર ખીલાદીયા જાયેગા. ઔર આતોં (આંતરડાં) સે પાખાના ધકેલનેકી ખિદમત મિલેગી. કબજ્યાત દુર કરનેકી ખિદમત જમાદારકી તરહ સોંપી જાયેગી.

યે હૈ અલ્લાહવાલોંકી બાતોં ઔર સોહબતસે બેપરવાઈ ઔર તકબ્બુરીકા અંજામ.
(કિશ્કુલે મઅરિફત પેજ - ૩૫૪)

(૫૩) અપના મામલા અલ્લાહ પર છોડદો :-

અલ્લાહતઆલા જીસ્કો ચાહે નુકશાન પહોંચાતા હૈ. ઔર જીસ્કો ચાહે નફા પહોંચાતા હૈ. **النَّافِعُ الضَّارُّ** ખુદાકે ઈન નામોંમેં ઈસ તરફ ઈશારા હૈ. કે નફા ઔર નુકશાન ઔર હર ચીઝ અલ્લાહતઆલાકે કબજા એ કુદરતમેં હૈ. લિહાજા જો શપ્સ ઈસ્કે હુકમ યાને ઈસ્કે ફેંસલેકા તાબેદાર હુઆ વો રાહત ઔર સુકુનકી ઝીંદગી પાયેગા. ઔર જો શપ્સ ઊસ્કા તાબેદાર ન હો વો આફત ઔર મુસીબત મેં પડેગા. ચુંનાચે અલ્લાહતઆલા ફરમાતે હૈ.

જીસ શપ્સને મેરે ફેંસલો ઔર કુદરતકો તસ્લીમ ક્રિયા. મેરી બલાપર સબ્ર ક્રિયા. ઔર મેરી નેઅમતોં પર શુક્ર ક્રિયા વો મેરા સચ્ચા બંદા હૈ. ઔર જીસ શપ્સને મેરે ફેંસલે ઔર કુદરતકો તસ્લીમ નહી ક્રિયા. ઔર મેરી નેઅમતોંકા શુક્ર અદા નક્રિયા તો વો મેરે અલાવા કોઈ દુસરા રબ તલાશ કરલે.

હઝરત શેખ (ર.અ.) ને **النَّافِعُ الضَّارُّ** કે ખુલાસે કે સિલસિલમ યે લીખા હૈ કે ભલાઈ ઔર બુરાઈ નફા ઔર નુકશાનકા ખાલિક (પેદા) કરનેવાલા ખુદા હૈ. ગરમી - શરદી - દર્દ ઔર તકલીફ રંજ ઔર પરેશાની ઔર શિક્ષાકા પેદા કરને વાલા વહી હૈ. યે ગુમાન બિલકુલ ન ક્રિયા જાયે કે દવા ખુદ ફાયદા કરતી હૈ. ઝહેર ખુદ હલાક કરતા હૈ. ખાના ખુદ ભુક મીટાતા હૈ.

ઈસી તરહ તમામ આલમ કી ચીઝે. અલ્લાહતઆલાકી કુદરત કે હુકમકે તાબે હૈ.

લિહાજા બંદેકો ચાહીયે કે વો તમામ ફાયદે ઔર નુકશાન કો અલ્લાહતઆલાકા ફેંસલા જાને. તમામ ચીઝોકો ઊસ્કી કુદરત ઔર કંટ્રોલમેં સમજે.

ઔર ઈન્સાન ખુદાકે ફેસલેંકા તાબેદાર હોકર અપને તમામ મામલે ઊંસીકે હવાલેકરે. જીસે એંસી ઝીંદગી નસીબ હો જાયે જો હિકાઝત ઔર ઈત્મીનાન વાલી હો.

એક મરતબા હઝરત મુસા (અ.લ.) ને દાતોંકે દર્દસે પરેશાન હોકર ખુદાકી બારગાહમેં ફરિયાદ કી. તો વહાંસે હુકમ હુઆકે ફલા ઘાસ દાતોં પર મલો. તાકે આરામ હો. હઝરત મુસા (અ.સ.) ને વો ઘાસ દાતોં પર મલીતો આરામ હો ગયા એક મુદ્ત કે બાદ ફીર એક દાત મેં દર્દ હુઆ. તો ઊંહોને વહી ઘાસ ઈસ્તેમાલ કી. ઈસ મરતબા દર્દ કમતો ક્યા હોતા બલ્કે ઝયાદા બઢ ગયા. અલ્લાહતઆલાસે અર્જ કીયા. પરવર દિગારે આલમ યે તો વહી ઘાસ હૈ જીસ્કો ઈસ્તેમાલ કરનેકા આપને હુકમ દિયાથા. મગર ઈસ મરતબા ઈસ્તેમાલ કરનેસે દર્દ ઝયાદા બઢ ગયા હૈ ?

ખુદાવંદ તઆલાને દાંતકે સાથ ઈર્શાદ ફરમાયા કે પહેલે તુમને હમારી તરફ તવજજોકી થી તો હમને શિફાદી ઔર ઈસ મરતબા તુમને ઘાસકી તરફ તવજજોકી ઈસ લીયે હમને દર્દ બઢા દીયા. તાકે તુમ જાનલોકે શિફા દેને વાલે હમહી હૈ નકે ઘાસ.

(મઝાહીરે હક જીલ્દ - ૨ કીસ્ત - ૭ પેજ - ૮૭)

(૫૪) કિંમતી ઊંસુલ :-

- (૧) કીસીસે તઅલ્લુક (સબંધ) ચાહે દીની હો યા દુન્યવી સગ્યાઈ ઔર ઈખ્લાસ કા ખ્યાલ રખે. બનાવટકો અપની જીંદગીમેં બિલકુલ જગા નદે.
- (૨) ઈબાદત (નફીલ) સે ઝયાદા અખ્લાકકી ઈસ્લાહકી જરૂરત હૈ. અચ્છે અખ્લાક. ઔર પાકીઝા ઝીંદગી. ઔર મામલાત કી સફાઈ મેં હી દુનિયા - આખેરતકી કામ્યાબી પોશીદા હૈ. બદઅખ્લાકી ઔર બુરેમામલેકી વજહસે આજ હમારી જીંદગી તબાહ હો ગઈ હૈ. ઔર આખેરતકે નુકશાન કે સાથ સાથ દુનિયા કા નુકશાન ભી લાઝીમ હો ગયા હૈ.
- (૩) ફિત્તોં ઔર ઝબઝોંસે ઔર ઈન્જેલાફી (ટકરાવ વાલે) મસાઈલમેં નહી પડના ચાહીયે. ઈસ્મે પડને સે દીન - દુનિયા દોનોંકી તબાહી હૈ.
- (૪) જીદ કરને વાલેં ઔર પરાયે અજનબી કી સોહબત ન કરે. (જીદ કરનેકા મતલબ યે હૈ કે જીસ્કા મક્સદ આપકે મક્સદ સે અલગ હો.)
- (૫) માલદારોંસે બસ ! જીત્ની જરૂર હો ઈત્નાહી તઅલ્લુક રખના ચાહીયે.

- (૬) શેખ યાની પીર સાહબસે મોહબ્બત ઔર અકીદત તરકકી કરનેકી બુન્યાદ હૈ. ઈન્કે તઅલ્લુકકો ખુબ મજબુત કરના ચાહીયે. ઔર હર દીન ઊસ્મે તરકકી કરના ચાહીયે.
- (૭) દુસરોં સે ઝયાદા અપની ઈસ્લાહકી ફિક કરે. બલ્કે દૂસરોંકો ઝબાનસે નસીહત કરનેસે ઝયાદા અપને અમલકા અસર ડાલનેકો મુફીદ સમજે.
- (૮) દોસ્તોંકે દુન્યવી મામલોંમે હરગીઝ દખલ ન કરે. હર આદમી અપને મામલેકો અપને મુવાફિક બનાને કે લીએહમારા ઈસ્તિમાલ કરના ચાહતા હૈ. ઔર જુસ્કે ખિલાફ હોગા. વો નારાજ હો જાયેગા. અગર દોનોંકે ખિલાફ હોગા તો દોનોં નારાજ હો જાયેગે.
- (૯) દુનિયામેં ઝયાદા સિધાસાદા ઔર ગાફિલ બનકર નહી રેહના ચાહીયે બલ્કે અક્લ ઔર સમજદારી કી રોશનીમે બહોત ઈહતિયાતસે કામ કરના ચાહીયે. ચાલાકી ઔર પોલીસી કા ઝમાના હૈ. દોસ્ત ઔર દુશ્મનકો નહી પહેચાનેગા તો કદમ કદમ પર માર ખાયેગા. ઐસા ભોલાપન દીનમેં પસંદ નહી કીયા ગયા.
- (૧૦) નેક સોહબત સે દીનકી હિફાઝત હોતી હૈ. અગર ન મીલ સકે તો પરહેઝગાર આલિમોંકી કિતાબેં પઢના ચાહીયે ક્યુંકે વો નેક સોહબતકા બદલ હૈ. કિતાબેં પસંદ કરનેમેં અપને બડોંકા મશ્વરા જરૂરી હૈ.
- (૧૧) અપને કામકાજ કા એક નિઝામ બનાલે તાકે વક્ત બેકાર ન ગુજરે. ઈસ્કી વજહસે આદમી ખુદ અપની નિગાહોંમે, બેકાર જૈસા રહેતા હૈ. ઔર દુસરે લોગ ભી ઈસ્કો બેકાર સમજતે હૈ. ઐસેહી લોગોંકો હર પાર્ટી અપની તરફ દઅવત દેતી હૈ. ફીર ઊસ્કી બરબાદી હોતી હૈ.
- (૧૨) અપને રાસ્તે પર ઈત્ની સખીસે કાયમ રેહના ચાહીયેકે દુસરોંકો કુછ કેહનેકી હિમ્મત ન હો સકે. કીસી ભી દીની કામ કરનેવાલે આદમી યા જમાઅતસે હરગીઝ ઊલઝે નહી. અપને કામસેં કામ રખે. ઔર દુઆ સબ ખાદિમો કે લીએ કરતા રહે.

(મઅરિફતે હક - ૩ - ૭૩)

يَا رَبِّ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا اَبَدًا
عَلَى حَبِيبِكَ خَيْرِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ

(૫૫) મુફીદ બાતે :-

(૧) ખુશનસીબ ઔર બદનસીબ :-

(૧) ખુશનસીબ હૈ વો આદમી જો ખુદતો મરજાયે લેકીન ઊસ્કીનેકી ન મરે. યાની કોઈ અચ્છી બાત જારી કર જાયે. જૈસાકે મસ્જીદ યા મદસા બનવા ગયા. યા આમ ઈન્સાનોકે ફાઈદેકી કોઈ ચીઝ (સાર્વજનિક) છોડ ગયા.

ઔર બદબક્ષ હૈ વો આદમી કે ખુદતો મર જાયે લેકીન ઊસ્કા ગુનાહ ન મરે. યાની કોઈ બુરી બાત જારી કર જાયે. જૈસાકે કોઈ ખોટા સિક્કા બનાગયા. બુરા ખેલ જારી કીયા. યા બુરા તરીકા છોડ ગયા. (હઝરત અબુબુક સિદીક (રદી.)

(૨) હઝરત અબુજર (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા. ત્રીન આદમી કી ન ફર્જ ઈબાદત કુબુલ હોતી હૈ ન નફીલ.

(૧) મા - બાપકા ના ફરમાન

(૨) સદકા કરકે એહસાન જતાનેવાલા

(૩) તકદીર કા ઈન્કાર કરનેવાલા

(તિમિઝી)

(૨) શૈતાન કી તદબીર કમઝોર હૈ :-

હઝરત ઈબને અબ્બાસ (રદી.) ને ફરમાયા કે જબ તુમ શૈતાન કો દેખા (યાની ગફલત હો યા ગુનાહ કરનેકા ઈરાદા હો) તો બગૈર ખૌફ ઔર ખતરે કે ઊસ પર હુમ્લા કરદો. ઈસ્કે બાદ આપને કુર્આન મજીદકી યે આયત તિલાવત ફરમાઈ-

إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا
“ઈન્નક વ્દશ્શયતાની કાન દઈફા.”

યાની બેશક શયતાનકી તદબીર કમઝોર હૈ.

(મુઆરિફુલ કુર્આન જીલ્દ - ૨ પેજ - ૪૭૮)

(૩) ત્રીન બાતે કુફકી હૈ :-

હઝરત અબુ હુરૈરહ (રદી.) હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ નકલ ફરમાતે હૈ કે ત્રીન બાતે કુફકી હૈ-

(૧) મુદ્દે પર ચિલ્લાકર રોના -

(૨) ગરેબાન (કપડે) ફાડના -

(૩) કીસીકે નસબમેં તાના (મહેણા) મારના -

(૪) અશરફી કો શયતાન કા બોસા દેતા :-

સબસે પહેલે દીનાર યાની અશરફી પર જબ મોહરે શાહી છાપકર ઊસ્કો સિક્કા બનાયા ગયા. તો ઈબ્લીસને ઊસ્કો બોસા દિયા. ઔર અપની આખોંસે લગાયા ઔર કહા.-

“અય દીનાર તુઝસે મોહબ્બત કરકે ન જાને કિત્ને લોગ મેરે દોસ્ત હોજાયેગેં.

(વસીયતુલ ઈફાન ૧૨/૮૦ પેજ-૩૮)

(૫) સિર્ફ કોટ પેન્ટ પહેનતે સે તહઝીબ નહી આતી :-

બાઝ લોગોંકા હાલ યે હૈ કે વો તાલીમ યાફતા હોતે હૈ લેકીન અચ્છી તરહ તરબિયત ઔર નેક લોગોંકી સોહબત ન હોને કી વજહસે ઊન્મે તહઝીબ નહી આતી. વો લોગ M.A. ઔર B.A. તો હોતે હૈ મગર તેહઝીબકા ઊન્મે નામો નિશાન નહી હોતા. તેહઝીબ સિર્ફ તાલીમ કા નામ નહી.

આજકલ પાર્લામેન્ટ ઔર એસેમ્બલીમેં જો લોગ એક દુસરે પર જુતિયા - કુર્સિયા ફેકતે હુએ દેખે જાતે હૈ. યે વોહી લોગ હૈ જો તેહઝીબ સે ખાલી હૈ. સિર્ફ કોટ પેન્ટ પહેન લેનેસે તહઝીબ નહી આતી.

(મુલ્કુઝાતે શેખ મસીહુલ્લાહખાન રહ.)

(૬) નમાઝ મે દો સિજદો કી હિકમત :-

નમાઝકી હર રકાતમેં દો સિજદે રખે ગયે હૈ ઈસ્કી એક હિકમતયે ભી હૈ કે જબ પહેલે સિજદેમેં જાયે તો યાદ કરે કે મૈં ઈસી ઝમીન કી મીટ્ટીસે બનાયા ગયા હું. ફીર દુસરે સિજદેમેં યાદ કરે કે ઝીંદગી કા વકત ખત્મ કરકે મુઝે ફીર ઈસી ઝમીન કા પેવન્દ (થીગડા) હો જાના હૈ. ઔર ફીર ઈસસે ઊઠકર અલ્લાહકે હુઝુરમેં પેશ હોના હૈ. ઔર અપની ઝીંદગી કા હિસાબ દેના હૈ.

(મૌલાના યુસુફ બિનોરી (રહ.)

(૭) હર શખ્સકી રોઝી અલ્લાહને હલાલ લીખી હૈ :-

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબને અબ્બાસ (રદી.) ને ફરમાયા કે કોઈ મોમીન ઔર ગુનેહગાર એસા નહી જીસ્કી રોઝી અલ્લાહતઆલાને હલાલ ન લીખી હો. અગર ઈન્સાન સબર કરે યહાં તકકે ઊસ્કે પાસ રોઝી આજાયે. તો અલ્લાહતઆલા ઊસ્કો રોઝી દેતા હૈ.

ઔર અગર સબર નહી કરતા ઔર હરામ ચીઝકો ઈન્જેયાર કરતા હૈ તો અલ્લાહતઆલા ઊસ્કી હલાલ રોઝી સે ઈત્ના કમી કર દેતા હૈ.

(હયાતુસ્સહાબા (રદી.) ભાગ - ૧૦ પેજ ૫૯૦)

(૮) દુનિયાકે પીછે પડનેકા નુકશાન :-

(૧) હઝરત અબુજર (રદી.) હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ નકલ ફરમાતે હૈ કે જો શખ્સ દુનિયાકે પીછે પડ જાયે. (યાની દીન છોડકર ગફલતકી હાલતમે) ઊસ્કા અલ્લાહતઆલા લાસે કોઈ વાસ્તા નહી.

ઔર જો દુન્યવી મતલબકે લીએ. અપને આપકો ખુશી સે જલીલ કરે ઊસ્કા હમસે કોઈ તઅલ્લુક નહી.

સિર્ફ ચાર પૈસોકે લીએ યા કીસી દુન્યવી ગર્જ કે લીએ અપને આપકો દુસરોકે સામને જલીલ કરના. યકીનન અપની કદર ઔર કિંમતકા ન પહેચાનના હૈ.

ઔર અપને ઈન બુઝુર્ગોંકે નામકો ધબ્બા (ઝાઘ) લગાના હૈ. જુન્કી તરફ અપની નિસ્બત હૈ. ઔર સબસે ઊંચી નિસ્બત હમારી ફખ્રે રસુલ (સ.અ.વ.) કી ઊમ્મતમે હોના હૈ.

(ફઝાઈલે સદકાત પેજ - ૩૬૬)

(૨) બુઝુર્ગોંકા ઈર્શાદ હૈ જો શખ્સ દુનિયાકો મેહબુબ રખતા હૈ. તમામ પીરો મુર્શિદ મીલકર ઊસ્કી ઈસ્લાહ નહીકર સકતે. ઔર જો શખ્સ દુનિયાકો છોડ દેતા હૈ. (ઊસ્સે નફરત કરતા હૈ.) ઊસ્કો તમામ ખરાબ લોંગ મીલકરબી ગુમરાહ નહી કર સકતે.

(ફઝાઈલે સદકાત પેજ - ૩૬૮)

(૯) તીન મામલે :-

હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ હૈ કે જુસ શખ્સ પર અલ્લાહતઆલાકા કોઈ ઈનામ હો ઊસ્કો જરૂરી હૈ કે વો ઊસ્કા શુક અદા કરે

ઔર જુસ પર તંગી હો વો ઈસતિગફાર ઝયાદા કરે. ઔર જુસ્કો કોઈ પરેશાની હોવો.

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

“લાહવ્લ વલાકુવ્ત ઈલ્લા બિલ્લાહીલ અલીયીલ અઝમ પઢા કરે.”

(ફઝાઈલે હજ - ૧૮૮)

(૧૦) દરમ્યાની ચાલ :-

રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ હૈ કે આદમીકે ફિત્નેમેં પડનેકે લીએ ઈત્ની બાત કાફી હૈ કે ઊસ્કી તરફ લોગોંકી ઊન્ગલીયાં ઊઠને લગે. ઊસ્કે દીનકે બારે મેં યા દુનિયાકે બારે મેં. મગર વો શખ્સ જીસ્કો અલ્લાહતઆલાહી બચાવે. (બયહકી)

ઈસ હદીસમેં યે તાલીમ દી હૈ કે ઈન્સાનકો અપની ઝીંદગી દરમ્યાની ચાલસે ગુજારની ચાહીયે. કે બગૈર સબબ ન ગરીબ મશ્હુર હો. ન માલદાર. ઈસી તરહ ન બખીલ કેહલાયે. ન ફુજુલ ખર્ચા કરનેવાલા કહેલાયે ઓર યહીં તરીકા દીનમેં ઈખ્તેયાર કરના જરૂરી હૈ કે. જહાં તક હો સકે યે કોશિષ કરે કે ફાસિક (ગુનેહગાર) મશ્હુર નહો ન બુજુર્ગ. અગર યે કરેગા તો યે દુનિયાસે અપને દીન ઓર આબૂ કો બચાકર લે જાયેગા. વરના હાસિદોં (ઈર્ષા કરનેવાલોં) કે હસદ ઓર શયતાન કે ફિત્ને મેં ફસકર રહેગા.

હા ! યે બાત દુસરી હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ખુદ કીસીકો શોહરત કે મુકામ પર ખડા કરદે તો ફીર વોહી ઈસ્કી હિફાઝત ભી કરેગા. મગર ઈન્સાન કા ફર્જ હૈ કે જહાં તક હોસકે વો અપની શોહરત સે પરહેઝ કરે. ઓર ગુમનામીમેં ઝીંદગી ગુજાર દે.

જો શોહરત હાસિલ હૈ વો અપની કોશિષ સે હાસિલ કી હૈ. યા ખુદાકી તરફ સે હૈ ઈસ્કા ફેસલા અગર અપના દીલ સાફ હૈ તો વો ખુદ કર લેગા.

(જવાહરુલ હિકમ પેજ - ૩૭)

(૧૧) ખુશ તસીબ બંદે :-

રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા અલ્લાહ તઆલા ઊસ બંદે કો ખુશ રખે જો મેરી બાત સુને ફીર ઊસે યાદ કરલે ઓર મેહફૂઝ રખે. ઓર દુસરોં તક પહોંચાયે બસ ! બહોત સે લોગ. ફીકહ (ઈલ્મેદીન) વાલે હોતે હૈ મગર ખુદ ફીકહ નહી હોતે. ઓર બહોત સે ઈલ્મે દીન વાલે ઊસ્કો ઐસે બંદો તક પહોંચા દેતે હૈ જો ઊન્સે ઝયાદા ફીકહ હો. (તિર્મીઝી - અબુદાવુદ)

કેસે ખુશનસીબ હૈ. અલ્લાહ કે વો બંદે જો રસુલે અકરમ (સ.અ.વ) કે ઈર્શાદાત કો સીને મે મેહફૂઝ રખે ઓર દુસરોં કો સુનાકર પહોંચા કર હુજુર (સ.અ.વ) કી ઈસ દુઆકે મુસ્તહીક બને અલ્લાહ તઆલા ઈસ કિતાબ કે પઢને વોલોંકો ઈસ અજરે અજમ મેં હિસ્સા લેનેકી તૌફીક અતા ફરમાયે. (આમીન)

(મઆરિફુલ હદીસ જુલ્દ/૨ પેજ-૨૪)

(૧૨) પેશાબ મે ખુન :-

હઝરત ફુલપુરી (રહ.) ને ફરમાયા કે એક બુઝુર્ગને કીસીકો ગુનાહ કરતે દેખા વાપસ આગયે. ચારપાઈ પર ગમસે લેટ ગયે. ઔર જબ પેશાબ કિયાતો ગમસે ઊસ્મે ખુન આગયા.

યા અલ્લાહ અપની રહમતસે હમ સબકો અપની નાફરમાની સે હિફાઝત નસીબ ફરમા

- આમીન

(કિશ્કુલે મઆરિફત પેજ - ૧૮૮)

(૫૬) હર મુસલમાન કી રાત દિન ઈસ તરહ રેહના ચાહીયે :-

(હકીમુલ ઊમ્મત હઝરત મૌલાના અશરફ અલી થાનવી રહ.)

- (૧) જરૂરત કે મુવાફિક ઈલ્મ હાસિલ કરે. ચાહે કિતાબ પઢકર યા આલિમોસે પુછપાછ કર
- (૨) સબ ગુનાહોસે બચે.
- (૩) અગર કોઈ ગુનાહ હો જાયે તો ફૌરન તૌબા કરે.
- (૪) કિસીકા હક ન રખે. કીસીકો ઝબાન યા હાથસે તકલીફ ન દે. કીસીકી બુરાઈ ન કરે.
- (૫) માલકી મોહબ્બત ઔર નામકી ખ્વાહીશ ન રખે. ન બહોત અદ્દુછે ખાને - કપડે કી ફિકર મેં રહે.
- (૬) અગર ઈસ્કી ખતા પર કોઈ ટોકે, અપની બાત ન બનાયે. ફૌરન ઈકરાર ઔર તૌબા કરલે.
- (૭) બગૌર સખ્ત જરૂરતકે સફર ન કર. સફરમેં બહોતસી બાતેં બે એહતિયાતીકી હોતી હૈ. બહોતસે નેક કામ છુટ જાતે હૈ. વઝીફોમેં ખલલ પડ જાતા હૈ. વક્ત પર કોઈ કામ નહી હોતા.
- (૮) બહોત હસે નહી. ઔર ઝયાદા બોલે નહી. ખાસકર નામહેરમસે બે તકલ્લુફીકી બાતેં ન કરે.
- (૯) કીસીસે ઝઘડા તકરાર ન કરે.
- (૧૦) શરીઅત કા હર વક્ત ખ્યાલ રખે.

- (૧૧) ઈબાદતમેં સુસ્તી ન કરે.
- (૧૨) ઝયાદા વક્ત તન્હાઈ (એકાંત) મે રહે.
- (૧૩) અગર દુસરોંસે મીલના જુલના હો તો સબસે આજીઝ હોકર રહે. સબકી ખિદમત કરે. બડાઈ ન જતલાએ.
- (૧૪) ઔર અમીરોંસે તો બહોત હી કમ મીલે.
- (૧૫) બદ દીન આદમીસે દુર ભાગે.
- (૧૬) દુસરોં કે ઔબ ન હુંદે. કીસી પર બદગુમાની ન કરે. અપને ઔબો કો દેખા કરે. ઔર ઊન્કી દુરસ્તી કિયા કરે.
- (૧૭) નમાઝકો અછછી તરહ વક્ત પર દીલસે પાબંદી કે સાથ અદા કરનેકા બહોત ખ્યાલ રખે.
- (૧૮) દીલ યા ઝબાનસે હર વક્ત અલ્લાહકી યાદમેં રહે. કીસી વક્ત ગાફીલ નહો.
- (૧૯) અગર અલ્લાહકા નામ લેનેસે મઝા આયે. દીલ ખુશ હો તો અલ્લાહ તઆલાકા શુક્ર અદા કરે.
- (૨૦) સબ કામોંકે લીયે વક્ત મુકરર કરે. ઔર પાબંદી સે ઊસ્કો નિભાયે.
- (૨૨) હર વક્ત દીલમે દુનિયાકા હિસાબ ઔર કિતાબ ઔર દુનિયા કે કામોંકા ઝિક્ર ન રખે. બલ્કે ખ્યાલ ભી અલ્લાહહીકા રખે.
- (૨૩) જો ફૂછ રંજ ઔર ગમ નુકશાન પેશ આયે અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે જાન પરશાન નહો. ઔર યું સમજે કે ઊસ્મે મુજકો સવાબ મીલેગા.
- (૨૪) જહા તક હો સકે દુસરો કો ફાયદા પહોંચાયે. ચાહે દુનિયા કાહો યા દીનકા.
- (૨૫) ખાનેપીનેમેં ઈત્ની કમી ન કરે કે કમઝોર હો જાયે યા બિમાર હો જાયે. ન ઈત્ની જયાદતી કરે કે ઈબાદતમેં સુસ્તી હોને લગે.
- (૨૬) ખુદાતઆલાકે સિવા કીસીસે ઊમ્મીદ ન કરે. ન કીસી કી તરફ ખ્યાલ દોડાયે કે ફલાની જગાસે હમકો ફાયદા હોજાયે.
- (૨૭) ખુદા તઆલાકી તલાશમેં બેયેન રહે.
- (૨૮) નેઅમત થોડીહો યા બહોત. ઈસ પર શુક્ર બજા લાયે. ઔર તંગી ઔર ફાકાસે તંગદીલ નહો.
- (૨૯) જો ઈસ્કી હુકુમત મે હૈ. ઊન્કી ખતા ઔર કુસુરસે દર ગુજર કરે.

- (૩૦) કીસીકા એબ માલુમ હો જાયેતો ડીસ્કો છુપાયે. અલબત્તા અગર કોઈ કીસીકો નુકશાન પહોંચાના ચાહતા હે. ઔર તુમકો માલુમ હોજાયેતો ડીસ શપ્સ કો કેલ દો.
- (૩૧) મહેમાનો ઔર મુસાફિરો ઔર ગરીબો ઔર આલિમો ઔર દરવેશોંકી ખિદમત કરો.
- (૩૨) નેક સોહબત ઈખ્તેયાર કરે.
- (૩૩) હર વક્ત ખુદા તઆલા સે ડરા કરે.
- (૩૪) મૌતકો યાદ રખે.
- (૩૫) કીસી વક્ત બેઠકર રોઝાના કે અપને દીનભર કે કામોંકો સોચા કરે. જો નેકી યાદ આયે. ડીસ પર શુક કરે. ગુનાહ પર તૌબા કરે.
- (૩૬) જુઠ હરગીઝ ન બોલે.
- (૩૭) જો મેહફીલ ખિલાફે શરીઅત હો વહા હરગીઝ ન જાયે
- (૩૮) શરમ ઔર હયા ઔર બુદબારીસે રહે.
- (૩૯) ઈન બાતોં પર ઘમંડ ન કરે કે મેરે અંદર એસી ખુબીયા હે.
- (૪૦) અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કીયા કરે કે નેક રાહ પર કાયમ રખે.

(૫૭) ફરમાને રસુલ (સ.અ.વ)

હઝરત અલી (રદી.) ફરમાતે હે કે રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : જબ ચોદહ ખસલતેં મેરી ડિમ્મતમેં પેદા હોં તો ડીસ પર મુસીબતેં નાઝીલ હોના શુરૂ હો જાયેગી. સવાલ ક્રિયા ગયાકે વો કૌનસી હે? ફરમાયા :-

- જબ સરકારી માલકો અપની મિલકીયત બના લીયા જાયે.
- અમાનતકો માલે ગનીમત સમજ જાયે.
- ઝકાત જુર્માના (દંડ) મેહસુસ હોને લગે.
- શોહર બીવીકા તાબેદાર હોજાયે.
- બેટા મા - કા ના ફરમાન હોજાયે.
- આદમી દોસ્તોં સે ભલાઈ કરે. ઔર બાપ પર જુલ્મ કરે.
- મસ્જીદમે શૌર મચાયા જાયે.
- કૌમકા બદતરીન આદમી ડીસ્કા લીડર હો.

- આદમી કી ઈઝજત ઈસ્કી બુરાઈકે ડર સે હોને લગે.
- નશીલી ચીઝે છડે ચોક ઈસ્તિમાલ કીજાયે.
- મર્દ રેશમ પહેનને લગે.
- ગાના બજાના. (મ્યુઝીક) કો ઈખ્તેયાર કીયા જાયે.
- નાયગાન કી મેહફીલે સજાઈ જાયે.
- ઈસ વક્ત કે લોગ, અગલોં પર લાન તાન કરને લગે.

તો લોગોં કો ચીહીયે કે ફીર હર વક્ત અઝાબે ઈલાહી કે મુન્તઝીર રહે. ચાહે સુખ આંધીકી શકલમે આયે. યા ઝલઝલેકી શકલમે. યા ચહેરોકે બીગડનેકી શકલમે.
(તીર્મીઝી)

(૫૮) કુર્આન મજીદ કી અદદી માલુમાત :-

- (૧) કુર્આન મજીદકી કુલ સિપારોંકી તઅદાદ - ૩૦
- (૨) કુર્આન મજીદકી કુલ સુરતોંકી તઅદાદ - ૧૧૪
- (૩) કુર્આન મજીદકે નાઝીલ હોનેમેં ૨૨ સાલ - ૫ મહિને લગે.
- (૪) કુર્આન મજીદમેં કુલ રૂકુઅ - ૫૫૮
- (૫) કુર્આન મજીદમેં કુલ ગોલ આયતેં - ૬૨૩૬
- (૬) કુર્આન મજીદમેં કુલ આમ આયતેં - ૬૬૬૬
- (૭) કુર્આન મજીદમેં કુલ મંઝિલે - ૭
- (૮) કુર્આન મજીદમેં કુલ સિજદે - ૧૪
- (૯) કુર્આન મજીદમેં ઈખ્તેલાફી સિજદા - ૧
- (૧૦) કુર્આન મજીદમેં હુરૂફે મુક્તઆત - ૧૪
- (૧૧) કુર્આન મજીદમેં મક્કી સુરતેં કુલ - ૮૭
- (૧૨) કુર્આન મજીદમેં મદની સુરતેં કુલ - ૨૭

કુર્આન મજીદકી મંઝીલે સાત છે :-

સુરતો કે નામ	સુરતો	રકુઅ	આયતો
(૧) સુરએ ફાતિહા સે સુરએ નિસાઅ તક	૪	૮૫	૬૬૮ હૈ
(૨) ,, માઈદાહ સે ,, તૌબા તક	૫	૮૬	૬૮૫ હૈ.
(૩) ,, યુનુસ સે ,, નહલ તક	૭	૬૮	૬૬૫ હૈ.
(૪) ,, બની ઈસ્રાઈલ સે ,, ફુરકાન તક	૮	૭૬	૮૦૩ હૈ.
(૫) ,, શોઅરા સે ,, યાસિન તક	૧૧	૭૨	૮૫૬ હૈ.
(૬) ,, સાફકાત સે ,, હુજુરાત તક	૧૩	૬૬	૮૪૨ હૈ.
(૭) ,, કાફ સે ,, સુરએ નાસ તક	૬૫	૧૦૫	૧૬૦૬ હૈ.
ટોટલ	૧૧૪	૫૫૮	૬૨૩૬

(૫૯) અમલીયાત ઔર વઝાઈફ :-

રિવાયત્ત સે માલુમ હોતા હૈ કે સહાબા (રદી.) ઔર રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) દુઆએ પઢતે થે આજકલ કી તરહ તાવીઝ નહી લીખતે થે. અસલ તો દુઆ કે અલ્લાજ કો પઢના હૈ.

એક તો સુબ્હાનલ્લાહ કા લીખના હૈ. ઔર દુસરા હૈ ઊસ્કા પઢના. દોનો બરાબર નહી હો સકતે. હા લીખને મે ભી બરકત હોતી હૈ.

મતલબ યેકે રિવાયાતસે જો બાત માલુમ હોતી હૈ વો અસલ અમલીયાતમે પઢના હૈ.

લેકીન જો બચ્ચા - યા અનપઢ આદમી પઢ ન સકતા હો ઊસ્કે લીએ રિવાયતમે એક સહાબી (રદી.) સે નકલ ક્રિયા હૈ.

کَتَبَ فِي صَلَاتِهِ وَعَلَّقَهَا فِي عُنُقِهِ

યાની લીખકર ગલેમેં ડાલ દેતે. સમજદારોંકે લીએ કહી રિવાયાતમે સાબિત નહી કે તાવીઝ ગલેમેં લટકાયા ગયા હો. મૈં ઈસ્કે જાઈઝ હોનેકા ઈન્કાર નહી કરતા. મક્સદ મેરા યે બાત બતાના હૈ કે પહેલે ઝમાનેકે બુજુર્ગોમેં તાવીઝ કે નકશકા ક્યા દર્જ થા. અબ ક્યા હો ગયા હૈ.

ચુનાચે અબ તો લોગોંકા અકીદા યે હો ગયા હૈ કે જો બાત તાવીજ સે હોગી વો પઢને સે ભી નહી હોગી. ક્યુંકે લીખાહુઆ કીસી બુઝુર્ગ કા હૈ. ઊંન્કે લીખનેસે બરકત ઝયાદા હોગી ઔર પઢાહુઆ હમારા હૈ ઔર હમમેં વો બરકત કહાં ? અરે ભાઈ ! ઈન્હી બુઝુર્ગોસે લીખવાલોં હાલાંકે ઈસ્કી કોઈ દલીલ નહી. મગર રિવાજ ઈસ્કા ઈત્ના આમ હો ગયા હૈ કે અપને પઢને પર દુસરોંસે લીખવાને કા ઝયાદા પસંદ કિયા જાતા હૈ.

મેરે ખ્યાલમેં ઈસ્કા રાજ યે હૈ કે લોગ યે યાહતે હૈ કે મેહનત ન કરના પડે. બસ ! જો કામ હો બુઝુર્ગોં કે તાવીજ સેહી નિકલ જાએ ખુદ કુછ ન કરના પડે.

યાદ રખો ! યે તાવીજ સિર્ફ બચ્ચોંકે લીએ હૈ. જો ખુદ પઢનેસે આજીઝ હૈ. ઔર તાવીજ લીખનેકા તરીકા રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) સે કહીં સાબિત નહી. અલબત્તા આપ (સ.અ.વ.) કાં મામુલ થાકે આપ પઢકર દમ કિયા કરતે થે. તો આપભી દમ કિયા કરો સિર્ફ તાવીજ પર બસ નકરો.

અબ તો તાવીજકી ઐસી રસમ હો ગઈ હૈ કે બુદ્દે લોગભી તાવીજ માગતે હૈ. તરક્કી કી દુઆ કરાતે હૈ. મગર ખુદ કુછ નહી કરતે.

એક શખ્સ મેરે પાસ આયા. ઔર કેહને લગા મૈં કર્જ દાર હો ગયા હું. દુસ્તા કરો. મૈંને કહા તુમ ભી કરો તો કેહને લગે અજી ! હમારી ઝબાનમેં અસર કહાં ? મૈંને કહા ક્યું પઢતે હો ? જબ તુમ્હારી ઝબાનમેં અસર નહી હૈ. ઈસી તરહ નમાઝ ક્યું પઢતે હો ?

યાદ રખો ! યે સબ શૈતાની વસવસા હૈ. વો યાહતા હૈ કે બંદા ખુદાકે સામને રોવે ધોવે નહી. શૈતાન ઐસા દુશ્મન હૈ કે વો નેક કામ હોતા હુઆ દેખ નહી સકતા. ઈસ લીયે યે ખ્યાલ જમાયા હૈ તુમ્હારી ઝબાનમેં કહાં અસર હૈ ? જાહીરમે આજીઝી કા એઅતેકાદ હૈ. જો કે ઈબાદત હૈ. ઔર હકીક્ત મેં યે સઆદત સે મેહરૂમ કરના હૈ. ઈસ્કી અદાવત કા યહીં રંગ હૈ કે ખૈર ખ્વાહી કી સુરતેમેં બદખ્વાહી કરતા હૈ.

(વસીયતુલ ઈફાન - ૩ - ૭૯)

વહેમ પરસ્તી :-

રિવાયાત સે માલુમ હોતા હૈ કે જબ શામ હોતી હૈ તો જીજાત ઔર શયતાન નિકલતે હૈ. હદીસમેં ફરમાયા ગયા કે યાહીયે કે બચ્ચોંકો હિફાઝત કે લીયે ઘરમેં લેલો. હો સકતા હૈ શયતાનકા અસર હો જાયે.

શયતાની અસરકા યે મતલબ નહી હે કે જીસે દેખો કેહદો કે શયતાની અસર હે. આજકલ હમારી બિરાદરીમેં યે કેફિયત હો ગઈ હે કે જરાપત્તા હીલાતો કેહદીયા કે બાહરકા આસર હો ગયા. સરમેં ખુજલી આગઈ તો બાહરકા અસર હોગયા. ઔરત રાતકો ઈસ્તિન્જા કેલીયે ગઈ ઔર પાવમેં ઠોકર લગી. યા કોઈ આવાઝ હોગઈ. તો સમજતી હે કે બસ બાહરકા અસર હે. આમિલ કે પાસ દોડો. દો બજે દરવાજા ખિટખિટાઓ કે બાહર કા અસર હોગયા હે. આપ ભી અંદર સે બાહર તશરીફ લે આયે.

અંગ્રેજોંકી ચમડી ગોરી હોતી હે. વો આમ તૌર પર શહેરોં કે કિનારે રેહતે હે. ઔર ઊંન્કી ઔરતોં મેં પર્દા કા નામ નહી હોતા ઊંન્કે યહાં શરમ - હયા જૈસી કોઈ ચીઝ નહી હે. ઔર વો આમ તૌર પર શહેરકે કિનારે કહીં તાલાબ યા નદી દરિયાકે કિનારે રેહતે હે ઔર નંગાપન મેં રહેતે હે. લેકીન બહોત મુશ્કીલસે કભી કીસીકો જીન લગતા હે.

ઔર હમારા હાલયે હે કે જીસે દેખીયે સુબ્હ હુઈ તો એક જીન. બારહ બજે દુસરા જીન હાજર. દો બજે તીસરા જીન મૌજુદ. તીન બજે કોઈ ચુડેલ ચિડચિડા રહી હે. ચાર બજે કિસી ડાકન ને ડાકા ડાલા હે. બસ યહી સિલસિલા હે.

અસલ બાત યે હે કે ન તહારત (પાકી) કા એહતિમામ હે. ઔર ન નમાઝ કા એહતિમામ. યકીન ઔર ઈમાનકી બુન્યાદી કમજોરી હે. તો હર વહમ કો સમજતે હે કે બડી બાત હે. હર ખ્યાલકો શયતાન ઔર જીનકા હાલ સમજતે હે. હાલાંકે મોમિન સે તો જીન દુર ભાગતા હે.

કિતાબોં મેં લીખા હે કે જીસ તરહ શયતાની અસર બાજ મરતબા ઈન્સાનો પર હોતા હે. એસે હી જીન્નાત ઔર શયતાન પર ઈન્સાન કા અસર હોજતા હે.

એક આદમી ઝિક્ર કરનેવાલા હોતા હે. ઔર ઊંસ્કે પાસ શયતાન યા જીન આતા હે તો વો પટકી ખા જાતા હે. તો જન્નાતોંમે ચર્ચા હોતા હે. ઔર વો ભી આપસમેં કેહને લગતે હે કે “ઈસ્કો આદમી લગ ગયા હે” જૈસે હમ લોગ કેહતે હે. જીન લગા હે. ભુત લગા હે. તો વો ભી બાતેં કરતે હે કે ઊંન્કો ભી કોઈ “વલસાડી” લગા હે. જીસ્કી વજહસે યે અસર હુઆ હે. તો તુમ્હે જીસ તરહ ઈન્કા અસર મેહસુસ હોતા હે. ઈસી તરહ ઊન પર ભી હમારા અસર હોતા હે.

મતલબયે હે કે ઝિક્ર કરનેવાલેકે પાસ જીન આતા હે. તો વો ભી અસર લેતા હે. હદીસ શરીફમે હે કે જબ શામકા વક્ત હોતા હે. તો શયતાન નિકલતે હે. ઊંન્કે અસરસે બચેનેકે લીયે મગરિબ કી નમાઝ રખી ગઈ હે.

લેકીન હમેં ઈસ્કો અદા કરનેકી ફુરસત કહા ? ઔર ફીર બુરા હાલ ઈસ વજહસે હોતા હે કે ઈમાન - યકીન કી કમઝોરી સે હમ એક ખુદાસે નહીં ડરતે. તો ફીર આજીઝ મખ્લુકસે ડરને લગતે હૈ. અલ્લાહ તઆલા હમારી હિફાઝત ફરમાયે. ઔર ઈમાન કે કમાલ સે નવાઝે. (આમીન)

અબયંદ વઝાઈફ મોઅતબર કિતાબોંકે હવાલે સે નકલ કિયે જાતે હૈ. જીન્કો બુઝુર્ગોને મુજરબ બતાયા હૈ. યાની ઊન્કો જરૂરત કે મૌકે પર અમલ કરકે આજમાયા જાયે. ઈ.અ. ઊસ્કા બેહતર નતીજા હાસિલ હોગા.

યે બાત જરૂર યાદ રહે. કે કીસી અમલ સે કોઈ નાજાઈઝ ફાયદા ન ઊઠાયે. વરના નુકશાન ઊઠાયેગા - ઊમ્મતકો ફાયદા પહોંચાનેકે લીએ બેગર્જ હોકર સિફ મખ્લુકકી ખિદમતકે લીયે ઈસ્તિમાલ કરે.

(૬૦) વઝાઈફ :-

(૧) ઈસ્લાહે નફસકે લીએ દુઆ :-

હુઝુર (સ.અ.વ.) ને અપની ઊમ્મતકો નફસકી જાલોંસે બચનેકે લીએ અજીબ દુઆ તાલીમ ફરમાઈ હૈ. ઈસ દુઆકો રોઝાના ૭૦ મરતબા પઢનેકા મામુલ બનાલેના ચાહીયે. દુનિયા - આબેરત દોનોં જહાનકી દુરૂસ્તી ઈસ દુઆકી બરકતસે હોતી હૈ.

يَا حَقُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ وَلَا تَكُنْ لِيْ نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ

“યા હય્યુ યા કય્યુમ બિરહમતિક અસ્તગીસ અસ્લીહુલી શઅની કુલ્લહું વલા તકીલ્ની ઈલાનફસી તરફત એન”

જબ આદમી ઈસ રાસ્તે કો ચલતા હૈ. ઔર કીસી આરિફ કામિલકી સોહબત મીલતી હૈ તબ નફસકે છુપે હુએ મકર (ચાલબાઝી) કા પતા ચલતા હૈ.
(મઅરિફતે ઈલાહીયહ પેજ - ૪૭૦)

(૨) કૈદકી સખ્તી સે તજાત :-

હઝરત ઔફબિન માલિક (રહ.) કે સાબઝાદેકો કાફિરોંને કૈદ કર દીયાથા ઔર મજબુત જકડ દીયા. ઊન પર બહોત ઝયાદા સખ્તી કી જાતીથી. ઔર ભુકાભી રખા

જાતા થા. ઊંઘોને અપને વાલિદકે પાસ કીસી તરહ અપને અહવાલકી ખબર દી ખબર ભેજકે હુઝુર (સ.અ.વ.) સે દુઆ કરાએ. હુઝુર (સ.અ.વ.) કો જબ ઈતેલાઅ પહોંચી તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે ઈન્કે પાસ યે કેહલા ભેજોકે અલ્લાહ તઆલાસે ડરતે રહે (તકવા ઈખ્તેયાર કરે) ઓર ઈસીપર તવક્કુલ (ભરોસા) કરે. ઓર શુબ્હ-શામ યે આયત પઢે.

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْبُؤْمَيْنِ رُؤُوفٌ رَّحِيمٌ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْاْ
فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ (سورة توبه)

લકદ જાઅકુમ રસુલુમ મિન અન્ફુસિકુમ અઝીઝુન અલૈહી મા અનીતુમ હરીસુન અલૈયકુમ બિલ મુઅમિનીન રઉફુર્રહીમ ફઈન તવલ્લંવ ફકુલ હસ્બિયલ્લાહુ લાઈલાહ ઈલ્લાહુવ અલૈહી તવક્કલું વહુવ રબ્બુલ અર્શીલ અઝીમ.

(સુરએતૌબા - રૂકુઅ - ૧૨)

ઈન્કે પાસ જબ ઈતેલાઅ પહોંચી તો ઊંઘોને ઈસ આયત શરીફાકો પઢના શુરૂ ક્રિયા. તો ખુદબખુદ એકદીન વો તસ્મે ટૂટ ગયે. ઓર યે ઈન્કી કૈદસે છુટકર ભાગ આયે. ઓર કુછ જાનવર ભી ઊન્કે અપને સાથ પકડ લાયે.

ઈન સહાબી (રદી.) કો ઈસકા કયા ગુમાન હોસકતા થા કે યહી કાફિર જોઈસ કદરે સન્ન જુલ્મ પર ઊતરે હુએ હૈ. ઊંઘીકે માલસે ઊંઘી રોઝી મુકદ્દર હૈ.

(ફઝાઈલે સદકાત પેજ - ૩૧૮)

(૩) એહલો - અયાલ કી આફિયત કેલીએ મુજર્બ અમલ :-

એક સહાબી (રદી.) ને અર્ઝ ક્રિયા યારસુલુલ્લહ (સ.અ.વ.) મુઝે અપની જાન ઓર અપની ઓલાદ ઓર અપને એહલો - અયાલકે બારેમં નુકશાનકા ડર રહેતા હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા સુબ્હ-શામ યે પઢલીયા કરો.

بِسْمِ اللَّهِ عَلَى دِينِي وَنَفْسِي وَوَلَدِي وَاهْلِي وَمَالِي ۖ

બિસ્મિલ્લાહી અલાદીની વનફસી વવલદી વઅહલી વમાલી

ચંદ દીનોંકે બાદ યે શપ્સ આયે તો આપ (સ.અ.વ.) ને પુછા અબ કયા હાલ હૈ ? અર્ઝ કિયા. કસમ હૈ ઊંસ જાતકી જીસ્ને હકકે સાથ આપકો નબી બનાકર ભેજા - મેરા સબ ખૌફ ગાઈબ હોગયા. (કન્ઝુલ ઊમ્માલ જીલ્દ/૨ કિશ્કુલે મઅરફત પેજ - ૭૫)

(૪) તદબીરે મગફીરત :-

ફરમાયા જબ ખતા હો જાયે ફૌરન. **اَسْتَغْفِرُ الله** તમામ જંદગી “અસ્તગફીરૂલ્લાહ” કેહતે રહો માફી માગતે રહો ઔર “રબ્બીગફીર વરહમ” કેહતે રહો યે “સરકારી મજમુન” માફી કા હૈ.

હમારી ખતાએ મેહદુદ ઔર ઊન્કી મગફીરત લામેહદુદ. ઈસ્તિગફારકી તાકતકો મામુલી મત સમજો. ઈન્શાઅલ્લાહ આખરી ઊંત્ર મેં પાક સાફ હોકર મરોગે.

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ પઢોતો યે ખ્યાલ કરોકે ગેરમેહદુદ મગફીરત ઔર રહમતકી હમારે ઊપર બારિશ હોગઈ. ઔર હમારી સબ ખતાએ માફ હોગઈ. યે દવા હૈ ગુનાહોં કે ઝેહર કી.

જબ ગુનાહોંકા ઝેહર ખાયાતો દવા ખાનેમેં કયું દેર કરતે હો ? ફૌરન ઈસ્તિગફાર કી દવા ખાઓ. યે ખુદાકી અતા કી હુઈ દવા હૈ. ઊન્કી તાકતકે સામને ગુનાહોંકી કયા તાકત ?

ઈસ્તિગફાર કરનેકે બાદ અપની મગફેરતકા ૧૦૦ ફીસદ (૧૦૦%) ઊમ્મીદ વાર રેહના ચાહીયે. (કિશ્કુલે મઅરીફત - પેજ - ૫૧૭)

(૫) દરિયાકે મોજોંકે બરાબર ખતાએ માફ હો :-

હુસુર (સ.લ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા. જો શપ્સ હર ફર્જ નમાઝકે બાદ “૩૩ મરતબા સુબહાનલ્લાહ” “૩૩ મરતબા અલ્હમ્દુલિલ્લાહ” “૩૪ મરતબા અલ્લાહુઅકબર” ઔર એક મરતબા.

**لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْهَيْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**

“લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહું વહદહું લા શરીક લહું લહુલ મુલ્કુ વલહુલ હમ્દુ વહુવ અલા કુલ્લી શૈઈન કદીર.”

પઢલીયા કરે. ઊસ્કી ખતાએ માફ કર દીજાયેગી અગર યે દરિયાકે જાથ (ફીશ) કે બરાબર હો. (બુખારી - મુસ્લિમ)

(૬) તોકરીકા તબાદલા (બદલી) રોકતેકા વઝીફા :-

એક સાહબને કહા મેરા તબાદલા (બદલી) બહોત તકલીફ વાલી જગા પર હો રહા હૈ. તો ફરમાયા હર નમાઝકે બાદ યે દુઆ પઢો.

رَبِّ ادْخُلْنِيْ مَدْخَلَ صَدَقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مَخْرَجِ صَدَقٍ
وَاجْعَلْ لِّيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا ۝

રબ્બી અદખિલ્ની મુદખલ સિદકીવ વઅખરિજની મુખરજ સિદકીવ વજઅલ્લી મીલ્લદુન્ક સુલતાન નસિરા. (કિશ્કુલે મઅરિકત - ૫૨૦)

(૭) દુશ્મનોંકી અદાવત ઔર સખ્ત બિમારી દુર કરતેકા અમલ :-

કીસીકી દુશ્મનોસે લડાઈ હો. યા કોઈ કામ અટક ગયા હો ઔર ઊસ્કી તદબીરસે આજીઝહો. યા કિસી સખ્ત બિમારી ઈલાજસે તબીબોને જવાબ દે દીયા હો તો ઈસ દુઆકો પઢનેસે લતીફઅે ગયબીયહ જાહીર હોગા. કે વો કામ બન જાયેગા. ઔર પઢને વાલેકો માલુમ ભી નહોગા કે યે કામ કીસ તરહ હુઆ.

كَهَيْعَصْ أَنْصُرْنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ۝ وَافْتَحْ لَنَا
فَائِذَكَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ۝ وَاعْفِرْ لَنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ۝
وَارْحَمْنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ۝ وَارْزُقْنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ
الْزَّارِقِينَ ۝ وَاحْفَظْنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ الْحَافِظِينَ ۝ وَاهْدِنَا
وَنَجِّنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

કાફ - હા - યા - ઐન - સુવાદ - ઊન્સુરના ફઈત્રક ખયરૂત્રાસિરીન - વફત્હલના ફઈત્રક ખયરૂલ ફાતિહીન વગાફિરલના ફઈત્રક ખયરૂલ ગાફિરૂન વરહમ્ના ફઈન્નક ખયરૂરાહિમીન - વરઝુકના ફઈન્નક ખયરૂરાઝીકીન વહફજના ફઈન્નક ખયરૂલહાફિઝન - વહદીના વનજજેના મિનલ કવમી જજાલિમીન.

(કમાલાતે અઝીઝીયહ પેજ - ૨૧૫)

(૮) નિકાહમે આસાની ઔર તિજારતમે બરકતકે લીએ :-

નેક આદમીકે કુર્તે ટૂંકડે પર યે આયત વુજુકી હાલતમે લીખકર

قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

દૂકાન યા મકાન યા કારોબાર કી જગાપર લટકાદે ખુબ આમદની હોગી.

અગર કાગજ પર લીખકર કીસી બેકાર આદમીકે હાથમે બાંધદે તો કામ મીલ જાયે. અગર કીસીને કહી નિકાહકા પૈગામ ભેજાહો. ઊસ્કે બાજુ પર બાંધતો ખુદકે ફઝલસે ઊસ્કા પૈગામ મંજૂર હો. (રેહનુમાએ અમલીયાત પેજ - ૯૮)

(૯) ઊગ્રમે બરકત ઔર બિમારીયોં સે હિફાઝત કે લીએ :-

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ الرَّحِيمِ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْاْ
فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۝ (سورة توبه)

લકદ જાઅકુમ રસુલુમમિન અન્ફુસિકુમ અઝીઝુન અલૈહી મા અનીતુમ હરીસુન અલૈયકુમ બિલમુઅમિનીન રઊફુર્રહીમ - ફઈન તવલ્લવ ફકુલ હસ્બિયલ્લાહુ લાઈલાહ ઈલ્લાહુવ અલૈહી તવક્કલુ વહુવ રબ્બુલઅર્શીલ અજીમ.

(સુરએતૌબા રૂકુઅ - ૧૨)

ઇસ આયતકો નમાઝકે બાદ પઢનેસે ઊગ્રમે બરકત હોતી હૈ. બિમારીયોંસે હિફાઝત હાસિલ હોતી હૈ. ઔર ઈન્શાઅલ્લાહ જન્મત નસીબ હોગી.

(રેહનુમાએ અમલીયાત પેજ - ૧૨૧)

(૧૦) ગમ ઔર બેચેની દુર કરનેકે લીએ :-

(૧) રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈશાદ ફરમાયા કે જીસ શખ્સકો બેચેની. ગમ. પેશ આયે. ઊસ્કો ચાહીયે કે યે કલેમાત પઢે. મુશ્કીલે આસાન હો જાયેગી.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

લાઈલાહ ઈલ્લાહુલ હલીમુલકરીમ લાઈલાહ ઈલ્લાહુલ રબ્બુલ અર્શીલ અજમ. લાઈલાહ ઈલ્લાહુલ રબ્બુસ - સમાવાતી વલ અર્દે વરબ્બુલ અર્શીલ કરીમ. (બુખારી - મુસ્લિમ)

(૧૧) નિગાહકી તેઝી ઔર કુવ્વતકે લીએ :-

લફ્ઝે **اللَّهُ** “અલ્લાહ” તખ્તી યા કાગઝ પર બડે હરફોસે લીખકર ઊસ પર નજર જમાયા કરે ઈ.અ. નિગાહ તેઝ હોગી. ઔર નજર કો કુવ્વત હાસિલ હોગી (હઝરત મૌલાના હુસૈન અહમદ મદની રહ.)

(૧૨) હર પરેશાની કા ઇલાજ :-

અગર કોઈ સખ્ત બિમારી. યા પરેશાની હો તો ૫૦૦ મરતબા

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ “યા અરહમર્રાહીમીન”

પઢકર દુઆ કરની ચાહીયે.

(૧૩) ઇલાજે બલા :-

એક સાહબને અર્જ ક્રિયાકે હઝરત એક સખ્ત બલા આને વાલી હૈ. યાની આસ્માનસે યાદગીડી ગીરને વાલી હૈ. ફરમાયાકે ૭૮૬ મરતબા

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ઔર આયતુલકુર્સી પઢકર યે દુઆ કરો કે અલ્લાહ તઆલા અપની તમામ મખ્લુકકી જાન - માલ કો ઈસસે બચાલે. ઔર તમામ દુનિયાકે મુસલમાનોકે ઘરોંકા હિસાર કરલો.

(કિશ્કુલે મઅરેફત પેજ - ૫૧૭)

(૧૪) ડરાને વાલે ખ્વાબકો બંદ કરતેકે લીએ :-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ (در خواب نہ رسد)

બિસ્મિલ્લાહિરરહમાનિરહીમ. યા અય્યુહલ્લજીન આમનુસ્બેરૂ વસાબેરૂ વરાબિતું
વત્તકુલ્લાહ લઅલકુમ તુફલિહુન.

તાવીઝ બનાકર ગલેમેં ડાલો બુરે ખ્વાબ બંદ હો જાયેગેં.

(આઈનએ અમલિયાત - ૨૧૮)

(૧૫) હિફઝત કી મુજરબ દુઆ :-

હઝરત આમિર બિન કેસ (રદી.) ને ફરમાયા કે જબ મેં સુબ્હ કો ચાર આયતેં
કુરઆનમજીદકી પઢલું તો મુઝે યે ફિકર નહી રેહતી કે સુબ્હ કો કયા હોગા? ઔર
શામકો કયા? વો આયતેં યે હે.

مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ
فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِ ۝
وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۝ وَإِنْ يَرِ
بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ ۝
سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۝

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا ۝ (ابن منذر)

- (૧) બિસ્મિલ્લાહિરરહમાનિરહીમ. મા યફતહીલ્લાહું લિઝાસિ મીરરહમતીન ફલા
મુમ્સિકુ ફલા મુરસિલલહું મિન્બઅબ્દીહી.
- (૨) ઈય્યમ્સસ્કુમુલ્લાહું બિદુરીન ફલા કાશિફ લહું ઈલ્લાહુવ વઈય્યોરીદક
બિખેરીન ફલા રાદ્ લિફદલિહી.
- (૩) સયજઅલુલ્લાહ બઅદ ઊસ્રી યુસ્રા.
- (૪) વમા મિન દાબ્બતિન ફિલ્અદે ઈલ્લા અલલ્લાહી રીઝકુહા.

(મઆરિકુલકુરઆન - ૭ પેજ - ૩૧૮)

(૧૬) જબ દુશ્મન સતા રહા હો :-

જબ દુશ્મન સતા રહા હો તો. ઊસ્કી ઈજાસે હિફાઝતકી નિયત સે મગરિબકે બાદ ૨૧ મરતબા **يَا قَائِصُ** પઢકર દુઆ કરો. ઈ.અ. મગલુબ (દબ) હો જાયેગા.

ઈસી તરહ સુબહશામ “હિઝબુલબહર” કા મામુલ બનાયે. ઔર સુરએનાસ. સુરએ ફલક. સુરએ ઈબ્લાસ. તીનતીન મરતબા પઢકર અપને બદન પર દમ કરે.

ઔર અલ્લાહ તઆલાકો - વલી - નાસિર - રબ્બુલ આલમીન રહમાન - રહીમ - હોનેકો સોચે. ઈસીકે માલિક - હાકિમ ઔર હકીમ હોનેકો સોચે. હર મુશ્કીલકા હલ (ઈલાજ) ઈસીમે હૈ.

(મજાલીસુલ અબરાર - ૧ પેજ - ૧૦૬)

(૧૭) મુશ્કીલકો હલ કરનેકા તુસ્બા :-

ગઝવએ ખંન્દક મેં આપ (સ.અ.વ.) ખુદ તશરીફ લાવે ઔર ખંન્દક કે અંદર ઊતર કર આપ (સ.અ.વ.) ભી ઊસ્મે શામિલ હોગયે. ઔર કુદાલ અપને મુબારક કાથમેં લેકર પથ્થરકી ચટાન પર એક ઝરબ (ફટકા) લગાયા. ઔર યે આયત પઢી.

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۚ لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَةٍ

વતમ્મત કલિમતું રબ્બિક સિદકવ વઅંદલા. લામુબદદીલ લિકલામાતિહી.

ઈસીસે માલુમ હુઆકે કીસી મુશ્કીલકો હલ કરનેકે લીએ ઈસ આયતકા તિલાવત કરના એક મુજરબ તુસ્બા હૈ.

(મઆરિકુલ કુર્આન. જુલ્દ /૭ પેજ - ૧૦૬)

(૧૮) આમાલકી કોતાહી પુરી હોનેકા અમલ :-

રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા :

**فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ۚ
وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ
تُكْهِرُونَ ۚ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ
مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ
تُخْرَجُونَ ۚ**

(મચારિકુલ કુર્આન જીલ્લ / દ પેજ ૭૩૦)

(ક્રમાલાતે અંગીત્રીયહ પેજ - ૧૬૮)

(ઈન્શાઅલ્લાહ)

يَا رَبِّ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا اَبَدًا ۖ عَلَى حَبِيبِكَ خَيْرِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ

(૨૧) કોઈ તકલીફ ન પહોંચા સકે :-

હઝરત અલી (રદી.) સે નકલ ક્રિયા હૈ કે હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઊંચે ચંદ કલેમાત સીખાઅ. જુસ્કો યે બાદશાહ કે પાસ ઔર હર એસી ચીજકે પાસ જો ઈન્હે ખતરેમેં ડાલે. પઢે.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ
السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ عِبَادِكَ ۝

લાઈલાહ ઈલ્લાહુલ્લીમુલ્કરીમ સુબ્હનલ્લાહિ ખિસ્સમાવા તિસ્સબ્સીવ રબ્બિલ અર્શિલ અઝીમ. વલ્હમ્દુલિલ્લાહિ રબ્બિલઆલમીન ઈન્ની અઉઝુ બિક મિન શરિં ઈબાદિક.

અબુ રાફેઅ (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન જાઅફર (રદી.) ને અપની બેટી કી શાદી હજજા બિન યુસુફકે સાથ કરદી. તો ઈસ બેટી સે કહા કે જબ હજજાજ તેરે પાસ આયેતો યે કેહના (ઊપર લીખી હુઈ દુઆ)

ઔર દાવેસે કહા હુઝુર (સ.અ.વ.) કો જબ કોઈ મામલા પેશ આતા. ઔર રંજ મે મુબત્લા કરતા. તો ઈસ દુઆકો પઢતે.

રાવી કેહતે હૈ કે હજજાજ ઊન્કી બેટીકો તકલીફ ન પહોંચા સકા.

(હયાતુસ્સહાબા (રદી.) જુલ્દ/૩ પેજ - ૪૦૮)

(૨૨) અલ્લાહ કે અઝાબકો મૌફુફ કરનેકા તુસ્ખા :-

હઝરત અનસ (રદી.) હુઝુર (સ.અ.વ.) કા ઈર્શાદ નકલ ફરમાતે હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હૈ કે મૈં કીસી જગા અઝાબ ભેજનેકા ઈરાદા કરતા હું મગર વહાં એસે લોગોંકો દેખતા હું જો.

(૧) મસ્જીદોંકો આબાદ કરતે હૈ.

(૨) અલ્લાહકે વાસ્તે આપસમે મોહબ્બત રખતે હૈ.

(૩) આખિરે રોતોં મે ઊઠકર ઈસ્તિગફાર કરતે હૈ. તો અઝાબકો મૌફુફ કર દેતા હું.

(ફઝાઈલે નમાઝ પેજ - ૩૨)

(૨૩) કીસી ચીઝકા નુકશાન ન હોતેકી દુઆ :-

હઝરત ઊસ્માન બિન અફફાન (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે હુઝુર (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા જો બંદા હર દીનકી સુબ્હ ઓર શામકો ત્રીન મરતબાયે દુઆ પઢે. ઊસ્કો કોઈ ચીઝ નુકશાન નહી પહોંચાયેગી.

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّهُ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا
فِي السَّمَاءِ ۝ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝

બિસ્મિલ્લાહીલ્લજી લાયદુર્દ મઅ ઈસ્મિહી શૈઈઊન ફીલ અર્દી વલાફિસ્સમાઅ વહુવસ્સમીઊલ અલીમ. (અબુદાવુદ શરીફ)

(૨૪) પહાડંકે બરાબર કર્મ અદા હોતેકી દુઆ :-

હઝરત અલી (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે એક મુકાતબ ગુલામ ઊન્કી બિદમતમે હાજર હુઆ ઓર અર્ઝ ક્રિયા કે

જૌ અપની (ગુલામીસે આઝાદહોનેકે લીએ) કિતાબતકો કિંમત અદા કરનેસે આજીઝહું આપ મેરી મદદ ફરમાઈયે.

હઝરત અલી (રદી.) ને ફરમાયા કયા ? મૈં તુજે વો કલેમાત બતાઊં જો હુઝુર (સ.અ.વ.) ને મુજે તાલીમ ફરમાયે. અગર તેરે ઊપર પહાડકે બરાબર ભી કર્મ હોગાતો અલ્લાહ તઆલા તેરા કર્મ ઊતાર દેગા. તુમયે દુઆ ક્રિયા કરો.

اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ
عَنْ سَوْأِكَ ۝

અલ્લાહુમ્મકફિની બિહલાલિક અન્હરામિક વઅગ્નિની બિફઝલિક અમ્મન સિવાક (તિર્મિઝી)

(૨૫) ગમ ઓર કર્મ દુર કરતે કી દુઆ :-

હઝરત અબુ સઈદ ખુદરી (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે એક શખ્સને અર્ઝ ક્રિયા યા રસુલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) મુજે ગમ ઓર કર્મોને ઘેર લીયા હૈ. યાની ઝિયાદા કર્મકી

વજહસે પરેશાનહું. હુજુર (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કયા મેં તુજે એસી દુઆ બતાડી ? કે અલ્લાહતઆલા તેરે ગમકો દુર કર દે. ઓર કર્ગકો અદા કરદે. અર્ઝ કિયા જરૂર બતાઈયે. આપ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા. સુબ્હ શામ યે દુઆ માગો.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَأَعُوذُ بِكَ
مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ وَالْجُبْنِ
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ ۝

અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અઊઝુબિક મિનલ હમ્મી વલહઝનિ વઅઊઝુબિક મિનલ અજઝી વલકસ્બી વઅઊઝુબિક મિનલ બુખ્લી વલજુબ્ની વઅઊઝુબિક મિન ગલબતિદ દૈની વકહરીરીજાલ.

(મિશકાત)

(૨૬) ઔલાદ (લડકા) હાસિલ હોને કે લીએ :-

ઔલાદેનરીના (લડકા) હોનેકે લીએ.

رَبِّ هَبْ لِي وَلِيًّا ۝

રબ્બી હબની વલીયા.

૧૦૫ મરતબા એક નમાઝકે બાદ યા હર નમાઝકે બાદ પઢલીયા કરે.

(મજલીસે અબરાર જી/૨ પેજ - ૧૪૩)

(૨૭) ના ફરમાન બીવી યા શોહરકે લીએ :-

અગર ઔલાદના ફરમાન હો યા બીવી ના ફરમાન હો યા શોહર જાલીમ હો. યા અફસર જાલીમ હો. યા મોહલ્લેકા કોઈ દુશ્મન સતા રહા હો. તો યે વઝીફા નિહાયત મુજરબા હૈ. ઈશા કી નમાઝકે બાદ ૨૦૦ મરતબા પઢે. અવ્વલ આપિર દુરૂદશરીફ ૧૧-૧૧ મરતબા પઢે. ૪૦ દિનકે બાદ હરરોજ ૨૧ મરતબા પઢ લીયા કરે. વઝીફા યે હૈ.

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ يَا خَالِقَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
يَا غَزِيْرُ يَا لَطِيْفُ يَا غَفَّارُ ۝

યા મુક્લ્લીબ કુલુબુ વલ અબ્સાર વયા ખાલિકલ લયલી વત્રહારી યા અઝીઝુ. યા લતીફુ - યા ગફ્ફારુ.

કીરાયાદાર શરારત કરતા હોતો ભી યહી અમલ કરે.

(મજલીસે અબરા જીલ્લ / ૧ પેજ - ૨૯)

(૨૮) બિમારોં કી સેહતકે લીએ :-

(૧) કમસેકમ - ૧૧ મરતબા અલ્લહુશરીફ પઢકર પાની પર દમ કરકે પીલાએ. ઔર જયાદા મરતબા સુરએ ફાતિહા પઢકર દમ કરકે પાની પીલાતે રહે. જીસ કદર જયાદા મરતબા સુરએ ફાતિહા પઢી જાયેગી અસર બઢતા જાએગા. બિમારોંકો ઈસ અમલસે બહોત જલ્દી અલ્લાહતઆલાકી રહમત સે શિફા હોતી હે. ઈસ્કા ગમ સુરએશિફા ભી હે.

(મજલીસે અબરા જીલ્લ / ૨ પેજ - ૩૭)

(૨) કુર્આન મજીદકી નીચે લીખી હુઈ છે આયતોંકો “આયાતે શિફા” કહા જાતા હે. હઝરત શાહ વલીયુલ્લાહ મોહદીસ દેહલ્વી (રહ.) ને અપની કિતાબ શિફાઊલ - અલીલ મેં ઈસ્કી બહોત તારીફકી હે. યે આયતેં બિસ્મિલ્લાહ ઔર સુરએ ફાતિહાકે સાથ પઢકર બિમાર પર દમ કરે યા રકાબીમેં લીખકર પાની સે ધોકર બિમારકો પીલાયે.

ઈન્શા અલ્લાહ હર બિમારીસે શિફા હોગી.

وَيَشْفِ صَدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ۖ وَشِفَاءُهَا فِي الصُّدُورِ
يَخْرُجُ مِنْ بَطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءُ
لِلنَّاسِ ۖ وَنُزِّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ۖ

(૧) વયશ્કી સુદુર કલ્મીમ મુઅમિન (પા-૧૦ રૂકુઅ - ૮)

(૨) વશિફાઊલ્લીમા ફીસ્સુદુર (પા-૧૧ - રૂકુઅ - ૧૧)

(૩) યખરૂજ મિન બુતુનિહા શરાબુન મુખ્તલિફુન અલ્વાનુહુ ફિહી શિફાઊલ્લીનાસ (પા-૧૪ રૂકુઅ - ૧૫)

(૪) વનુનઝલેલું મિનલ કુર્આનિ માહુવ શિફાઊલ વરહમતુલલીલ મુઅમિનીન. (પા-૧૫ રૂકુઅ - ૮)

(૫) કુલ હુવ લિલ્લજન આમનું હુદવ વશિફાઅ. (પા - ૨૪ રૂકુઅ - ૧૮)

(૨૯) બચ્ચાંકી હિફાઝત કે લીએ :-

(૧) રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) હઝરત હસન (રદી.) ઓર હઝરત હુસૈન (રદી.) પર યે દુઆ પઢકર દમ ક્રિયા કરેતે થે ઓર ફરમાયા કરતે થે કે તુમ્હારે દાદા ઈબ્રાહીમ (અ.લ.) ઈસ્માઈલ (અ.લ.) ઓર ઇસ્હાક (અ.લ.) ત્વી યહી પઢા કરતે થે.

(મુસ્લિમ શરીફ)

યે દુઆ લીખકર બચ્ચેકે ગલેમેં બાંધદે. તો ઈન્શાઅલ્લાહ હર તરહસે મેહફુઝ રહેગા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ اَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ
التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ
مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ۝ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۝

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ.

અઊઝુબિકલિમાતિલ્લાહિતામ્મતિ મિન શરિ મા ખલક બિસ્મિલ્લાહીલ્લજી લાયદુર મઅઈસ્મીહી શયઊન ફિલઅર્દી વલા ફિસ્સમાઅ વહુવસ્સમીઊલ અલીમ. લાહવલ વલાકુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહીલ અલીય્થીલ અજમ.

(૨) નજરેબદકે લીએ અવ્વલ - આખિર દુરૂદ શરીફ પઢકર યે દુઆ પઢે ઓર બચ્ચે પર દમ કરે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ
كَفَرُوا لَيُكِيدُوا لِقَوْنِكَ بِأَبْصَارِهِمْ لِنَأْسِمُعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ
إِنَّهُ لَهْجُنُونٌ ۝ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝

વઈયકાદુલ્લજીન કફરુ લયુજલિકુનક બિઅબ્સારિહીમ લમ્મા સમી ઊજજીક વયકુલુન ઈન્નહું લમજનુન. વમાહુવ ઈલ્લા ઝીકરુલ લીલઆલમીન.

(તિબ્બેનખવી (સ.અ.વ.) પેજ - ૧૬૦)

(૩૦) જાલીમ કા ગુસ્સા ઠંડા કરાવે કા અમલ :-

الرَّؤْفُ الرَّحِيمُ الْحَلِيمُ الْحَنَّانُ الْمُنَّانُ ۝

અરઊકુર્રહીમુલ હલીમુલ હન્નાનુલ મન્નાન

ઈન કલેમાત કા ઝિક કરનેવાલા હર બુરાઈસે અમનમે રહેતા હૈ. જોશ ખાતી ડાંડીમે ફુંક માર દે તો જોશ ખત્મ હોજાયે. ઈસ્કો લીખકર જાલીમકે પાસ જાએ તો નુકશાન ન પહોંચા સકે ઔર ઊસ્કા ગુસ્સા દેખતે હી ઠંડા પડ જાયે. જો ખ્વાહીશાતમે પડા હો વો ઈસ્કો પઢેતો ઊસ્કી ખ્વાહીશાતકો અલ્લાહ તઆલા દૂર કરદે.

(શમ્સુલ મઆરિફ)

(૩૧) બુરી આદતોં સે બચવે કી દુઆ :-

હઝરત ઊમ્મે મઅબદ (રદી.) ફરમાતી હૈ કે મૈને હુઝુર (સ.અ.વ.) સે યે દુઆ માગતે સુના હૈ.

اللَّهُمَّ طَهِّرْ قَلْبِي مِنَ التَّفَاقُحِ وَعَلَيَّ مِنَ الرِّيَاءِ وَلِسَانِي
مِنَ الْكَذِبِ وَعَيْنِي مِنَ الْخِيَانَةِ فَإِنَّكَ تَعْلَمُ
خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ۝

અલ્લાહુમ્મ તહદીર કલ્બી મિત્રિફાક વઅમલિ મિનરિયાઅ વલિસાની મિનલ કિજબિ વઅની મિનલ ખિયાનતી ફઈન્નક તઅલુમું ખાઈનતલ અઅયોની વમા તુખ્ફીસ સુદુર.

(બયહકી)

(૩૨) કોઈ મુશ્કીલ કામ-ચા ગમ હોતો :-

જીસ શખ્સ પર કોઈ ગમ આ જાયે - યા કોઈ કઠીન કામ પેશ આયેતો

يَا بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝
યા બદીઅસ્સમાવાતિ વલ અદિ

૭૦ હઝાર મરતબા ઔર એક કોલકે મુતાબિક. એક હઝાર મરતબા પઢે. ઈન્શાઅલ્લાહ ગમ દુર હો જાયેગા. ઔર ઊસ્કા કામ પુરા હોગા.

(૩૩) કીસી ચીઝકો ખ્વાબમે દેખતા હોતો :-

વસ્તુ કરકે કિબ્લેકી તરફ મુંઝ કરકે ઈત્નાપઢેકે સો જાયે. તો વો ખ્વાબમેં જીસ ચીઝકો દેખનેકી ખ્વાહીશ રખતા હોગા. દેખ લેગા - દુઆયે હૈ

يَا بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝
“યાબદિઅસ્સમાવાતિ વલઅદિ.”

(મઝાહિરે હક જીલ્દ / ૨ પેજ - ૮૯)

(૩૪) દુશ્મનોંકે તાનોંસે ઔર બદબખ્તીસે બજાતકે લીએ :-

હુઝુર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા :

અય લોગોં પનાહ માંગો સખ્તીમે મુબ્તલા હોનેસે ઔર બદબખ્તીકે પકડ લેનેસે. ઔર હર બુરે ફેસલે સે. ઔર દુશ્મનોંકી લાઅનત મલામત સે- દુઆયે હૈ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرَكِ
السَّقَاءِ وَسُوءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ ۝

અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અઝિઝુબિક મિન જહદીલ બલાઈ વદરકિશિશકાઈ વસુઈલ કજાઈ વશમાતતિલ અઅદાઅ.

(ફિશ્કુલે મઅરેફત - ૨૨૧)

(૩૫) હર ચીઝકે લીએ કાફી :-

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ખુબૈબ (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે એક રાત જબ બારિશ હો રહીથી: ઔર સખ્ત અંધેરા થા હમ રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) કો તલાશ કરતે હુએ નિકલે. જબ હમને આપ (સ.અ.વ.) કો પા લીયા. તો ફરમાયા. કહો. મૈને કહા. કયા કહું ? ફરમાયા : કુલહુવલ્લાહુંઅહદ ઔર કુલઅઝિઝુબિરબીલફલક ઔર કુલ અઝિઝુબિરબીન્નાસ (પુરીસુરતે) સુબહ શામ પઢલીયા કર યે તુઝે હરચીઝકે લીયે કાફી હો જાયેગી.

યાની યે તીનોં સુરતેં હર બુરાઈસે હિફાઝતકે લીએ કાફી હૈ. યા ઈન્કા પઢનેવાલા અગર કોઈ દુસરા વઝીફા ન પઢસકે તો યે સુરતેં હી ઊસે તમામ વઝાઈફ સે બેનિયાઝ કર દેગા. ઔર હર બુરાઈસે મહફૂઝ રહેગા.

આજ હર આદમી પરેશાન હૈ. કોઈ કેહતા હૈ કે જિન ઔર આસેબને પરેશાન કર રખ્યા હૈ. કોઈ કેહતા હૈ કે દુશ્મનને જાદુ યા કાલા અમલ કરા દીયા હૈ. કોરોંબાર

બાંધ દિયા હે. ગ્રાહક નહી આતે. કીસીકો હર રોજ એક નઈ બલા ઔર મુસીબતકા સામના હે.

અગર હમ ઈસ વજીફે કો રોજાના પઢલે જીસ્મે દો-તીન મિનટભી નહી લગતે. તો હર બલા ઔર મુસીબતસે. ઈન્શાઅલ્લાહ મેહફૂજ રહેગે.

(કિશ્કુલે મઅરિકત પેજ - ૧૯૮)

(૩૬) શહાદતકા દર્જા ઔર ૭૦ હજાર ફરિશ્તોંકા ઇસ્તિગફાર કરના :-

હજરત મઅકલબિન યસાર (રહી.) સે રિવાયત હે કે હુજુર નબીયે કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : જો શખ્સ સુબહ કો તીન મરતબા. અઝિઝુબિલ્લાહીસ્સમીઈલ અલીમે - મિનશયતાની રજીમ - પઢે ફીર સુરએ હશરકી આખરી તીન આયતે એક બાર પઢે. તો અલ્લાહતઆલા ઊસ પર ૭૦ હજાર ફરિશ્તે મુકરર કર દેતા હે. જો શામતક ઊસ્કે લીએ ઇસ્તિગફાર કરતે રહેતે હે. ઔર અગર ઊસ દીનમેં ઊસ્કી મૌત આગઈ તો શહીદ મરેગા. ઔર જો શામકો પઢલે. તો ઊસ્કો ભી યહી દર્જા હાસિલ હોગા. સુરએ હશરકી આખરી તીન આયતેં યે હે પહેલે

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

તીન મરતબા પઢે. ફીર યે આયતે એક મરતબા પઢે.

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ۝ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۝ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝
هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

- (૧) હુવલ્લાહુલ્લજી લાઈલાહ ઈલ્લાહુવ અઅલીમુલ ગટબી વશહાદતિ હુવરહમાનુર્રહીમ.
- (૨) હુવલ્લાહુલ્લજી લાઈલાહ ઈલ્લાહુવ અલ મલીકુલ કુદદુસુસલામુલ મુઅમિનુલ મુહયમિનુલ અઝીઝુલ જબ્બારુલ મુતકબ્બીર સુબ્હાનલ્લાહી અમ્માયુશશરેકુન
- (૩) હુવલ્લાહુલ ખાલિકુલ બારિગિલ અસ્માગિલ હુસ્ના યુસબ્બિહું લહું માર્કિસ્સમાવાતિ વલ અદી વહુવલ અઝીઝુલ હકીમ.

એક બુઝુર્ગ ફરમાતે હૈ કે મૈં રોઝાના ૭૦ હઝાર ફરિશતોંકો અપને લીએ ઈસ્તિગફાર માગનેંકી ડુયટી પર લગાકર ફીર નાશ્તા કરતા હું.

(કિશ્કુલે મઅરફત પેજ - ૧૯૮)

(૩૭) લાઈલાહા ઈલ્લલ્લાહ ૭૦ હઝાર મરતબા પઢનેકા ફાયદા :-

હઝરત શેખ મોહીયુદીન ઈબ્ને અરબી (રહ.) ફરમાતે હૈ કે મુઝકો યે રિવાયત પહોંચી હૈ કે જો શખ્સ ૭૦ હઝાર મરતબા

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ

લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહું મુહંમદુર્રસુલુલ્લાહ.

પઢલે. યા કીસીકે લીએ પઢલીયા જાયે. તો ઊસ્કી મગફેરત હોજાતી હૈ. ઓર મેં યે કલ્મા પઢા કરતા થા. એક દીન અપને સાથીયોંકે સાથ ખાના ખા રહાથા. જીસ્મે એક જવાન જો “કશફ” મેં મશહુર થા. રોને લગા. મૈંને સબબ માલુમ કિયા. તો કહા કે મેરી મા-કો અઝાબ હો રહા હૈ. મૈં ને દીલમેં અલ્લાહતઆલાસે અર્ઝ કિયા કે મૈં ને અપને પઢે હુએ કલ્મે સે ૭૦ હઝાર કા સવાબ ઊસ્કી મા કો બખ્શ દીયા. બસ ! ફૌરન વો જવાન હસને લગા. તો મૈં ને વજહ પુછી તો કહા કે મૈં અપની મા કો બેહતર ઠીકાનેં મેં (યાની જન્નતમેં) દેખ રહા હું.

ફાયદા :-

અગર હરરોઝ ૫૦૦ મરતબા પઢલીયા જાયે. તો પાંચ મહીને મેં ૭૫ હઝાર મરતબા હો જાયેગા. ઓર હર પાંચ મહીને પર અપને મા - બાપ - દાદા - દાદી નાના-નાની જીસ્કો ચાહે બખ્શતે રહીયે. ઈસ કલ્મેકી અઝીમુશ્શાન કિંમત હૈ. (સો સાલકા કાફિર ભી ઈસ્કો સચ્ચે દીલસે પઢકર જન્નતી હો જાતા હૈ.

(કિશ્કુલે મઅરફત-૬૦)

(૩૮) કીસીસે મુલાકાત કરના ચાહોતો :-

શેખ અબુબહસન (રહ.) સે કીસી ખાદીમને રૂખસત હોતે વક્ત અર્જ ક્રિયા. કે મુજે કુછ “ઝાદરાહ” (સફરનું ભાથું) ઈનાયત ફરમાઈયે. ફરમાયા કે અગર તુમ્હારી કોઈ ચીઝ ગુમ હો જાયે યા તુમ ચાહોકે ફલા આદમીસે તુમ્હારી મુલાકાત તો યે દુઅ પઢો

يَا جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ
لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝

યા જામિ'ગિન્નાસિ લિયત્મીલ્લા રયબ ફીહે ઈન્નલ્લાહ લા યુખ્લેફુલ મિઆદ.
ઈજમઅ બયની વ બયન કજા

(લફઝે કજા) કી જગા અપને મતબુલ કા નામ ઝિક કરે. ઈ.અ. ગુમ હુઈ ચીઝ યા મતબુલ આદમી મીલ જાયેગા. (હયાતુલ હયવાન જી-૧ પેજ-૨૬)

(૩૯) અસ્માઊલ હુસ્ના :-

(અલ્લાહતઆલાકે મુબારક નામ)

وَبِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا ۝

વલીલ્લાહીલ અસ્માઊલ હુસ્ના ફદગીહુ બિહા. (પારા - ૯ રકુઅ - ૧૧)

અલ્લાહકે લીએ હૈ સબ અચ્છેનામ હૈ. ઊસ્કો પુકારો વહી નામ કેહકર.

યે અસ્માએ હુસ્ના સિર્ફ અલ્લાહતઆલાકે લીએ ખાસ હૈ દુસરોકે લીએ નહી. ઔર જબયે માલુમ હોગયા કે તો લાઝીમ હૈ કે અલ્લાહતઆલા હીકો પુકારો. ઔર ઈન્હી અસ્માએ હુસ્નાકે સાથ પુકારો.

પુકારના યાની દુઆ કરના. ઔર કુર્આન મજીદમેં દુઆકા લફઝ દો બોતોકે લીએ ઈસ્તેમાલ હોતા હૈ. એક અલ્લાહકા ઝિક ઊસ્કી હમ્દો - સના - તસ્બિહ ઔર તમજીદ કેસાથ.

દુસરૂ હાજત ઔર મુશ્કીલ કે વક્ત અલ્લાહતઆલાસે અપની હાજત તલબ કરના. ઔર મુસીબત ઔર આફતસે છુટકારેકી ઔર મુશ્કીલ કી આસાનીકે લીએ દુઆકી દરખાસ્ત કરના.

ઊપરકી આયતમેં “ફદઊહિહા” કા લફઝ દોનોં બાતોંકો શામિલ હૈ. યાની હમ્દો - સના ઔર તસ્બિહકે લાયકભી સિર્ફ ઊસીકી પાક ઝાત હૈ. ઔર મુશ્કીલેં ઔર મુસીબતોંસે નજાત ઔર હાજતકા પુરા કરના સિર્ફ અલ્લાહતઆલાકે કબ્જે મે હૈ.

ઈસલીયે ઊસ્કી હમ્દો - સના કરો. ઔર હાજત પુરા હોનેકે લીએ. ઔર મુશ્કીલ દુર કરનેકે લીએ પુકારો તો ઊસીકો પુકારો.

હઝરત અબુ હરૈરહ (રદી.) સે રિવાયત હૈ કે રસુલે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : અલ્લાહતઆલાકે ૯૯ નામ (એક કમસો) જો શપ્સ ઈન્કો મેહફુઝ (યાદ) કરલે વો જન્નત મે દાખિલ હોગા. (બુખારી મુસ્લિમ)

અલ્લાહતઆલાકે યે (૯૯) નામ પઢકર જીસ મકસદ કે લીએ દુઆ કી જાયે. કબુલ હોતી હૈ. અલ્લાહતઆલાકા વાઅદા હૈ. “તુમ મુજે પુકારો મેં તુમ્હારી દુઆ કબુલ કરુંગા”

હાજતોં ઔર મુસીબતોં કે વકત દુઆએબઢકર કોઈ તદબીર નહી. જરૂરત કે વકત ઈસ કિંમતી અમલ સે ફાયદા ઊઠાયે.

(મઆરિફુલ કુઆન જલ્દ - ૪ પેજ - ૧૨૮)

અલ્લાહ તઆલાકે મુબારકનામ યે હૈ :-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ
الْمُهَيِّمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ الْخَافِقُ
الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ الْغَفَّارُ الْقَهَّارُ الْوَهَّابُ
الرَّزَّاقُ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ
الْخَافِضُ الرَّافِعُ الْمُعِزُّ الْمَذِلُّ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ الْحَكَمُ الْعَدْلُ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

الْحَكِيمُ الْعَظِيمُ الْغَفُورُ الشَّكُورُ الْعَلِيُّ
 الْكَبِيرُ الْحَفِیْظُ الْمُقِیْتُ الْحَبِیْبُ الْجَلِیلُ
 الْكَرِیْمُ الرَّقِیْبُ الْمُجِیْبُ الْوَاسِعُ الْحَكِیْمُ
 الْوَدُودُ الْمَجِیْدُ الْبَاعِثُ الشَّهِیْدُ الْحَقُّ
 الْوَكِیْلُ الْقَوِیُّ الْمَتِیْنُ الْوَلِیُّ الْحَمِیْدُ
 الْمُحْصِیُّ الْمُبْدِئُ الْمُعِیْدُ الْمَخِی الْمُسْمِیْتُ
 الْحَى الْقَبُومُ الْوَاجِدُ الْمَاجِدُ الْوَاحِدُ
 الْأَحَدُ الصَّمَدُ الْقَادِرُ الْمُقْتَدِرُ الْمُقَدِّمُ
 الْمُؤَخِّرُ الْأَوَّلُ الْآخِرُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ
 الْوَالِیُّ الْمُتَعَالِیُّ الْبَرُّ التَّوَّابُ الْمُنْعِمُ
 الْمُتَنَقِّمُ الْعَفُوُّ الرَّؤُوفُ مَالِكُ الْمُلْكِ
 ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ الرَّبُّ الْمُقْسِطُ
 الْجَامِعُ الْغَنِیُّ الْمَغْنِیُّ الْمُعْطِیُّ الْمَانِعُ
 الضَّارُّ النَّافِعُ النُّورُ الْهَادِیُّ الْبَدِیْعُ
 الْبَاقِیُّ الْوَارِثُ الرَّشِیْدُ الصَّبُورُ

يَا رَبِّ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا أَبَدًا
 عَلَى حَبِیْبِكَ خَيْرِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ

(૪૦) ખાનદાની ઝઘડે કો દુર કરનેકે લીએ :-

يَا عَزِيزُ يَا وَدُودُ

યા અઝીઝુ યા વદુદુ.

હર નમાઝકે બાદ ૧૧ મરતબા પઢલીયા કરે. દીલ નરમ હો જાયેગા.

(૪૧) જબ ઘરસે નિકલા કરેતો :-

فِي أَمَانِ اللَّهِ

ફી અમાનિલ્લાહ કહા કરે.

(૪૧) કહીં ભી જાયેતો :-

يَا رَحِيمُ يَا كَرِيمُ يَا حَفِيفُ يَا سَلَامُ

યા રહીમુયા કરીમુ યા હફીફુ યા સલામુ

પઢા કરે સલામતીસે વાપસ આયેગે.

(૪૨) જબ કિસી જાલીમ સે મીલે. યા ગલત મુઝદમ્ મેં ફસે તો :-

يَا اللَّهُ يَا أَحَدُ يَا وَاحِدُ يَا وَحْدُ

યા અલ્લાહુ. યા અહદુ. યા વાહિદુ. પઢા કરે

(૪૩) જબ સફરમેં જાયા કરે તો

ફર સદકા કર લીયા કરે.

યાદ રખીયે !

તબ્લેકી થાપ પર. બાજેકી આવાઝ પર

સારંગીકી.....કી.....કી.....પર

ગુંગરૂંકી ઝંકાર પર

ગાનેવાલીયોંકી ગાનેકી આવાઝ પર

ઝુમનેવાલી મા ઓકે પેટસે

ખાલિદ બિન વલીદ (૨૬.)

મુહંમ્દ બિન કાસિમ (૨૬.)

તારિક બિન ઝિયાદ (૨૬.)

પૈદા નહી હોતે બલ્કે બદકાર - ખતાકાર - ઔર કુસુરવાર પૈદા હોતે હે.

(હુસ્ન પરસ્તોંકા અંજામ - ૨૬)

દીની ઓર ઈલ્મી કિતાબે

- કિતાબ સબસે અચ્છા સાથી હે.
- કિતાબ બેહતરીન મુશીર (મશ્વરા દેનેવાલા) હે.
- દીની - દુન્યવી - તિજારતી - નફસીયાતી ઓર દુસરે બહોત સે મસાઈલ હલ કરનેમેં મદદ દેતી હે.
- આપકી શખ્સીયતકો પુરવકાર બનાતી હે.
- દીલકે રૂબકો સહી કરતી હે ઓર ઊમ્દા અખ્લાકસે આરાસ્તા કરકે ઈન્સાનકો અલ્લાહકા ખલીફા બનાતી હે.
- અલ્લાહ ઓર ઊસ્કે રસુલ (સ.અ.વ.) કી અઝમત ઓર મોહબ્બત દીલમેં પૈદા કરતી હે.
- હિદાયત હાસિલ કરનેકી નિયતસે મુતાલા (વાંચન) કરનેસે દીલ ઓર રૂહમેં નુર ઓર બરકતેં ઓર ઈમાની કેફિયત પૈદા કરતી હે.
- કિતાબ આપસે બહોત કમ રકમ લેતી હે. મગર ઈસ્કે અવેજ (બદલે) મેં આપકો બહોત કુછ દેતી હે.
- કિતાબ રૂહાની દસ્તરખ્વાન હે. જીત્ના હોસકે ફાયદા ઊઠાયે.

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

سَبَّحْتَ بِالْخَيْرِ

મુફીદ કિતાબે

(૧) ગુલદસ્ત એ - અલ્ફાલ. (ગુજરાતી લીપી)

મુરત્તિબ :- મૌલાના શમ્સુલહક હાશીમ યાંગા.

દરેક મુસ્લિમે “ઈલ્મે દીન સીખવું ફરજ છે. છતાંય વાલીઓની બેદરકારીના કારણે બાળકો તેનાથી વંચિત છે. માટે થોડા સમયમાં બાળકોને દીનની સહી સમજ અને જરૂરી તાલીમ મળી રહે તે હેતુથી મજકુર કિતાબ તૈયાર કરવામાં આવી છે. જેમાં લગભગ જરૂરી વિગતો લખવામાં આવી છે. મદ્રસાના બાળકોને સંપૂર્ણ લાભકારક અને મુસ્લિમ બિરાદરોને જાણકારી માટે ખુબજ ઊપયોગી. જે દરેક ઘરમાં વસાવવા લાયક છે.

(૨) “જવાનીકા અનમોલ ખજાના” (ગુજરાતી લીપી)

મુરત્તિબ :- મૌલાના શમ્સુલહક હાશીમ. યાંગા

રૂહાની - અખ્લાકી - ઈબાદત - દોસ્તી. તાલીમ - મેહફીલ - ખેલકુદ - નિકાહ - તલાક - રોઝી - સફાઈ - તંદુરસ્તી વિગેરે ૧૭૫ બયાનો કુર્આની આયતો - હદીસે પાક - બુજુર્ગોના અકવાલની રોશનામાં મુફીદ અને જરૂરી માલુમાતનો ઈલ્મી ખજાનો કૌમ અને મિલ્લતના બિરાદરો અને ખાસ નવજવાન દોસ્તો માટે તૈયાર કરેલ છે. દરેક નવજવાનમાટે અમુલ્ય ભેટ.

મુરત્તિબ : મૌલાના શમ્સુલહક હાશીમ.

ઠે. સુથારવાડ મુ. યાંગા, તા. પેટલાદ, જી. ખેડા

ગુજરાત પીન - ૩૮૮ ૪૨૧

મૌલા. ૯૯૨૫૫૪૨૩૨૦

મિસ્મિલાહ હિર્રહમા નિરહિમ

- દુનિયા → કે લીયે ઈત્ની મેહનત કર જત્ના તુએ
યહાં રહેના હૈ.
- આખેરત → કે લીયે ઈત્ની મેહનત કર જત્ના તુએ
વહાં રહેના હૈ.
- અલ્લાહ → કી રઝા કે લીયે ઈત્ની કોશીષ કર જત્ના
તુ ઈસ્કા મોહતાજ હૈ.
- ગુનાહ → ઈત્ના કર જત્ના તુઝમેં અઝાબ સેહનેકી
તાકત હૈ.
- સિર્ફ → ઈસી જાતસે માગ. જો કીસીકી મોહતાજ
ન હો
- જબ → તુ ગુનાહ કરે તો ઐસી જગા જા. જહાં
તુએ વો (અલ્લાહ) ન દેખે.

યે કત્બા હાજી ઈમ્દાદુલ્લાહ મુહાજીરે મક્કી (રહ.)કી
ખિલવતગાહમેં લગા થા.